

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT

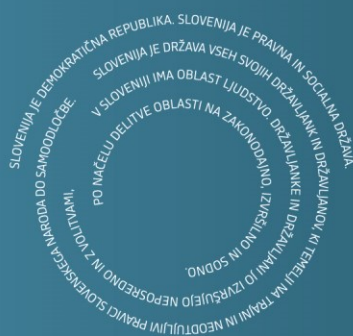
VII

IZREDNA
SEJA

44

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 44. IZREDNA SEJA

(9. junij 2017)

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 44. izredna seja (9. junij 2017)

ISSN 2385-9490

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2018

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 44. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI Z OKOLJSKO KATASTROFO, KI JO JE POVZROČIL POŽAR V PODJETJU KEMIS, D. O. O., EPA 1997-VII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda.....	6
1. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI Z OKOLJSKO KATASTROFO, KI JO JE POVZROČIL POŽAR V PODJETJU KEMIS, D. O. O., EPA 1997-VII.....	6
DANIJEL KRIVEC	6
IGOR ZORČIČ.....	8
IRENA MAJCEN	9
BOJAN PODKRAJŠEK.....	11
FRANC JURŠA.....	12
MATJAŽ NEMEC	13
MIHA KORDIŠ	14
ZVONKO LAH.....	15
DR. BOJAN DOBOVŠEK	16
MAG. BOJAN KRAJNC	17
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	17
DANIJEL KRIVEC	20
FRANC JURŠA.....	22
LJUDMILA NOVAK	23
MAG. ALENKA BRATUŠEK	23
SIMON ZAJC	24
JOŽICA MAUČEC ZAKOTNIK.....	25
MAG. MILOŠ BIZJAK.....	26
MAG. TANJA STRNIŠA	27
DR. ANŽE LOGAR	28
PRIMOŽ HAINZ.....	30
MAG. MILOŠ BIZJAK.....	31
DR. FRANC TRČEK	31
MAG. MATEJ TONIN.....	33
MARKO FERLUGA	34
MAG. BRANKO GRIMS	35
MARINKA LEVIČAR.....	36
DANILO ANTON RANC	37
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	38
JANKO VEBER.....	40
IGOR ZORČIČ.....	41
IVA DIMIC	42
IVAN ŠKODNIK	43
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ.....	44
ŽAN MAHNIČ.....	44
TOMAŽ GANTAR	46
IRENA MAJCEN	47
VOJKA ŠERGAN.....	48
DANIJEL KRIVEC	49
BOJAN PODKRAJŠEK.....	49
FRANC JURŠA.....	51
BOJAN PODKRAJŠEK.....	51
DR. FRANC TRČEK	51
MAG. BOJAN KRAJNC	51
JOŽE TANKO	52
IRENA MAJCEN	54
DANIJEL KRIVEC	54
DANIJEL KRIVEC	55

MAG. BOJAN KRAJNC	55
DR. FRANC TRČEK	55
DANIJEL KRIVEC	55
FRANC JURŠA.....	56
DR. FRANC TRČEK	56
DANIJEL KRIVEC	57

Državni zbor VII. mandat

44. izredna seja 9. junij 2017

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
Primož Hainz.....podpredsednik Državnega zbora
Matjaž Nemec.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 9. junija 2017 ob 9.05.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci,
gospe in gospodje!

Začenjam 44. izredno sejo Državnega zbora, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 58. člena ter prvega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Marjana Kotnik Poropat, gospa Ljudmila Novak od 12. ure dalje, gospa Nada Brinovšek, gospa Janja Sluga, dr. Simona Kustec Lipicer, gospa Vesna Grošelj Košnik, gospa Erika Dekleva do 15.15 ure, gospa Violeta Tomić, gospa Suzana Lep Šimenko od 13. ure dalje, dr. Milan Brglez od 15. ure dalje, dr. Vinko Gorenak, gospod Peter Vilfan, gospod Ljubo Žnidar, gospod Zvonko Lah od 18. ure dalje, mag. Matej Tonin od 18. ure dalje, gospod Jožef Horvat, gospod Jan Škoberne, gospod Franc Laj, gospod Branko Zorman, mag. Branislav Rajič, gospod Saša Tabaković od 10. do 15. ure, dr. Matej T. Vatovec od 12. ure dalje, dr. Franc Trček do 11. ure, Miha Kordiš od 11. ure, gospod Tomaž Lisec, gospod Franc Breznik, gospod Simon Zajc od 12. do 13. ure in gospod Janez Janša.

Na sejo sem vabil predstavnike Vlade.
Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 44. izredne seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v torek, 30. maja 2017, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu s prvim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora.

Predlogov za širitev dnevnega reda seje nisem prejel. Državnemu zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem.

Prehajamo na odločanje. Prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav. Ne dela. Tehnična pomoč.

Glasujemo. Navzočih je 56 poslank in poslancev, za je glasovalo 56, torej vsi prisotni, proti ni bil nihče.

(Za je glasovalo 56.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 44. izreden seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI Z OKOLJSKO KATASTROFO, KI JO JE POVZROČIL POŽAR V PODJETJU KEMIS, D. O. O.**

Predlagatelj ni, ker je obtičal v prometnem zastoju, zato odrejam 15-minutno prekinitev.

(Seja je bila prekinjena ob 9.11. in se je nadaljevala ob 9.25.)

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovani kolegi poslanci in kolegice poslanke,
gospe in gospodje!

Nadaljujem s prekinjeno sejo zbora. Ostali smo pri 1. točki dnevnega reda, to je obravnava Predloga priporočila Vladi Republike Slovenije v zvezi z okoljsko katastrofo, ki jo je povzročil požar v podjetju Kemis, d. o. o.

Predlog priporočila je v obravnavo zboru predložila skupina 25 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom priporočila je skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga priporočila dajem besedo predstavniku predlagatelja gospodu Danijelu Krivcu.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Najprej iskreno opravičilo z moje strani kolegicam in kolegom, ker ste morali počakati in hvala predsedniku za razumevanje, da je prekinil sejo.

Lep pozdrav tudi predstavnikom ministrstev z ministrico na čelu.

Mogoče za uvod; vidimo, da se nesreče ves čas dogajajo in če smo pripravljeni in znamo odreagirati, se tudi to elegantno reši, tako da

predsednik je to upošteval. Gre pa sicer za zastoj na gorenjski avtocesti.

Rad bi poudaril, da kot predlagatelji so poleg nas ta sklic in zahtevo za razpravo v Državnem zboru o tej problematiki podpisali tudi kolegi iz Poslanske skupine nepovezanih poslancev, kolega Roberto Battelli in kolega Andrej Čuš.

Vsi se verjetno strinjamo, da je bila ta problematika te nesreče v kemični tovarni na Vrhniki zelo, bi rekel, medijsko eksponirana, po drugi strani pa zaradi na nek način neučinkovitega ravnanja tudi problematična za večino ljudi, ki so to spremljali, pa tudi za nas poslance, ki smo na nek način dolžni, da opozorimo takrat, ko nekatere stvari ne gredo v pravo smer. O tem smo se v prvih dneh pogovarjali tako koalicijski kot opozicijski poslanci in je bilo enotno mnenje, da je treba v tej smeri nekaj storiti. Glede na to da je bil sklic naše seje verjetno tudi eden v tem mozaiku vseh teh ukrepov, ki so se v nadaljevanju zgodili, in da je bil tudi nek pritisk na odločevalce, da se stvari izboljšajo, smo na nek način svoj cilj, ki smo ga zasledovali s sklicem te seje, v bistvu že dosegli. Marsikaj se je spremenilo, predvsem na področju informiranja prebivalstva in ostalih bližnjih krajev, formirale so se skupine in pa postavilo se je koordinatorja za vse aktivnosti, ki se morajo odvijati po taki nesreči, kot se je zgodila v primeru Kemisa. Kot sem rekel, s tega vidika je naš sklic dosegel svoje. Tudi na lokalni ravni so se po tem, ko je bil naš sklic vložen, stvari bistveno hitreje začele odvijati – od sestankov na občinski ravni do vseh drugih aktivnosti, ki so pomembne za to, da se prepreči še nadaljnje škode, predvsem za prebivalstvo in pa naravo v okolici Kemisa.

Razlogi za sklic izredne seje so nam verjetno vsem jasni – požar v podjetju za predelavo kemičnih odpadkov Kemis, ki je izbruhnil 15. maja zvečer okoli 20. ure. Vsi smo to verjetno spremljali, mogoče nekaj podatkov. V gašenju je sodelovalo 256 gasilcev okoliških gasilskih društev ter društev in brigad z območja Ljubljane in Kranja. Požar je gasilcem uspelo pogasiti v tistem glavnem delu do 24. ure. Bilo je tudi nekaj ukrepov. Zaradi nevarnosti širjenja požara in dima so evakuirali 11 oseb iz stanovanjskih hiš v neposredni bližini podjetja. Glede na to da je bilo slišati več detonacij in ob vsaki videti plamen, ki se je dvigal več sto metrov v zrak, je bil to na nek način nujen ukrep, kajti nihče ni vedel, ali se bo požar omejil oziroma ali ga bo mogoče v nekem času omejiti. V času požara je bilo jasno, da se je povzročilo veliko onesnaženje, kajti saje, ki so padale na dvorišča hiš, sadovnjake, polja in vrtove ter igrišča in šole, so povzročale onesnaženje v tistem trenutku. Samo delo je koordiniral štab Civilne zaščite Vrhnika. Mislim da v prvih aktivnostih so bili tako Civilna zaščita kot gasilci uspešni in se je zadeva dovolj koordinirano izvajala, da ni bilo nekih velikih težav. Ocena stanja opreme gasilcev po intervenciji je bila

taka, da je kar veliko od te opreme uničene in da bo treba verjetno tudi za ta del v nadaljevanju poskrbeti. V treh gasilskih društvih, ki so na Vrhniki glavna in so najbolj na udaru, je bilo uničene približno 40 % gasilne opreme in zaščitne osebne opreme gasilcev, uničena pa je bila tudi oprema gasilskih društev iz drugih občin, ki so pomagale pri gašenju, tako da je na opremi gasilcev, ki so sodelovali v intervenciji, nastalo za 226 tisoč evrov škode. V to pa jasno ni všteta škoda, ki je nastala na opremi poklicnih gasilskih enot iz Ljubljane in Kranja. To navajam zato, ker je treba vedeti, da gasilci morajo hitro nadomestiti to opremo, kajti nihče ne ve, kdaj se zgodi naslednji dogodek in v tem primeru je treba uničeno opremo čimprej nadomestiti. V tem prvem delu so tudi predvsem tisti, ki so koordinirali osnovne aktivnosti, govorim o Civilni zaščiti in gasilskih enotah, podajali dokaj dobre informacije za krajanje, občane in vsi ti ukrepi so se večinoma tudi upoštevali in spoštovali. V nadaljevanju pa je prišlo do protislovnih in nepopolnih informacij glede samega ukrepanja in tudi izvajanja nadaljnjih aktivnosti. Že po prvih podatkih, da je velika verjetnost, da je v tem požaru prišlo tudi do gorenja nevarnih snovi, ki povzročajo tudi emisije snovi, ki so nevarne, škodljive za okolico, predvsem pa za ljudi, so v tistem času ko je intervencija nekako bila zaključena, ostali v veliki meri prebivalci brez nekih jasnih navodil, v nadaljevanju pa je tudi prišlo praktično do navzkrižnih navodil. Najprej je bilo v začetku veliko stvari prepovedanih, opozorila na to, da morajo spoštovati navodila štaba Civilne zaščite, praktično po treh dneh pa nekih navodil ni bilo več. In v izogib takim, bi rekel, težavam ki nastopijo po intervencijah, je tudi namenjena ta seja, naša opozorila v predlaganih priporočilih gredo tudi v tej smeri. Namreč v Sloveniji je zelo dobro razdelano ukrepanje v tistem najbolj nujnem trenutku, se pravi posamezne intervencije, ni pa dobro razdelano, kaj se zgodi takrat ko intervencijo prekinemo, preden prevzamejo določene službe, ki so sicer postavljene za to nadaljevanje na nek način sanacije in ukrepanja po tako naravni nesreči kot kakršnikoli drugi nesreči. Pokazalo se je tudi, da ni nekega dokumenta na nivoju države, ki bi operativno nadgradil osnovne dokumente, ki Civilna zaščita nalagajo intervencijo kot tako; v nadaljevanju nastane nek vakuum in s tega mesta je treba pogledati, ali je treba tudi znotraj zakonodaje kaj spremeniti ali je mogoče to zadosti, da se Vlada do tega opredeli s kakršnokoli uredbo in navodilom. Glede na to da je 30. maja, se pravi 15 dni po nesreči vseeno Vlada odreagirala, določila koordinatorja, ki zdaj skrbi za to da so vsi ukrepi koordinirani, za to da se informacije konkretno podajajo, je mogoče to tudi en korak v pravi smeri in na to smo želeli s to sejo tudi opozoriti.

Veliko je bilo neznank in negotovosti, pa tudi izmikanja v smislu podajanja pravih informacij glede analiz tako zraka, vode in same zemljine. Do neke mere se to še vedno pojavlja.

Ljudje so zaradi začetnih polinformacij, dezinformacij, predvsem pa nepodajanja informacij predvsem s strani pristojnih institucij ... Pa tudi ne smemo izpustiti tovarne Kemis oziroma njihovega posloводства, ki praktično ni želelo postreči v začetni fazi z nobenimi informacijami, in to z izgovorom, da so vsi dokumenti, ki bi relevantno osvetlili, kaj je bilo deponirano in je eventualno pogorelo, zgoreli v tem požaru. Glede na to da je tako podjetje dolžno shranjevati vse te podatke tudi na varni lokaciji, je to bolj izgovor kot pa dejstvo in v tej smeri je treba tudi določene stvari spremeniti.

Ko govorimo o tem neinformiranju oziroma polovičnem informiranju; v začetni fazi je bilo govora o tem, da je tudi potok Tojnica sicer onesnažen ampak ne v veliki meri, kasneje smo videli, da je praktično v celoti uničen in mrtev, potok kot tak. In ko so ljudje primerjali te informacije, je to problematično. Če se spomnite, na začetku je bilo tudi govora o tem po parih dneh, ko so ljudje se vračali na lokacije in tudi otroci v šole in vrtce, da ni bilo nikakršne prepovedi glede igranja na igralih in peskovnikih in tako naprej, čez par dni pa v bistvu prepoved gibanja na odprtem, uporabe teh igral, obvezno pranje in tako naprej. Se pravi, v prihodnje do takih netočnosti, da ne rečem kaj hujšega, v bistvu ne sme prihajati. In odpravi vseh teh nedoslednosti, pomanjkljivosti so namenjena tudi naša priporočila, ki so predvsem vezana na to, da je bilo informiranje v tem primeru slabo ali pa nikakršno in komunikacija, ki je v takšnem primeru za, bi rekel, tistega ki je v krogu neke nesreče najbolj pomembna, je v praktično celoti zatajila. S tem se je strinjal tudi predsednik Vlade ki je v nadaljevanju, jasno, ko so bili pritiski preveliki in ko se je tudi javno govorilo o neuskaljenosti posameznih služb, vseeno določil koordinatorja, vendar to, kot sem rekel, bistveno, bistveno prepozno in v izogib temu je treba na tem področju storiti nekoliko več.

Največji problem, ki bo, bo ta, kako nazaj vzpostaviti zaupanje vseh teh občanov, krajanov, ki so v neposredni bližini in tudi širše te nesreče, kako jih prepričati, da so nove meritve, ki jih institucije delajo, pravilne, da bodo temu verjele. Tu imajo institucije in tudi Vlada eno veliko nalogo.

Glede tega ali so te lokacije primerne ali ne; tudi v tej smeri smo predlagali priporočila, da se določene stvari ponovno preverijo in v primeru Kemisa pa tudi v primeru drugih podjetij in obratov, ki lahko povzročijo velika onesnaženja. Ravno danes zjutraj, če ste poslušali, je bil ponovno en velik požar v Ljutomeru, v skladišču sicer sveč in nekih plastičnih odpadkov. Očitno so te nesreče vedno bolj pogoste. In tudi zaradi tega je treba razmisliti o naših priporočilih, pa eventualno tudi še kakšno priporočilo dopolniti in dodati.

Razprava na odboru, ki smo jo opravili, je bila dosti konstruktivna. Ugotovili smo ravno vse te pomanjkljivosti, ki so se dogajale. Ključno, kot sem rekel, je ravno informiranje, kajti službe

vsaka zase verjetno so usposobljene, vendar brez neke resne kooordinacije se takih nesreč ne da obvladati, predvsem pa ne zmanjšati posledic, ki nastopijo zaradi takega slučaja. Na odboru smo nekako sprejeli tri priporočila. Eno priporočilo je še dopolnil s smiselnim predlogom kolega Möderndorfer. Mi pa vseeno predlagamo in bomo v nadaljevanju vložili tudi dve dopolnili, dva amandmaja glede našega četrtega in petega priporočila, ker, kot sem rekel, glede na dejstva, ki so v Sloveniji glede pogostosti požarov, ki so v zadnjem času stalnica, je treba dejansko razmisliti tudi o našem priporočilu, da se preveri dovoljenja posameznih podjetij, ki imajo velik vpliv na naravo in okolico v primeru nekega izrednega dogodka, in da se tudi preveri in po možnosti dopolni prostorska zakonodaja za umeščanje podobnih subjektov, kot je bil Kemis, v prostor.

V primeru Kemisa vsi ugotavljamo, da je v naselju, da je zraven vodotoka in glede na informacije direktorja, da so bili požari kar pogosti, ne moremo izključiti, da se zadeva ponovi. Zato glede na to, da se nam lahko zgodi kadarkoli podoben dogodek v kraju, kjer živimo, je prav, da ta priporočila z nekim razumom podpremo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog priporočila je obravnaval Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Igorju Zorčiču.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 55. nujni seji dne 1. 6. 2017 kot matično delovno telo obravnaval Predlog priporočila Vladi Republike Slovenije v zvezi z okoljsko katastrofo, ki jo je povzročil požar v podjetju Kemis d. o. o., ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom. Predlagatelj je v dopolnilni obrazložitvi povedal, da je njihov glavni namen poskusiti najti rešitve za preprečevanje podobnih ekoloških nesreč, kot smo ji bili priča v požaru v podjetju Kemis, d. o. o., na Vrhnikih. Predlagatelj v predlogu priporočila posledično pozivajo Vlado, da brez nepotrebne odlašanja pristopi k reševanju problematike, ki se je v vsej svoji meri pokazala v primeru omenjenega požara. Izpostavil je, da se je ob tem požaru kot že večkrat doslej pokazalo, da smo v Sloveniji slabo pripravljeni na takšne dogodke, kar pri ljudeh upravičeno vzbuja nelagodje. Več dni od požara v podjetju javnost še vedno ni imela odgovorov na vprašanje o tem, kaj je zagorelo, kakšna je škoda na okoliških pridelkih in podtalnici, predvsem pa kako naj ljudje, ki živijo v bližini podjetja, po požaru ravnajo. Kljub množici varnostnih in protipožarnih predpisov, ki smo jih sprejeli in naj bi preprečevali takšne dogodke, je

prišlo do požara v podjetju, ki je hranilo tisoč 500 ton hudo nevarnih odpadkov, skoraj 14 dni po požaru pa še vedno ni bilo zadovoljivih odgovorov na vprašanja zaskrbljenih prebivalcev.

Zakonodajno-pravna služba je v zvezi s priporočili opozorila predvsem na neustrezno kombiniranje pravnih podlag v preambuli predloga priporočila, ki se nanašajo na dve vrsti aktov Državnega zbora. Opozorila je tudi na neprimeren izraz okoljska katastrofa, ker da ne gre za zakonski termin in ni povem jasno, kaj vse vključuje oziroma kakšne aktivnosti v zvezi s tem so naložene pristojnim organom. Zakonodajno-pravna služba je tudi izpostavila, da je še nedorečenost oziroma nejasnost priporočila glede ugotavljanja ustreznosti veljavne zakonodaje, kjer ni jasno, kakšno merilo naj se pri tem uporabi, s čimer je povezana problematika enega izmed členov priporočila.

Ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen je pojasnila, da Vlada ne nasprotuje predlaganim priporočilom pod točkami 1, 2 in 3, nasprotuje pa pod točkama 4 in 5. V zvezi s 4. točko, po kateri naj se okoljskemu ministrstvu s sklepom naloži, da preuči možnosti za obnovo postopka glede izdanega okoljevarstvenega dovoljenja, je izpostavila, da odvzem okoljevarstvenega dovoljenja določa 80. člen Zakona o varstvu okolja, kjer so navedeni primeri, kdaj se le-to lahko odvzame, obnovo postopka pa določa 260. člen Zakona o splošnem upravnem postopku, pri čemer za Kemis niso izpolnjeni pogoji za pričetek postopka za obnovo po uradni dolžnosti. Glede 5. točke je poudarila, da je umeščanje v prostor predmet prostorskega načrtovanja, ki je v izvorni pristojnosti občin, slednje pa ne pomeni, da je objekt s potencialno velikimi vplivi na okolje prepuščen izključno v načrtovanje občini, saj je država skladno z veljavno zakonodajo skrbnica javnega interesa, zlasti v delu, ki se nanaša na varstvo okolja. Le-tega pa uresničuje v postopku priprave občinskih prostorskih aktov s sodelovanjem nosilcev urejanja prostora in skozi postopek celovite presoje vplivov na okolje.

Svoja stališča glede požara in odpravljanja posledic le-tega so dodali še številni navzoči na seji matičnega delovnega telesa. Med ostalimi direktor podjetja Kemis, poveljnik Civilne zaščite, predstavnik Inšpektorata za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, pooblaščenka Civilne iniciative Sinja Gorica in drugi, o čemer je pač več podrobno napisano v pisnem delu poročila.

Po daljši razpravi so poslanke in poslanci dokaj enotno ocenili, da je v primeru požara v podjetju Kemis mogoče zaznati več pomanjkljivosti pri ravnanju nekaterih pristojnih služb. Pri tem so kot enega izmed ključnih problemov označili obveščanje javnosti o dogodku in zlasti o njegovih posledicah. Po razpravi je odbor sprejel amandma Poslanske

skupine SDS k preambuli, sprejel pa je tudi svoje amandmaje k naslovu, k 1., 3., 4. in 5. točki. V nadaljevanju je glasoval o vseh delih in preambuli predloga priporočila skupaj in tudi sprejel. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade, ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

IRENA MAJCCEN: Spoštovani predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez, spoštovani poslanke in poslanci!

Podajam mnenje Vlade Republike Slovenije na posamezna predlagana priporočila.

Priporočilo št. 1: »Državni zbor Republike Slovenije priporoča Vladi Republike Slovenije, da v primeru okoljske katastrofe, ki jo je povzročil požar v podjetju Kemis, d. o. o., v najkrajšem možnem času javnosti predstavi celovito analizo okoljskih meritev in poda ustrezno razlago ugotovljenih podatkov, ki so pomembni za zdravje in varnost prebivalcev Vrhnike in okolice.« Vlada Republike Slovenije priporočilu ne nasprotuje. Pri tem je treba poudariti, da celovite analize okoljskih meritev v tem trenutku še ni, saj se meritve in vzorčenja, ki jih izvajajo Nacionalni inštitut za javno zdravje, Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin ter Agencija Republike Slovenije za okolje, na terenu še vedno izvajajo. Vsi delni rezultati so bili sproti posredovani javnosti ter vsem pristojnim institucijam, ki so lahko podatke uporabile za dopolnitev svojih aktivnosti in pripravo mnenj. 30. maja je bil sklican sestanek posebne skupine, ki so se ga udeležili predstavniki vseh vpletenih institucij. Določen je bil koordinator te skupine, kot tudi dogovorjeni nadaljnji koordinirani ukrepi vseh institucij, vključno s komuniciranjem javnosti.

Priporočilo št. 2: »Državni zbor Republike Slovenije priporoča Vladi Republike Slovenije, da pristojnim organom naloži spremljanje stanja na prizadetem področju – stanje zraka, vode, zemljine – še najmanj 6 mesecev po požaru in z ugotovitvami sproti seznanja slovensko javnost.« Vlada Republike Slovenije priporočilu ne nasprotuje. Spremljanje stanja okolja na prizadetem območju se izvaja že od samega začetka dogodka. Trenutno meritve vzorčenja izvaja več institucij: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin ter Agencija Republike Slovenije za okolje. Kordinacijska skupina, ki koordinira njihove aktivnosti, bo tudi v povezavi s spremljanjem stanja okolja na prizadetem območju sproti izvajala vse potrebne ukrepe, ki bodo prispevali k sanaciji prizadetega območja ter o tem sproti, kot do sedaj obveščala javnost oziroma prebivalce Vrhnike in njene okolice. Dolgoročni načrt nadaljnega spremljanja prizadetega območja se bo nanašal na tista področja, kjer so ali bodo analize pokazale, da je stanje neustrezno.

Priporočilo številka 3.: »Državni zbor Republike Slovenije priporoča Vladi Republike Slovenije, da v primeru okoljske katastrofe na Vrhniki od pristojnih nadzornih institucij zahteva pripravo poročila o izvajanju nadzora glede izpolnjevanja varnostnih in protipožarnih predpisov v podjetju Kemis, d. o. o., in z ugotovitvami seznaniti Državni zbor v roku 30 dni od objave priporočila v Uradnem listu Republike Slovenije.« Vlada Republike Slovenije priporočilu ne nasprotuje. Po dogodku sta bila na terenu prisotni dve nadzorni instituciji. Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor je bil o navedenem dogodku o družbi Kemis obveščen 16. 5. 2017 ob 7.30 s strani centra za obveščanje. Inšpektorat je takoj po zaključku kriminalistične preiskave, to je 19. 5. 2017 pri upravljavcu naprave Kemis, d. o. o., opravil tudi izredni okoljski inšpekcijski pregled ob okoljski nesreči. Na podlagi ugotovitev inšpekcijskega nadzora je 26. 5. inšpektorat zaradi varovanja življenja in zdravja ljudi izdal ustno odločbo, da mora zavezanec Kemis, d. o. o., glede na ugotovljene kršitve okoljevarstvenega dovoljenja, ki pomenijo ogrožanje ljudi ter okolja, prenehati z obratovanjem naprave, razen v delu sanacije območja naprave. Inšpekcijski postopek še ni končan. Na podlagi ugotovitev bo izdelano poročilo o ugotovitvah glede skladnosti naprave s pogoji iz okoljevarstvenega dovoljenja in potrebnih nadaljnjih ukrepih. Za inšpekcijski nadzor na področju zaščite in reševanja, varstva pred požarom ter varstva pred utopitvami je pristojen Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Podjetje Kemis, d. o. o., ki opravlja dejavnost zbiranja predelave in odstranjevanja nevarnih in nenevarnih odpadkov, je skladno z zakonodajo dolžno izdelati oceno ogroženosti in načrt zaščite in reševanja. Ob inšpekcijskem nadzoru v letu 2010 ni bilo ugotovljenih kršitev predpisov, zato podjetju niso bili naloženi nobeni inšpekcijski ukrepi in se je postopek inšpekcijskega nadzora ustavil. Poleg rednih inšpekcijskih nalog inšpektorji Inšpektorata za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami ob večjih požarih in drugih nesrečah sodelujejo tudi na intervencijah, kjer nudijo strokovno pomoč pristojnim vodjem intervencije ter štabom za Civilno zaščito. Tudi v primeru požara v podjetju Kemis, d. o. o., je bil 15. 5. prisoten dežurni inšpektor Inšpektorata za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki je spremljal potek intervencije, kjer je ugotovil, da sodeluje večje število gasilskih enot, da je bila iz Kranja pripeljana prikolica za dekontaminacijo, da so bile na kraju prisotne enote nujne medicinske pomoči, služba za podporo, aktiviran pa je bil tudi štab Civilne zaščite Občine Vrhnika. Prva ocena dežurnega inšpektorja že na kraju nesreče je bila, da gasilci in druge sile zaščite in reševanja medsebojno dobro sodelujejo in da je intervencija vodena zelo učinkovito, delovanje vseh intervencijskih služb pa izjemno

požrtvovalno. Na podlagi poročila dežurnega inšpektorja so se – skladno z ustaljeno prakso po vsakem večjem požaru – v Inšpektoratu Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami odločili za izvedbo celovitega izrednega inšpekcijskega nadzora na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Nadzor se je pričel 29. 5. Inšpektorat je že takoj po požaru od podjetja Kemis, d. o. o., poskušal pridobiti potrebno dokumentacijo za izvedbo izrednega nadzora, vendar so v podjetju povedali, da je ta zgorela v požaru, tako v fizični kot elektronski obliki. Na podlagi navedenega dejstva so se za določene podatke obrnili na Občino Vrhnika, kateri je v skladu z veljavnimi predpisi podjetje dolžno posredovati določene dokumente. Od Občine Vrhnika so tako že pridobili najnovejšo oceno ogroženosti za Kemis, d. o. o., in tudi novelirani načrt zaščite in reševanja Kemis d. o. o. Kot so lahko ugotovili s pregledom omenjene dokumentacije, sta bila oba dokumenta z dopisom podjetja Kemis, d. o. o., z dne 28. 1. 2015 pisno posredovana občini Vrhnika, Gasilski zvezi Vrhnika, Gasilski brigadi Ljubljana in Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Ob pregledu obeh dokumentov so ugotovili, da sta izdelana v skladu z veljavnimi predpisi, dokončna presoja pa bo opravljena ob omenjenem izrednem inšpekcijskem nadzoru, o čemer bo pripravljeno poročilo.

Četrto priporočilo: »Državni zbor Republike Slovenije priporoča Vladi Republike Slovenije, da s sklepom naloži ministrstvu, pristojnemu za okolje in prostor, da prouči možnost za obnovo postopka glede izdanega okoljevarstvenega dovoljenja oziroma za razveljavitev okoljevarstvenega dovoljenja za podjetje Kemis d. o. o. in v luči zadnjih dogodkov tudi prouči okoljevarstvena dovoljenja vseh poslovnih subjektov v Sloveniji, ki opravljajo dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje okolja večjega obsega in je nevarno za zdravje ljudi ter so locirani v bližini naseljenih območij in zaščitene naravnih okolij, ter o tem s pisnim poročilom v roku 30 dni od objave priporočila v Uradnem listu Republike Slovenije seznaniti Državni zbor Republike Slovenije.« Vlada Republike Slovenije priporočilu nasprotuje. Okoljevarstveno dovoljenje za Kemis z dne 7. 6. 2013 je bilo izdano v letu 2013 skupaj z okoljevarstvenim soglasjem kot IED dovoljenje. Do danes je bilo še dvakrat spremenjeno, in sicer zaradi sprememb, ki jih je izvedla stranka zaradi novih postopkov poslovanja. V spremembah OVD so bili dodani ukrepi za preprečevanje in nadzor nad izrednimi razmerami pri obratovanju naprave ter za zmanjšanje njihovih posledic, ter ukrepi za preprečevanje nesreč in njihovih posledic na podlagi pete in sedme alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega in na podlagi podatkov v vlogi – sprememba po uradni dolžnosti zaradi

uskladitve s predpisi. Odvzem okoljevarstvenega dovoljenja določa 80. člen Zakona o varstvu okolja, kjer so navedeni primeri, kdaj se okoljevarstveno dovoljenje lahko odvzame. Za primer Kemisa pride v poštev določilo drugega odstavka, ki določa, da se lahko okoljevarstveno dovoljenje odvzame na predlog pristojnega inšpektorja, če upravljavec v določenem roku ne izvrši njegove pravnomočne odločbe o uskladitvi obratovanja naprave s pogoji okoljevarstvenega dovoljenja. Obново postopka določa 260. člen Zakona o splošnem upravnem postopku. Glede okoljevarstvenega dovoljenja za Kemis niso izpolnjeni pogoji, da bi se lahko pričel postopek za obnovo po uradni dolžnosti. Glede preverbe IED okoljevarstvenih dovoljenj bo Agencija Republike Slovenije za okolje za vse naprave geolocirala in predstavila lokacije v Atlasu okolja, kot prostorski sloj IED naprave. S tem bo za pripravljavce prostorskih načrtov na voljo dodatna informacija, ki bo v pomoč pri umestitvi novih naselij ali stanovanjskih območij v bližini teh naprav. Glede obstoječih naprav, ki so že umeščene v prostor, menimo, da podrobnejša analiza ne bi doprinesla k izboljšavam.

Peto priporočilo: »Državni zbor Republike Slovenije priporoča Vladi Republike Slovenije, da od ministrstva, pristojnega za okolje in prostor zahteva pripravo poročila o ustreznosti veljavne zakonodaje, ki ureja umeščanje v prostor in izdajo okoljevarstvenih soglasij za poslovne subjekte, ki opravljajo dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje okolja večjega obsega, ki je nevarno za zdravje ljudi ter s sporočilom seznaniti Državni zbor Republike Slovenije v roku 30 dni od objave priporočila v Uradnem listu Republike Slovenije. Poročilo naj vsebuje tudi ukrepe za odpravo ugotovljenih zakonodajnih pomanjkljivosti na tem področju.« Vlada Republike Slovenije priporočilu nasprotuje. Umeščanje v prostor, med drugim določanje namenske rabe prostora, je predmet prostorskega načrtovanja, ki je v izvorni pristojnosti občin. Slednje pa ne pomeni, da je objekt s potencialno velikimi vplivi na okolje prepuščen izključno v načrtovanje občini, saj je država, skladno z veljavno zakonodajo, skrbnica javnega interesa, zlati v delu, ki se nanaša na varstvo okolja, le-tega pa uresničuje v postopku priprave občinskih prostorskih aktov s sodelovanjem nosilcev urejanja prostora in skozi postopek celovite presoje vplivov na okolje. Presoja vplivov na okolje se opravlja tudi na ravni konkretnega posega v prostor, ob izdaji okoljevarstvenega soglasja, kadar je to potrebno, izpolnjevanje pogojev za obratovanje objekta pa tudi ob izdaji okoljevarstvenega dovoljenja. Ob tem velja poudariti še dejstvo, da za morebitne objekte oziroma območja, ki izpolnjujejo pogoje za uvrstitev med obrate tveganja za okolje, veljajo še strožja merila kot za siceršnje objekte s vplivi na okolje, ali objekte s predvidenimi emisijami v okolje, in sicer v skladu s Seveso direktivo. Tudi s tega vidika je zakonodaja uredila implementacijo omenjene

direktive v zakonodajo, konkretno v Zakon o varstvu okolja in njegove podzakonske akte. Predlog novega Zakona o urejanju prostora pa obveznosti upoštevanja strožjih zahtev skladno s Seveso direktivo pri prostorskem načrtovanju na lokalni ravni izpostavlja še bolj izrecno. S tega vidika je zakonodaja, ki ureja umeščanje v prostor, uredila potrebne instrumente, s katerimi se varuje javni interes, vsekakor pa bo treba ob zadnjih dogodkih ponovno preveriti, ali jo je še možno izboljšati.

Glede na to, da je bil omenjen in na žalost se je zgodil ponovno požar v podjetju Ekoplast v Ljutomeru, lahko povem, da je koncesionar in izvajalec službe VGP Drava Ptuj že v navezi s štabom Civilne zaščite. Onesnažena je reka Ščavnica s penami in parafini, na terenu pa se že izvajajo konkretni ukrepi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani predsednik Državnega zbora, cenjena ministrica, predstavniki Vlade, kolegice in kolegi, državljanke in državljani, predvsem pa lepo pozdravljeni občanke in občani Občine Vrhnika!

Naj predstavim stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke v zvezi z okoljsko katastrofo, ki jo je povzročil požar v podjetju Kemis na Vrhniki. Prav gotovo smo priča največji tovrstni ekološki nesreči v Republiki Sloveniji. Seveda naj najprej omenim, da kar se tiče intervencije te nesreče, so svojo nalogo opravili z odliko gasilci, ki to delo največkrat opravljajo prostovoljno, pa sem prepričan, da v tem primeru v večini niso vedeli, kaj jih čaka za zidovi tega podjetja, v katerem se je zgodil ta požar. Dejstvo je tudi, da informiranje in koordinacija po nesreči sta bila vseskozi zelo slaba, za kar nosi odgovornost Ministrstvo za okolje, seveda z vsemi službami v Republiki Sloveniji. To naše dejstvo in prepričanje Slovenske demokratske stranke je tudi potrdil predsednik Vlade dva dni nazaj, ko je obiskal Občino Vrhnika. Pristojne državne institucije so bile premalo aktivne, predvsem pa med sabo nepovezane. Ni bilo informacijske pisarne. Ljudje so v veliki meri iskali vprašanja s področja zdravja in varstva rastlin. Na ogromno vprašanj ljudje niso dobili odgovorov, predvsem se jih je puščalo v dvomih, kar ni prav in je neodgovorno. Vse podatke in jasna navodila so prebivalci Vrhnike pričakovali seveda že prvi dan po požaru, pa jih niso dobili. Ni bilo koordinatorja Civilne zaščite. Naj omenim, da seveda tudi po sklicu te izredne seje Državnega zbora je Vlada Republike Slovenije pa predsednik Vlade komaj po 14 dneh imenoval osebo, ki koordinira vse službe po tem požaru. Ljudje niso dobili jasnih navodil glede vrtnin, ali vsebujejo škodljive

snovi. Vprašanja glede ugotovitev požarnega inšpektorja so seveda še nepojasnjena. Kako in zakaj je prišlo do požara v podjetju? Ali so v podjetju Kemis kršili požarne predpise, požarno varnost pa jemali preveč ohlapno? Dejstvo je, da se 3 tedne po požaru ugotavlja, da je slabo krizno upravljanje nesreče. To potrdi 2 dni nazaj tudi predsednik Vlade Republike Slovenije. Ljudje ne vedo, če je izven kroga, ki je bil določen, mogoče uživati vrtnine in krmo za živali. Nevarni odpadki, ki so jih zbrali v podjetju, se sedaj kopičijo pri mnogih podjetjih in institucijah. Tudi na to smo opozarjali. To je prav gotovo težava, ki jo bo treba nedvomno rešiti, seveda na področju tega podjetja, na področju Vrhnike, predvsem pa pri morebitnih prihodnjih nesrečah.

Vlada je predolgo odlašala, da sprejme ukrepe za normalizacijo razmer. To velja tudi za mobilno ekipo, ki strokovnjake za varstvo rastlin pošilja na teren tri tedne po požaru. Padlo je zaupanje v vse institucije. Spoštovane kolegice in kolegi, cenjena ministrica, mnogo je institucij v Republiki Sloveniji, ki so seveda plačane in odgovorne za takšna področja. Tu se je pokazalo, da niso opravile svoje domače naloge, predvsem pa se je pokazalo, da so na tem področju neusklajene.

Nujno je, da se ponovno preberejo okoljevarstveni standardi ter okoljevarstveno dovoljenje podjetja Kemis. Seveda slišali smo že s strani ministrice pa na nedavnem Odboru za infrastrukturo, da to ni potrebno, ampak v Slovenski demokratični stranki ne vidimo nobene ovire, ker se je zgodila takšna nesreča, da se to ne preveri še enkrat.

Dejstvo je, da se je izkazalo, da kar se tiče intervencije, so službe, predvsem imam tu v mislih gasilce, opravili to z vso odliko. Po intervenciji pa so institucije, ki so zadolžene za raznorazna področja, zatajile.

V Slovenski demokratični stranki bomo prav gotovo podprli vsa priporočila, ki gredo v zaščito tega območja, kjer se je zgodil ta požar, da se prav gotovo zaščiti vse občanke in občane Vrhnike, predvsem pa tiste, ki živijo neposredno ob tem podjetju. In seveda, v tem tednu se je tudi izkazalo, da se tovrstnih nesreč ne bomo mogli izogniti – zgodili sta se še dve, slišali smo, da celo danes ena –, zato naj bo to en jasen poduk in jasno opozorilo vsem institucijam, da se je za tovrstne nesreče treba prav gotovo bolje pripraviti. V Slovenski demokratični stranki, še enkrat ponavljam, bomo vsa priporočila podprli. Hvala za vašo pozornost.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojujencev Slovenije, zanjo gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Predsednik, zahvaljujem se za besedo. Lep pozdrav velja ministrici in sodelavcema in tudi državnemu sekretarju s sodelavcema.

Prepričan sem, da je predlagatelj današnje seje in razprave seveda imel dober namen in da temu tudi sledi dober namen vseh nas, ki bomo razpravljali, da predvsem po naših možnostih vplivamo na to, da bo dejansko potekanje aktivnosti med požarom – če pride do njega – in po njem teklo tako, da bo čim manj škode. Veste, danes se je ravno v mojem kraju Ljutomeru, pravzaprav že včeraj zvečer ob 21.20, zgodil velik požar, kjer so gorele sveče, plastika, parafin na 2 tisoč metrih skladišča. Ali je to kakšna povezava, je težko reči, ampak vseeno, na te zadeve bo družba kot celota morala biti dejansko bolj pozorna.

Skoraj pred štirimi tedni se je ta zadeva dogajala v Kemisu. Skladišče nevarnih odpadkov. Po nekaj silnih eksplozijah, visokih in obsežnih plamenih ter gostem črnem dimu pa so se pojavila opozorila lokalnemu prebivalstvu, da naj se zadržujejo doma, za zaprtimi okni, naj bodo izjemno previdni. Naslednji dan je premični laboratorij ELME po prvih analizah spet dal upanje, da ne gre za kaj hujšega, po posredovanju Ministrstva za okolje in prostor ter služb pod njegovim okriljem pa so naslednje preiskave pokazale, da vendar ne gre za tako nedolžno stvar, kot je bilo mišljeno v prvi fazi.

Zakaj opisujem zgodbo, ki jo verjetno vsi poznate? Zato, ker s tem nakazujem na glavni problem dogajanja v povezavi s požarom v podjetju Kemis in na katerega je pokazala tudi analiza intervencije pristojnih služb ob tem požaru. To je pomanjkljiva komunikacija, nasprotujoče si informacije, nekoordinirano obveščanje lokalnega prebivalstva. Naslednja pomanjkljivost, ki jo je pokazala že omenjena analiza, je usklajevanje delovanja strokovnih služb po požaru ter nejasnost, kdo je odgovoren za informiranje javnosti. Po oceni naše poslanske skupine lahko temu dodamo še delo državnih laboratorijev, kajti analize nekaterih vzorcev še danes niso končane. To pomeni, da ljudje, ki živijo v bližini podjetja, še vedno ne vedo, kako naj ravnajo v zaščito svojega zdravja in zdravja svojih otrok.

Podobna opozorila o pomanjkljivem, počasnem in nekoordiniranem obveščanju javnosti so bila izrečena tudi na nujni seji Odbora Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor. Vsi, ki smo se kdajkoli ukvarjali s področjem zaščite in reševanja, poznamo tri pravila. In to je, prvo pravilo, jasno in pravočasno obveščanje. Drugič, obveščanje. In tretjič, ponovno obveščanje prebivalstva o dogajanju na požarišču. S pravimi in pravočasnimi informacijami se izogneš tudi pojavu ljudi, ki nesrečo, kakršna se je zgodila v Kemisu, izkoristijo za samopromocijo, širjenje panike in teorije zarot, ki na koncu ne prinesejo nobene koristi.

Že na omenjeni seji odbora je bilo slišati opozorilo, ki se mu pridružujemo tudi v naši poslanski skupini. To je, da službe, ki bi morale odreagirati ob tovrstni nesreči ter koordinirati celotno akcijo, niso opravile svojega

delo tako kot bi se od njih pričakovalo. Zato se nam zastavlja vprašanje oziroma vprašanja, na katera želimo in moramo dobiti odgovore skozi današnjo razpravo. Kot je meni znano in naši poslanski skupini kot celoti, imamo za vsak nivo nesreče razdelane načrte. Tu mislim na nivo tovarne, v kateri je bila nesreča, potem na nivo lokalne skupnosti, to je občina, potem na regijskem nivoju kakor tudi na državnem nivoju. Nas pa zdaj zanima, ali so vse te službe na vseh teh nivojih dejansko storile vse, da bi ukrepanje bilo čim bolj učinkovito. Po vsem tem kar se je zgodilo, lahko ugotovimo, da ravno ni bilo tako. V poslanski skupini smo mnenja, da smo v primeru Kemisa dobili tudi lekcijo o tem, da v določenih primerih tehnologija ne more nadomestiti človeka, kajti če bi v Kemisu tehnologiji pomagal in opravljal nadzor človek, bi ta mogoče že sam pogasil požar, še preden bi prišli gasilci v tovarno. Je pa ta nesreča pokazala tudi na to, da v naši državi v resnici ne vemo točno, kaj bi radi. Kot primer naj najprej navedem delovanje inšpekcijskih služb. Kadar so te stroge in vestne, so deležne očitkov, da so birokrati, da so neživiljenjski in podobno. Nato se zgodi takšna nesreča, kot se je, pa seveda govorimo, kako niso opravile svoje naloge.

Nevarni odpadki so naslednje področje, kjer ne vemo točno, kaj hočemo. Po eni strani se njihovo število dnevno povečuje, vendar jih ne bi nihče imel na svojem področju. Dejstvo je, da takšna podjetja kot je Kemis rabimo, vendar naj jih imajo sosedje. Gospodarska zbornica v teh dneh že opozarja, da se nevarni odpadki kopičijo na sedežih podjetij in da seveda podjetje iz Kidričevega pri Ptujju, ki opravlja podobno nezaželeno dejavnost kot Kemis, ima omejene kapacitete. Zato obstaja realna in zelo nevarna možnost, da se bodo odpadki začeli kopičiti brez nadzora kar na dvorišču delavnic.

Naslednja stvar, za katero prav tako nismo prepričani, ali jih želimo, so tovarne. Vsi hočemo nova delovna mesta, ki jih prinašajo, pa vendar nočemo umazanije in odpadkov, ki jih po navadi tovarne, sploh če gre za proizvodnjo, ustvarjajo. V poslanski skupini upamo, da smo se iz primera Kemisa vsi skupaj naučili dovolj, da se ob morebitnem novem primeru ne bomo spet znašli zmedeni, brez ustreznih informacij, da bodo pristojne službe odreagirale hitro in znale komunicirati med seboj in z javnostjo.

Naj zaključim predstavitev stališča naše poslanske skupine s tem, da izrazim podporo predlaganemu priporočilu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Matjaž Nemeč.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, gospod predsednik in lep pozdrav vsem.

Preden pademo v vrtnec političnih obračunov in pavšalnih razzsodb, kdo je kriv in kdo ne za vse kar se je dogajalo po požaru v tovarni Kemis na Vrhniki, se moramo zavedati

nečesa – da nas verjetno gleda precejšnje število zaskrbljenih Vrhnčanov in Vrhnčank ter ostalih prebivalcev. Ti verjetno ne pričakujejo, da bodo prek današnje razprave dobili odgovore na številna vprašanja, ki zadevajo stroko glede stopnje onesnaženosti, ogrožanja zdravja in posledic za njihova življenja. Imajo pa glede na razsežnost in posledice požara pravico od nas pričakovati zrelost in predvsem namero, da preudarno pogledamo, kako lahko ta državni zbor, prvič – pripomore k reševanju komunikacijskih in organizacijskih zagat pristojnih služb, kar bo pripomoglo k čimprejšnji vzpostavitvi učinkovitih komunikacijskih kanalov, s tem pa jasnih informacij glede posledic in vpliva teh na življenje prebivalcev, ter drugič – da naredimo odločne korake naprej k vzpostavitvi modela kriznega upravljanja v primerih takšnih nesreč, predvsem kar se tiče koordinacije med posameznimi službami, tako da bodo te sposobne jasno in nedvoumno sporočiti ljudem, kaj se dogaja in kaj je njim za narediti.

Zato res ni treba, da ta seja izpade kot bencin na olje zaskrbljenosti ljudi, ki upravičeno terjajo odzivnost. To poudarjam predvsem zaradi tega, ker ne moremo mimo občutka, tudi glede na razpravo na matičnem odboru, da je nesreča ljudi in požar v Kemisu za nekatere le še en prikladen politični poligon za medstrankarsko obračunavanje. Tako priporočam, da nekateri danes odmislijo, da smo leto pred volitvami in se raje zavedo, da si prebivalci Vrhnike in okolice danes ne upajo svojih otrok spustiti igrati se na trati pred hišo, da si ne upajo jesti doma pridelane zelenjave, da se bojijo za zdravje in posledice, ki morda ne bodo vidne danes ali pa jutri, temveč takrat ko takšnega sklica Državnega zbora ne bo in ko bodo naše besede zapisane nekje po magnetogramih, ljudje pa se bodo ukvarjali s toliko bolj pomembnimi stvarmi in skrbmi. Naredimo kar je prav, torej. Debato usmerimo v dobronamerno zavezo, da kljub zmedu, ki je nastala ob požaru, to poskušamo ublažiti. Tako da danes ni potrebnega nobenega vznemirjenja še dodatnega, še manj pa podpihovanja negotovosti. Na tem mestu je tudi prav, da se zahvalimo tistim, ki so v nastali situaciji preprečili, da ta nesreča ni terjala še večjih posledic – gasilcem, reševalcem in ostalemu medicinskemu osebju, Civilni zaščiti, vsem ki so pripomogli takrat, ko je politika le prek ekranov spremljala, kaj se dogaja, danes pa prav politika ugotavlja, kaj vse je bilo narobe in kdo je za to kriv.

Če kaj, si lahko skupaj priznamo, da primarni sistem zaščite in reševanja v Sloveniji deluje dobro. Je pa ta dogodek tudi pokazal, na srečo nimamo velikih izkušenj z okoljskimi nesrečami, pa naj bo to požar ali pa žled. Ravno danes, tako kot so že kolegi pred menoj, smo bili priča novici o obsežnem požaru v Ljutomeru, ki upamo da ne bo terjal večjih posledic. Zato se ne smemo prepustiti apatiji, češ, saj se ne zgodi velikokrat, temveč moramo ves trud usmeriti v

to, da smo pripravljene v primeru nesreč takšnih razsežnosti, kot je požar v Kemisu. In prvi korak k temu je, da se zavedamo pomanjkljivosti, tudi pri tej nesreči v Kemisu. Prvič, da moramo izboljšati sisteme informiranja in obveščanja ljudi, saj je z negotovostjo posledično povezan strah, strah okoliških prebivalcev pa zagotovo ni prava rešitev. In drugič, da so marsikateri politične ideje dostikrat prikrite pod krinko nekakšne debirokratizacije pri podobnih investicijah, ki posledično poslabšajo okoljske standarde, zato morda res niso korak v pravo smer, sploh če se želimo izogniti takšnim nesrečam tudi v prihodnje. Pri čemer pa se seveda ne moremo slepiti, da podobnih podjetij za predelavo nevarnih odpadkov v Sloveniji ne potrebujemo, ker vsi vemo, da temu seveda ni tako.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo glede priporočil sledili pristojnemu parlamentarnemu odboru in mnenju Vlade Republike Slovenije. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena Levica, zanjo Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Slabi odzivi pristojnih institucij, slabo komuniciranje z javnostjo in slaba protipožarna varnost v samem podjetju. To so oziroma so bile v teh treh tednih po požaru v Kemisu najbolj izpostavljene teme, ampak so v resnici po mnenju Združene levice še najmanj problematičen del cele zgodbe. Po bitki je pač lahko biti general in razlagati, kaj vse bi lahko bilo bolje, kako bi lahko učinkoviteje obveščali javnost, kako bi morala ta ali ona služba odreagirati – agencija, zavod –, kako naj bi se obrnile in tako naprej. Ampak nič od vseh teh trditvev in argumentov ne naslavlja temeljnega problema nizkih okoljskih standardov, ki ga je požar v Kemisu dobro osvetlil. Govorimo o nižanju standardov varovanja okolja na račun kovanja dobičkov umazanega kapitala. Govorimo o prelaganju bremen sanacije okolja s povzročitelja na celotno družbo. Zakon o varovanju okolja in ostali okoljevarstveni predpisi so že leta sistematično izpostavljeni radiranju pod krinko odprave administrativnih ovir. Potem pa danes poslušamo med drugimi tudi predlagatelja v njegovih ugotovitvah, kako tovrstne nesreče postajajo vedno bolj pogoste. Seveda postajajo vedno bolj pogoste, če na vsakih nekaj let na novo pišete Zakon o varovanju okolja, kjer še za eno stopničko znižate okoljske standarde. Ne glede na to, o kateri stranki političnega režima sploh teče beseda. Tako od liberalnih levosredinskih strank do strank na moji desni – prav vse se poenotijo na stališču, da so okoljski standardi v resnici birokratske administrativne ovire in da jih je treba v imenu spodbujanja gospodarstva zniževati, odpravljati, ukinjati. Potem se pa nekaj

zgodí, pa vsi poslušamo zgrožene ugotovitve, kako neki lahko tovarna strupenih nevarnih odpadkov stoji sredi urbanega okolja. Zelo preprosto, gospe in gospodje, tako da ste jim vi to dovolili. Kljub vsem tem udarcem, katerim je bil in je še vedno izpostavljen Zakon o varstvu okolja, ta v svojem 9. členu še vedno jasno in nedvoumno vzpostavlja načelo odgovornosti povzročitelja. Povzročitelj okoljske nesreče je odgovoren tako za odpravo vira čezmernega obremenjevanja okolja in njegovih posledic kot tudi za preprečevanje in sanacijo okoljske škode. Še več; v primeru da pride do nesreče, je odgovoren tudi za pokritje stroškov vseh ukrepov zaščite in reševanja, ki v tem primeru nastajajo. No, iz izjav, ki sta jih po požaru – pa to ne en dan ali pa dva, ampak celo en teden ali pa dva tedna po požaru – dajala ministrica za okolje in prostor Irena Majcen in predsednik Vlade Miro Cerar, je razvidno, da vrh slovenske politike načelo odgovornosti povzročitelja sploh ne pozna. Cerar je denimo v intervjuju na nacionalni televiziji izjavil naslednje, ga bom kar citiral: »Pričakujem, da bo podjetje ustrezno odreagiralo, da bo tudi ponudilo občanom neke vrste kompenzacije.« In še naprej: »Odgovornost ljudi, ki so v tem podjetju, se bo morala do konca ugotoviti, pričakujem pa le po čisto človeški plati, da bodo tudi oni občanom ponudili roko.«

Predsednik Vlade, ki je prisegel, da bo z vsemi močmi deloval za blaginjo Slovenije, ob največji antropogeni nesreči v zgodovini Slovenije pričakuje, da bo podjetje, odgovorno za to nesrečo, ponudilo občanom kompenzacije in pokazalo neko človeško plat. Predsednik Vlade torej računa na neko dobrohotnost in filantropnost Kemisa, hkrati pa popolnoma ignorira dejstvo, da je Kemis zakonsko obvezan k poravnavi vseh stroškov intervencije in okoljske sanacije in da je njegova Vlada, torej Cerarjeva vlada tista, ki ga mora v to prisiliti.

In kaj o tem pravi sam Kemis? V dopisu, ki smo ga prejeli poslanci v Državnem zboru, so zapisali, da se Kemis ne izogiba odgovornosti za dogodek, da pa bo poravnal le tisto sanacijo škode, za katero bo mogoče jasno dokazati, da je posledica njihovih dejavnosti. Zdaj pa pazite. Zelo priročno pri tej stvari je dejstvo, da na Vrhniki do danes še ni bilo takšnih analiz stanja okolja, kot se sedaj izvajajo, in da je praktično nemogoče karkoli dokazati. Še toliko bolj glede na to da Kemis stoji na bivši deponiji industrije Usnja Vrhnika, ki je tam odlagala tudi nevarne odpadke. Zelo priročno je tudi, da bodo zdravstvene posledice vdihavanja strupenih snovi prišle do izraza šele čez desetletja. Jasno je torej, da je Kemisu, katerega slogan se glasi: »Ker nam ni vseeno!«, v resnici za okolje in zdravje okoliških prebivalcev vseeno. In zakaj, navsezadnje, jim tudi ne bi bilo? Cilj podjetja je ustvarjati dobičke za lastnike, ne pa varovanje okolja in zdravje ljudi. Kako okoljsko katastrofo, ki jo je povzročil požar, dojemata vodstvo podjetja, je zelo dobro

opisal sam direktor podjetja na seji Odbora za infrastrukturo in prostor nekaj dni nazaj. Takrat je ta človek izjavil, ga bom kar citiral: »Katastrofa je s poslovnega vidika za Kemis, ampak za okolje me pa ne bo nihče prepričal, da je to katastrofa. To je požar, pri katerem je prišlo do določenih emisij. Samo rad bi, da vsi tukaj veste, da če gorijo baterije, avioni, vozila, recimo električna, elektronska oprema – v vsakem kosu električne, elektronske opreme imate vse tiste snovi, ki so gorele tukaj.« Ta požar, ta nesreča je torej poslovna katastrofa za Kemis, za okolje pa že ne. Pa pustimo ob strani dejstvo, da so vrednosti strupenih snovi na nekaterih območjih takšne, da kmetje ne smejo krmiti živali s travo, ki tam raste, in da prebivalci v bližini Kemisa ne smejo uživati sadja in zelenjave svojih vrtov. Pustimo ob strani dejstvo, da je oljna gošča, ki se je stekla v potok Tojnica, v njem pobila vse, kar leze in gre. Pustimo ob strani tudi dejstvo, da bi bilo lahko še precej huje, če bi se ta gošča znila v Ljubljano in naprej v Savo. Ampak ne, za okolje pa to že ni silna obremenitev in nesreča, ta požar je katastrofa za podjetje umazanega kapitala. In tu je potem še banaliziranje celotnega dogodka s tem, da saj če gori kakšna električna naprava, pa avto, pa hladilnik, pa ne vem kaj še vse, povsod se sproščajo iste snovi. Ja, seveda se, ampak tukaj ni gorel hladilnik, ampak skladišče z nekaj manj kot tisoč ton nevarnih odpadkov. In ta primerjava, namenjena banaliziranju dogodka, je takšna kot če bi primerjali taborni ogenj z gozdnim požarom in razlagali, kako gre za eno in isto stvar, zaradi tega ker se povsod sproščajo pač iste snovi.

Vidimo lahko torej na podlagi vsega predstavljenega, da so se že začela prizadevanja, da se celoten dogodek zbanalizira in da se odgovornost za sanacijo prevali na državo. Socialisti na to ne pristajamo in zahtevamo, da v primeru Kemisa država naredi vse, da dobi povrnjene vse stroške intervencije in sanacije okolja in tudi vse zdravstvene stroške, ki so in bodo posledica tega požara. Kemis mora plačati vse: od porabljenih filtrov za plinske maske do pokritja stroškov hospitalizacije dveh gasilcev, od odškodnine za nezmožnost uporabe trave za krmo živali do odškode za nižje vrednosti nepremičnin na prizadetem območju, sanacijo potoka Tojnica, sanacijo onesnažene vode, tal in zraka v širši okolici in še vse ostalo, kar sodi zraven. Vse to naj plača Kemis kot umazani kapital, k čemur je navezadnje po zakonu tudi obvezan, če bo le Vlada pri uveljavljanju tega zakona vztrajala. In če ne bo sam Kemis mogel plačati, naj plača njegov lastnik, to je Gorenje, in če ne bo moglo plačati Gorenje, naj plačajo njegovi lastniki in tako naprej po celi lastniški verigi. Ker če so se po tej isti verigi lahko navzgor stakali dobički, potem naj se v primeru nesreče navzdol po tej isti lastniški verigi stakajo tudi stroški. In Vlada je tista, ki mora poskrbeti, da se vse to uresniči. Hkrati pa je Vlada tudi tista, ki je odgovorna za

to, da se podobne nesreče v prihodnosti preprečijo. Naravnost absurdno je, da je Kemis baje, baje izpolnjeval vse z zakoni in podzakonskimi akti predpisane standarde. To nam pove veliko o teh standardih, ki se, kot sem že prej omenil, konstantno in sistematično nižajo v imenu odprave administrativnih ovir. In pri tem so brez izjeme sodelovale vse vlade, čeprav takšnega znižanja standardov, kot smo mu bili priča z zadnjo novelo Zakona o varovanju okolja, ki so jo nacoprali v tej aktualni vladi, prej še nismo videli. In nič čudnega torej ni, da je ravno ta koalicija, ki je s to zadnjo novelo močno znižala okoljske standarde, poskrbela za to da se bistveni točki priporočil, ki jih danes obravnavamo, črtata. Ti dve točki, to sta točka 4 in točka 5 priporočil, se glasita, najprej 4.: »Vlada naj preuči okoljevarstvena dovoljenja vseh poslovnih subjektov v Sloveniji, ki opravljajo dejavnost, ki lahko povzroči onesnaženje okolja večjega obsega, ki je nevarno za zdravje ljudi in so locirani v bližini naseljenih območij in zaščitene naravnih okolij.« In še da naj, sedaj 5. točka priporočil: »Vlada od ministrstva, pristojnega za okolje in prostor, zahteva pripravo poročila ustreznosti veljavne zakonodaje, ki ureja umeščanje v prostor in izdajo okoljevarstvenih soglasij za poslovne subjekte, ki opravljajo dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje okolja večjega obsega.«

V Združeni levici smo predlagali še popolnitev, da se zadnje priporočilo razširi še s proučitvijo ustreznosti veljavne zakonodaje s področja varovanja okolja. Ampak seveda je koalicija glasovala proti tema dvema bistvenima točkama priporočil.

Tako bomo danes poslanci očitno odločali zgolj o tem, da naj Vlada spremlja razmere in javnosti predstavi analize, kar tako ali tako že počne, in da naj pripravi poročilo o izvajanju nadzora glede izpolnjevanja protipožarnih varnosti v Kemisu, ki ga zaradi preiskave tako ali tako mora. V Združeni levici temu, kar je od predloga priporočil ostalo, seveda ne bomo nasprotovali. Opozarjamo pa na dejstvo, da je v Sloveniji še kar nekaj potencialnih Kemisov, eden izmed njih v moji domači Škofji Loki. Na to smo v Združeni levici opozarjali že pred tem zadnjim požarom in upamo, da se bo Vlada v luči zadnjih dogodkov vendarle lotila preverjanja varnostnih ukrepov v podjetjih, ki nevarne odpadke zbirajo in z njimi služijo. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS NSi): Spoštovani predsednik, spoštovane kolegice in kolegi, ministrica z ekipo!

V odpadkih je denar, veliko denarja. Podjetje Kemis letno sprejme med 20 tisoč in 25

tisoč ton nevarnih odpadkov. To so odpadki iz industrijske in obrtniške dejavnosti, zdravstvenih in raziskovalnih institucij in tudi nevarni gospodinjski odpadki.

Pa začnimo na začetku oziroma pri uradnem odprtju Kemisa. Ta se je zgodil 16. junija 2009. Svečano so trak prerezali: tedanji minister za okolje in prostor Karl Erjavec, bivši župan Vrhnike Marjan Rihar, predsednik uprave Gorenja – ki je 100 % lastnik Kemisa – Franjo Bobinac in direktor Kemisa Emil Nanut. Po uradnih informacijah, ki smo jih prejeli, je Kemis pridobil gradbeno dovoljenje za izgradnjo obrata na degradiranem območju, ki je bilo po občinskih načrtih namenjeno komunalni dejavnosti. Kemis naj bi pridobil gradbeno dovoljenje na podlagi treh javnih razprav, z enomesečno objavo dokumentacije. To se pravi, da je bila javnost seznanjena podrobno z dejavnostjo, ki jo bo opravljal Kemis. Gradbeno dovoljenje je bilo izdano leta 2008, uporabno dovoljenje aprila 2011, okoljevarstveno dovoljenje junija 2013, dopolnjeno, spremenjeno februarja 2016 in tudi februarja letos. Z izdajo okoljevarstvenega dovoljenja je podjetje pridobilo dovoljenje za obratovanje naprave za predelavo in odstranjevanje odpadkov. Podjetje Kemis ima dovoljeno obdelavo praktično vseh odpadkov, okoli 750 vrst, ki jih na različne načine: z mešanjem, mletjem, uparjanjem, sušenjem, ročnim sortiranjem, destilacijo in podobno pripravijo za nadaljnje ravnanje doma ali v tujini. Po podatkih Ministrstva za okolje in prostor, ki je 24. maja izdalo poročilo o izvedenih aktivnosti v zvezi s požarom v podjetju Kemis, je podjetje lahko zbiralo strupene, okolju nevarno in lahko vnetljive snovi. Njihove količine v okoljevarstvenim dovoljenju so pod pragom, ki določa obrate tveganja za okolje tako imenovana Seveso direktiva. Zadnji inšpekcijski pregled pred nesrečo leta 2015 ni pokazal neskladij oziroma kakršnegakoli kršenja okoljevarstvenega ali drugih dovoljenj. Tudi redne letne vaje z gasilci naj bi zagotovile, da so bili gasilci usposobljeni za tovrstne nesreče, torej da so vedeli, kaj gasijo, kako gasijo in kakšne so potencialne nevarnosti. Podjetje naj bi imelo tudi sistem in načrt za obvladovanje tovrstnih nesreč. Kje oziroma kaj je potem šlo narobe? Požar v Kemisu je bil nekakšen stresni test, ki je pred očmi celotne države razgalil vso nesposobnost, nevednost, nedoslednost in aroganco državnih institucij, ki niso sposobne v najbolj rizičnih trenutkih zavzeti skupnega stališča in prevzeti vsaka svojega dela odgovornosti. Prva sporočila za javnost o nesreči so bila premalo jasna in natančna, zato se je med ljudmi ustvaril strah in negotovost. Lokalno prebivalstvo in širša Slovenija nista bila ustrezno seznanjena z rezultati raziskav zemljine, zraka in vode. Pristojne državne institucije, ki so bile posredno ali neposredno vključene v nesrečo, so odpovedale.

V Poslanski skupini Nove Slovenije menimo, da bi bilo veliko bolje stopnjo

nevarnosti dvigniti na najvišjo raven in nato postopoma spuščati na podlagi rezultatov opravljenih raziskav. Tako se dela v tujini. Neučinkovitost in namerna ignoranca institucij se nam zdita nedopustna. Državljanom so dolžne zagotavljati osnovno varnost in po ustavi tudi pravico do zdravega okolja. Kar počez označiti vse tovrstne obrate v Sloveniji za tempirane bombe je neodgovorno in zavajajoče. Če bomo sposobni vzpostaviti sistem dobre kontrole za podjetja, ki sistemsko kršijo zakone in predpise, se tovrstne nesreče ne bodo dogajale pogosto oziroma se sploh ne bodo dogajale. Ljudje se ne zavedamo, da s svojim načinom življenja nehoti ustvarjamo nevarne odpadke, ki so ogledalo družbe, zato bodo v določeni meri vedno del našega okolja. Pri tem je pomembno, da zahtevamo transparentno in odgovorno ravnanje z njimi. Če se dosledno upošteva zakonodaja in varnostna priporočila, se bomo tovrstnim nesrečam izognili.

V Poslanski skupini Nove Slovenije bomo predlog priporočil soglasno podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Varnostne razmere v svetu se spreminjajo od vojaških ogrožanj vedno bolj v civilna ogrožanja in ekološka ogrožanja so zelo pomemben dejavnik delovanja vseh institucij v vseh državah po svetu. Vendar kaj se dogaja? Dogajajo se krize in dogajajo se varčevanja. Varčuje pa se najprej prav na varnosti in zato toliko katastrof, nesreč in vsega, kar je vezano na varnost in ekologijo. Ne bi rad, da se odgovornost za tovrstno nesrečo v Kemisu zvede samo na komuniciranje in je krivec komuniciranje. Krivec je kar nekaj in zato je pomembna ta seja.

Najprej skrb za ljudi, pa ne samo za ljudi, ki živijo v okolici, ampak za tiste, ki so bili prvi na kraju: gasilci, Civilna zaščita, policija, zdravstveni delavci in ostali. Kaj se bo storilo in kaj se je storilo za te ljudi, za zdravje in za njihovo varnost?

Drugič. Kaj se dogaja v podjetju? Najprej Gorenje, odgovornost v Gorenju – Kemis je del Gorenja. Kaj je to podjetje sploh delalo, kako se je ukvarjalo z odpadki? Vidimo, da ni samo uničevalo odpadkov, ampak da je večina dela prepakiranje, presortiranje in potem odvoz teh odpadkov na Balkan, v tujino. In kaj se s temi odpadki naprej dogaja?

Tretjič. Zanima nas, kakšna podobna podjetja in katere nevarnosti pretijo tudi drugje v Sloveniji. Vidimo, da sedaj praktično vsak dan se nam nekaj podobnega dogaja. Se pravi, koliko je tega še v Sloveniji? Vlada je dolžna s svojimi institucijami narediti to analizo. In pa seveda, kakšna je strateška pot Slovenije, kakšno industrijo želimo? Ali bo Slovenija

varovala svoje naravne vire, med katerimi sta najbolj pomembna voda in les? In pa, v kaj bomo vlagali? V turizmu, v neko težko industrijo, kako bo to vse vplivalo na okolje? Seveda je pomembno sedaj reagirati tudi, kaj pa se trenutno dogaja na trgu z odpadki. Če ena od vodilnih firm ne deluje več, kaj se v Sloveniji dogaja? Vemo, da obstajata legalni in ilegalni trg. Kakor hitro legalni trg ne deluje, se odzove ilegalni trg. Kaj se trenutno dogaja z odpadki in kakšna škoda nastaja?

Škoda vsekakor je bila storjena in takoj je treba odpraviti to škodo na okolju in na ljudeh. Pri vseh analizah je treba tudi poudariti in jaz bi pričakoval, da se naredi analiza dela četrte veje oblasti, medijev. S tem se do sedaj še ni nihče ukvarjal. Tudi tovrstne analize je treba narediti zaradi tega, da se pripravimo na prihodnost.

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev bomo priporočila vsekakor podprli, žal pa nam je, da je to le ožja oblika priporočil in bi teh priporočil lahko bilo več. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo mag. Bojan Krajnc.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana ministrica, ostali predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Požar v Kemisu in vse dogajanje ob njem je presenetilo vse. V prvi vrsti – negativno seveda – prebivalke in prebivalce Vrhnike, še bolj pa, kot je videti, nekatere pristojne službe in tudi ministrstva. Zato v Poslanski skupini Stranke modernega centra današnje razpravo aktivno podpiramo in upamo, da bo prispevala k višanju varnostnih standardov pri zbiranju in obdelavi nevarnih kemičnih snovi in k boljšemu obvladovanju večjih kemijskih nesreč, ki lahko usodno vplivajo na stanje okolja in, kar je najbolj pomembno, na zdravje ljudi.

Dovolite mi, da se še enkrat zahvalim gasilcem in pripadnikom Civilne zaščite, ki so očitno uspešno intervenirali, da ni prišlo do izgube človeških življenj neposredno zaradi požara. Glede na obsežnost požara in prisotnost gorenja nevarnih kemičnih snovi sta bila na terenu aktivirana tudi ekološki laboratorij z mobilno enoto in mobilna enota za meteorologijo in hidrologijo, ki sta bili pretežno usmerjeni v preprečevanje ekoloških nevarnosti, takrat izvajanje meritev ter vzorčenje zemljine, zraka in vode. Po omejitvi požara je Agencija Republike Slovenije za okolje začela s spremljanjem kakovosti zraka, in sicer koncentracije delcev PM10 in dušikovih oksidov. Ekološki laboratorij z mobilno enoto inštituta Jožef Stefan je odvzel vzorce vode, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani pa je opravila vzorčenje tal in zraka ter meritve živega srebra v zraku. V poznejših aktivnostih sta bila vključena še Nacionalni inštitut za javno zdravje in Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Iz vsega

naštetega je razvidno, da se je torej angažiralo veliko različnih služb, za katere lahko danes domnevamo in upamo, da so vsaka zase svoje delo opravile na najvišji strokovni ravni. Kljub temu pa so po dogodku prebivalke in prebivalci Vrhnike pogrešali predvsem pravočasne, točne, razumljive, uporabne in usklajene informacije. To se je pokazalo že v razpravi ob obravnavi priporočil na seji Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor kjer so vabljeni na seji praktično vsi, brez izjeme, poudarjali prav to. Zato smo v Poslanski skupini Stranke modernega centra priporočila še dopolnili s predlogom priporočila, da Vlada Republike Slovenije v najkrajšem možnem času pripravi in javnosti predstavi nacionalni načrt ravnanja v primeru okoljskih kemijskih nesreč, ki bo vključeval jasna navodila glede komunikacije in koordinacije v primeru nesreč, ki imajo večji potencial vpliva na okolje in zdravje ljudi.

Vlada je tudi ustanovila medresorsko delovno skupino za usklajevanje aktivnosti na državni ravni, ki se nanaša na posledice požara v vrhniškem podjetju Kemis, ki jo vodi Srečko Šestan. Skupina je tako na primer včeraj zainteresirano javnost obvestila, da se je tisoč 600-metrski pas, v katerem veljajo omejitve, zožil na 730 metrov, kjer so bili rezultati analiz vzorcev krme, ki so bili dodatno odvzeti, ocenjeni kot skladni in varni. Za prebivalce izven zoženega območja pa ne veljajo več previdnostna priporočila, temveč le še splošna higienska priporočila. Odsvetuje se le uporaba kapnice. Včeraj je pričela z delom še mobilna ekipa, v kateri sta strokovnjaka za varovanje zraka in varno hrano, ki bo obiskala prebivalce in prebivalke Vrhnike ter jim posredovala potrebne informacije.

Skoraj 4 tedne po požaru pa je že tudi čas, da razmislimo, kaj lahko in moramo vsi skupaj storiti, da bi se lahko v prihodnje takim nesrečam po možnosti izognili, predvsem pa da bi bolje obvladovali stanje neposredno po nesreči. Seveda je tudi veliko govora o odgovornosti in povrnitvi škode, ki jo je povzročil požar. Izrečena obveza direktorja Kemisa, da bo Kemis prevzel odgovornost za vse posledice požara, je samo prva v vrsti odgovornosti. Tudi vsi ostali bi morali prevzeti svoj del odgovornosti.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra bomo priporočila tudi tokrat podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev o predlogu priporočila.

Besedo ima gospod Jani Möderndorfer, pripravita naj se gospod Franc Jurša in gospa Ljudmila Novak.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa, predsednik.

Nesreča je bila praktično tri tedne nazaj, mi danes vsi skupaj pa se v parlamentu

še vedno pogovarjamo o posledicah. In tisti ki bi seveda ocenjeval, da je to slabo, ni slabo ... Slabo je samo, da se je nesreča zgodila. Seveda slabo bo tudi to kar več ali manj vse poslanske skupine ugotavljamo, da seveda nekatere službe oziroma nekateri organi niso odigrali svoje vloge. Zakaj je niso odigrali, je seveda domača naloga za vse organe, da seveda to zelo hitro ugotovijo in seveda tudi te napake odstranijo. Vendar to seveda ne bo rešilo vseh težav, še posebej ne takrat ko govorimo, zelo radi ponavljamo en in isti stavek: »Upamo, da do takih nesreč ne bo več prišlo.« Tisti ki se s tem tolaži in tisti ki misli, da do nesreč ne bo prihajalo, živi v nekem pravljicnem svetu. Do nesreč bo prihajalo vedno. Upamo samo lahko na najboljše, da bomo vedno znali dobro in kvalitetno odreagirati takrat, ko se bodo nesreče zgodile. Ali smo res pripravljeni? Ali imamo ustrezno zakonodajo? Ali imamo ustrezen kader? Ali imamo dovolj sredstev? Ali imamo, bom rekel, med lokalnim in državnim nivojem dovolj pametne in dobro, kvalitetno postavljene povezave, da seveda ne glede na to kaj piše v načrtih in ne glede na to kdo je poveljnik, vemo, da če crkne ena ali druga stvar, da bo stvar vedno tekla neodvisno od tega sistema?

Jaz bi šel po vrsti. Po vrsti predvsem zato, da se najprej vprašamo, ali imamo ustrezno zakonodajo. Zakonodaja je bila praktično v zadnjih 15 letih kar nekajkrat spremenjena na tem področju in lahko trdim, da seveda in sam osebno sem prepričan, da ko jo beremo, je dobra in ustrezna. Ali nam manjka kaj znotraj te zakonodaje? Če berem zadnji podatek od gospoda Šestana, ko je 1. junija imel pač en krajši intervju za STA, je izjavil naslednji stavek in o tem danes nihče ne govori. Priznava pa, citiram: »Slovenija res nima pripravljalega državnega načrta zaščite in reševanja za primer uhajanja nevarnih snovi v okolje, in to zato, ker to področje nikoli ni bilo prepoznano kot tveganje, ki bo terjalo državno posredovanje. Ima pa državni načrt za primer jedrske nesreče. Za ostala področja imajo podjetja ter občine svoje načrte zaščite in reševanja.« Torej, jaz danes nisem slišal niti na odboru nobenega, ali se bo kaj premaknilo na tem področju. Bo kdo naredil ta načrt? In tisto kar je še bolj pomembno, je seveda da sem si šel pogledat – kajti ti načrti dejansko obstajajo za primer reševanja v primeru nesreč – obe največji občini, kjer bi lahko bile katastrofe največje in najhujše. In seveda tako Maribor kot Ljubljana imata kar dva zajetna, dobra, debela kupa, kjer v bistvu v vsakem načrtu – eden je iz leta 2006, drugi je iz leta 2007 – praktično zelo natančno orišeta vse postopke, kako pravzaprav naj bi potekalo v primeru takšne nesreče. Ampak mi smo imeli nesrečo na Vrhniki in danes sem v glavnem poslušal samo to, kako so organi na državnem nivoju zatajili. Oprostite, jaz na to ne morem pristati. Bom sicer govoril tudi o tem, kdo in kje ni odigral svoje vloge, vendar začne se vedno

tam, kjer je izvor lokacije nesreče. In vemo in tudi na odboru smo se pogovarjali; s predstavnikom predlagateljev, gospodom Krivcem sva imela majhno dilemo o tem, kdo je odgovoren in kdo ne v sami začetni fazi za izpeljavo reševanja in zaščite, ko pride do same nesreče. Še enkrat sem šel zelo natančno pogledat in zelo jasno govori tako Zakon o lokalni samoupravi, 21. člen – da seveda župan skrbi za požarno varnost in organizira reševalno pomoč, in v naslednji alineji – organizira pomoč in reševanje za primere elementarnih in drugih nesreč. Seveda gospod Krivec me je takrat opozoril, naj se seveda sklicujem in raje pogledam izvorni sistemski zakon, ki ureja to vprašanje. In seveda če gremo pogledat tudi ta sistemski zakon, to je Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, v 98. členu zelo jasno in natančno govori naslednje – župan, kaj je njegova naloga –: Skrbi za izvajanje priprav za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, sprejme načrte zaščite in reševanja, določi vrsto in obseg sil za zaščito, reševanje in pomoč iz 73., 75. in 76. člena, ki zelo jasno določajo, kateri to so, skrbi za izvajanje ukrepov za preprečitev in zmanjševanje posledic naravnih in drugih nesreč, vodi zaščito, reševanje in pomoč ter odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč, skrbi za obveščanje in tako naprej. Zakaj berem, bom seveda jasno razložil v nadaljevanju. Za operativno strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah župan imenuje poveljnika Civilne zaščite ali pa je to celo sam. Namreč, oba zakona zelo jasno govorita, kdo je odgovoren v lokalni skupnosti za to, da se stvari pripravijo, za samo izobraževanje; v primeru same nesreče, kdo je tisti ki prvi aktivira, vodi, organizira, posreduje in nenazadnje na koncu seveda tudi potegne črto in poda poročila, tako kot je treba. Kaj smo mi pravzaprav lahko videli ob sami nesreči? Župan se je skliceval samo na to, da nima podatkov, da nima informacij, da ... Skratka, en kup težav in ves čas je obračal pozornost samo na državo. Samo to je počel. Namreč župan v prvi vrsti, katerikoli župan mora najprej seveda zagotoviti varnost v svoji občini in seveda predvsem mora pomirjevalno delovati, ne pa samo še dvigovati nemir in tako naprej. In zato seveda danes govoriti samo o napakah, ki so se zgodile na državnem nivoju, je zgrešeno.

Na drugi strani pa se seveda človek vpraša, kdo je pravzaprav prvi tisti in kje je bil največji problem? Glejte, pri gasilcih zagotovo ne, kajti gasilci so opravili svojo domačo nalogo in to zelo profesionalno, dobro in se jim lahko samo zahvalimo. Civilna zaščita je odreagirala in je opravila svojo nalogo. Vendar potem se je pa naenkrat zaustavilo tam kjer so ljudje v bistvu najbolj zaskrbljeni bili – ali lahko še živijo v tem prostoru, kako pravzaprav naj delujejo. In moram reči, da sem bil izredno slabe volje in jezen, ko sem videl reakcijo Nacionalnega inštituta za varovanje javnega zdravja. Katastrofa od katastrofe! Jaz sicer, če sem na

odboru še razmišljal o tem, da naj direktor razmisli, a bo odstopil, danes pričakujem, da odstopi. Pričakujem zaradi tega, ker enostavno organizacija, za katero je on kot, bom rekel, prvi človek na nacionalnem inštitutu zadolžen, ni odigrala ... Še več, na odboru je izrekel, da še vedno gledajo, kje in na kakšen način bojo jemali vzorce in na ta način seveda prišli do podatkov za to, da bodo lahko obveščali javnost o posledicah in seveda načinu varnega življenja v tem okolju in prostoru. Še več, dovolil si je eno stvar izreči – da nima sredstev za izvajanje laboratorijskih preiskav. in celo v neki polemiki reče, »ta sredstva niso bila za to namenjena, ampak so namenjena za ljudi«. Ja, za božjo voljo, katere preiskave, ki jih dela nacionalni inštitut, pa niso za ljudi, če ne tudi te preiskave, ki jih počne, bom rekel, zaradi te nesreče?! Oprostite, zaradi mene je lahko visoko izobražen, mogoče celo da je kje dokazal, da ima organizacijske sposobnosti, ampak na tej točki je pa odpovedal in se preprosto ne bo več mogel skriti za inštitucijo. Še več, v načinu, kako je v javnosti komuniciral Nacionalni inštitut za javno zdravje ... Vi veste, da na inštitutu – sicer jaz sem že na odboru povedal, da še danes ne vem, koliko je tam zaposlenih –, imajo na spletni strani objavljen podatek, da jih je 290 do 490 zaposlenih; državljani pa ne razmišljamo, koliko jih je v resnici res zaposlenih, malo se tam to po svoje giblje. Ampak ne glede na to; če bi se šel, bom rekel, matematiko pa bi eno mediano potegnil pa bi rekel, recimo, da jih je 320 zaposlenih – jaz ne verjamem, da med 320 ljudmi ni eden sposoben komunicirati in priti na Odmeve in seveda več kot jasno povedati in pomiriti ljudi in mogoče celo priti s kakšnim oprijemljivim podatkom. A naj to počne minister? A naj to počne predsednik Vlade? A naj to počne ne vem kdo? Ne! Počela bo tista inštitucija, ki je za to po zakonu tudi zadolžena in to je seveda v prvi vrsti nacionalni inštitut. Gremo pogledat, kaj ta nacionalni inštitut sploh mora početi. Ni mi odgovoril na vprašanje, ki sem mu ga postavil na odboru v zvezi s to problematiko. 6. člen oziroma 23.a člen, ki govori o nalogah Nacionalnega inštituta za javno zdravje – ima 20 nalog, opredeljenih v tem členu. Od teh 20 nalog se 7 nalog neposredno nanaša točno na takšen primer, kot se je zgodil na Vrhniki, kjer bi direktor preprosto moral dobiti sredstva, ljudi in naloge, ki bi jih moral že prvi dan vleči. Jih ni, še izgovarja se, da tega denarja nima. Če ga nima, kako je pa planiral sredstva? Že zaradi tega ne bi smel biti direktor, saj mora imeti vedno rezervo. Če je nima, jaz ne vem, kaj potem pravzaprav sploh še počne tam. A izobraževanje je bolj pomembno od tega, ali imaš sredstva za primer takih nesreč? Potem seveda povezan s tem Nacionalnim inštitutom za javno zdravje je še Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano. Mi smo ga pred par leti združili, ustanovili prav s tem namenom, da bo skrbel za nacionalno varnost pri ugotavljanju določenih podatkov, ki jih potrebuje, in je celo v

enem členu povezan – to je pa 23.c člen ... / oglašanje iz dvorane/ ... –, ki zelo jasno govori, kaj pravzaprav mora delati ta laboratorij: obveščanje in ozaveščanje javnosti ter poročanje v skladu s posebnimi predpisi, zraven tega pa še seveda izvajanje dejavnosti mobilne ekološke enote na področju okolja za primere možnih okoljskih tveganj in nesreč. Ja oprostite, pa nalogo ima zapisano, kaj ima za početi! In to kar prvi dan in to kar po navodilu poveljnika Civilne zaščite! Če pa mene vprašate, bi pa direktor moral sam dvigniti telefon, poklicati poveljnika Civilne zaščite in odreagirati in reči, »kje lahko pomagamo?«. To bi moral kar sam narediti! In veste, v vseh normalnih državah to imajo organizirano. Nimajo organizirano zato, da pridejo na televizijo in reče ona svetovalka, ko jo novinar vpraša: »Oprostite, kdaj bodo laboratorijski izvidi?« »Ne vemo, za to mi nismo zadolženi, veste.« »Ja za kaj pa, za božjo voljo ste vi zadolženi?« »Ja veste, mi smo zadolženi za ozaveščanje, za poučevanje, za izobraževanje.« Oprostite, spokajte in pojdite domov! Tako bi jaz odgovoril takšnemu predstavniku Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Kakšno javno zdravje? Kvečjemu zasebno zabavljaštvo se gredo v takšnem nacionalnem inštitutu in čisto nič drugega! Vznemirjajo ljudstvo in danes se mi ukvarjamo 8 ur s tem vprašanjem, po nepotrebem.

Gremo naprej. Taisti direktor nacionalnega inštituta je bil nekoč državni sekretar in se je pohvalil po intervjuju osebi, ki je to seveda povedala tudi na Odboru za javno zdravje, da je dal ukiniti nekaj, ker je bilo s sklepom na podlagi Zakona o kemikalijah ustanovljeno; 56. člen govori, da se ustanovi medresorska komisija za kemijsko varnost, ki skrbi za izmenjavo informacij, povezanih s kemijsko ... In tako naprej, da vas ne mučim. In zakaj se je to ustanovilo? Za primer takih nesreč, da bo znala odreagirati. In seveda se je to tudi ustanovilo; 6. oktobra 2005 je bila taka medresorska komisija ustanovljena. Vprašajte me, če danes še deluje? Ne. Taisti direktor Nacionalnega inštituta za javno zdravje je dal ukiniti to komisijo medresorsko. Slučaj? Jaz v slučaj že dolgo časa več ne verjamem. In se gre celo pohvaliti s tem dejanjem v času dajanja intervjuja o tej problematiki! Ministrici bi moral reči, da naj pozove, če ne bo sam odstopil s tega položaja.

Danes je koliko dni od nesreče? Imamo že podatke? Ne. Imamo nekaj drugega. Ljudje so začeli sami naročati neke preiskave laboratorijske in pobirajo vse okoli, ker hočejo videti, ali živijo v varnem okolju ali ne. S tem da pa ne vedo, da bodo pobirali in da bodo zbirali podatke, kjer se bodo sedaj še vsi ostali podatki pojavljali, ki niso od te nesreče. To pa bo zmeda! Ampak mi imamo za to Nacionalni inštitut za javno zdravje in nacionalni laboratorij, ki ga je v tem državnem zboru nekdo zagovarjal, ko smo ga ustanavljali, da bo, ko ga bomo ustanovili, hitrejši, bolj varen, bolj učinkovit, bolj

varčen in predvsem za nas vse bo dobro. Danes vidimo, koliko je dobro. Dobro je samo za tistih neugotovljenih 250 do 490 ljudi, ki niti ne vemo, ali tam delajo ali ne. Osebnost mene kot poslanca, če vprašate – kadarkoli bo prišel ta direktor v imenu Nacionalnega inštituta za javno zdravje, mu ne verjamem več nič, ker je podrl, bom rekel, vse zaupanje. In zato mora priti nov človek.

Kje je bil problem? Problem je bil v komuniciranju. To vemo vsi. Smo kaj naredili na tem področju? Vsi govorimo, da je v primeru takšnih nesreč več ali manj jasno, kako stvari funkcionirajo. Ve se, kaj mora delati poveljnik, kaj mora delati župan, kaj mora delati nacionalni inštitut, laboratorij, kaj mora delati Civilna zaščita, kdaj se aktivira vojska, kdaj se aktivira policija, vse ostalo, vse vemo. Pa res vemo? Pa znamo komunicirati takrat ko se to zgodi? Oprostite, jaz sem prepričan, da vsak za sebe za svoj delokrog ve, kaj mora narediti. Ampak kdo pa res poveljuje? Po načrtih vemo, kdo poveljuje. Ampak v praksi se pa največkrat izkaže, da se to ne ve, kdo poveljuje, ampak dela egotrip, kdo bo komu kaj naročil in tako naprej. Veste, kakšno je pravilo? Jaz se spomnim, ko sem jaz postal poveljnik Civilne zaščite, pa sem jaz rekel tistemu načelniku za zaščito in reševanje, pa sem rekel ... Županu je predlagal, da naj mene predlaga za poveljnika, jaz pa prej tega v življenju nisem počel. Zakaj jaz? Pa mi je rekel načelnik: »Jani, če bom jaz poveljnik in bom jaz dvignil telefon, ko bom rabil vojsko, meni telefona nihče ne bo dvignil tam v kabinetu. Če boš pa ti kot podžupan s pozicije funkcije dvignil telefon, pa se bo to zgodilo«. To je narobe, da tako funkcionira ampak žal, izgleda samo tako funkcionira. Zato jaz seveda sem predlagal, da se spremeni tudi način informiranja in določitev, kako stvar funkcionira ob takih nesrečah. Načrte, sem rekel, da že imamo napisane, ampak kako to dejansko v praksi funkcionira, to pa je drugo vprašanje.

Veste, mi se danes samo o Vrhniku pogovarjamo. Ampak mi se še od Postojne in od žleda nismo nič naučili. Jaz ne bom pozabil trenutka v Postojni, ko je bil predsednik Republike Slovenije izredno jezen in slabe volje, ker ni videl vojske kot vrhovni poveljnik na cesti, da bi že tisti dan pomagali v samem žledu. Pa mu je njegov svetovalec, da ne rečem kdo, moral prišepniti: »Predsednik, vojska ne more sama od sebe iti na cesto. Vojska mora biti vpoklicana, to tako ne gre. Vojska ni nič kriva. Civilna zaščita mora sporočiti prošnjo, da se zadeva aktivira.« In kdo je bil takrat poveljnik Civilne zaščite? Nekdo, ki ga je imenoval župan, zato sem govoril o tej komunikaciji in povezavi. Postojnski takratni župan sploh ni dojemal razsežnosti takratne nesreče v prvih dneh. Šele po šestih dneh – o tem govorita dve diplomski nalogi – je reagiral, zamenjal poveljnika, postal sam poveljnik, prevzel naloge in so začele stvari funkcionirati. Ampak takrat je že cela Slovenija bila na nogah, vsi so že vedeli. On je samo povedal naslednji stavek: »Obveščanje, dal sem

na internet.« Lepo vas prosim! Stare mame pač ne gledajo nekje v vasi interneta in ne vedo, kaj se dogaja in kako odreagirati. Mi pa vsi vemo, kaj je bil takrat glavni problem – elektrike več ni bilo in seveda agregati so bili potrebni in podobne stvari. In kje smo zatajili? Zopet pri komunikaciji. Bomo čez 5 let še enkrat govorili, kaj se nismo naučili od Vrhnike? Upam, da ne. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Danijel Krivec kot predlagatelj, izvolite, imate besedo.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo.

Najprej moram reči, da se zahvaljujem vsem kolegom in kolegicam, vsem poslanskim skupinam, ker ste na nek način potrdili, da je bil sklic te seje potreben, nujen, da se osvetli vsa ta problematika okrog te nesreče na Vrhniku. Moram reči, da se z večino tega, kar je kolega Jani povedal, absolutno strinjam, tudi njegov predlog, ki je bil na odboru, je bil smiseln in je vključen v priporočilo. Želel pa bi, preden se razprava nadaljuje, opozoriti na to, da smo mi vložili tudi amandmaje k priporočilom, kjer ponovno dajemo v razmislek, da se podpre tudi priporočilo k 4. točki in 5. točki. Glede na to, da je možno te naše amandmaje tudi dopolniti do konca razprave, predlagam, da pozorno poslušate in če ugotovite, da je to smiselno, da se podpre in da je treba mogoče kakšen stavek obrniti ali kakšno malenkost dopolniti, vseeno predlagam, da se potrudimo in da pripravimo te amandmaje, ki jih imamo možnost vložiti do konca razprave, da bi določene stvari, ki ostajajo odprte in na katere ste vsi v razpravah opozarjali, tudi na nek način s priporočili za naprej rešili, tudi to kar je kolega Jani razpravljal.

K 4. točki oziroma 4. priporočilo ponavljamo in govorimo o tem, da bi Državni zbor priporočil Vladi Republike Slovenije, da s sklepom naloži ministrstvu, pristojnemu za okolje in prostor, da prouči možnosti za obnovo postopka glede izdanega okoljevarstvenega dovoljenja oziroma za razveljavitev okoljevarstvenega dovoljenja za podjetje Kemis, d. o. o., in v luči zadnjih dogodkov tudi prouči okoljevarstvena dovoljenja vseh poslovnih subjektov v Sloveniji, ki opravljajo dejavnost, ki lahko povzroči onesnaženje okolja večjega obsega, ki je nevarno za zdravje ljudi in so locirani v bližini naseljenih območij in zaščiteneh naravnih okolij, ter s tem pisnim poročilom v roku 30 dni od objave priporočila v Uradnem listu seznaniti Državni zbor Republike Slovenije.

V obrazložitvi Vlade, ki smo jo imeli za sejo odbora – ki jo je tudi ministrica ravno v svoji predstavitvi prebrala –, kjer temu priporočilu nasprotujejo, to utemeljujejo s tem, da tega postopka ni možno uvesti, razen na priporočilo oziroma na predlog pristojnega inšpektorja. To je ena od možnosti. In v nadaljevanju tudi, da je možno postopek obnoviti v skladu z Zakonom o

splošnem upravnem postopku, da pa glede okoljevarstvenega dovoljenja za Kemis niso izpolnjeni pogoji, da bi se lahko začel postopek za obnovo po uradni dolžnosti.

Vsi v razpravah ugotavljamo, da je to največja nesreča z nekimi nevarnimi snovmi, ki smo je bili v tem kratkem obdobju deležni, in da je to treba na poseben način obravnavati in da je mogoče kakšno stvar treba tudi spremeniti, na drugi strani pa imamo tako suhoparno, formalno stališče ministrstva. Ministrstvo samo v obrazložitvi navaja, da se je okoljevarstveno dovoljenje za Kemis v bistvu od osnovnega še dvakrat spremenilo. Se pravi, tudi takrat so nastopili neki pogoji, da je bilo treba obstoječe okoljevarstveno dovoljenje, ki je bilo leta 2014 izdano, dopolniti. Če pozorno poslušate to naše priporočilo, gre ravno v tej smeri, da je treba okoljevarstveno dovoljenje ponovno preučiti, in to ne čakati, da pride nek kvazi inšpektor čez leto dni in ugotovi, da mogoče pa kaj ni v redu, ampak v tem trenutku, ko se je dogodek zgodil in ko smo vsi ugotavljali, da stvari ne funkcionirajo, da se to okoljevarstveno dovoljenje ponovno preuči in eventualno lahko tudi odvzame, če stvari niso v redu. Jaz mislim, da to priporočilo bi pa, kolegice in kolegi, glede na vaše razprave skoraj morali podpreti. To govorim tudi zato, ker okoljevarstveno dovoljenje bo moral Kemis v vsakem primeru obnoviti, kajti glede na podatke da je pogorelo recimo nekoliko več kot pol tega obrata, pomeni, da se tudi tehnološki procesi v nadaljevanju spremenjeni in da bo v vsakem primeru prišlo do verjetno neke presoje okoljevarstvenega dovoljenja. In če vsi ugotavljamo, da je mogoče problem v tem, da je ta objekt v bližini nekega pomembnega vodotoka, da je umeščen v neko naselje, ampak da vseeno ne izpolnjuje zavez po Seveso direktivi, se je treba vprašati, ali je mogoče to treba spremeniti in zadevo presojati tudi na nek drug način. In to priporočilo gre ravno v tej smeri, da se Ministrstvo za okolje in prostor tega resno loti, ne samo na osnovi nekega formalnega zahtevka s strani inšpektorja ali pa nekega postopka, ki bi bil vezan samo na Zakon o splošnem upravnem postopku. Tako da jaz priporočam, da mogoče še korigiramo, če je kakšna dikcija preveč ostra, vendar da to vsekakor ostane v sklepih priporočil, kajti tudi večina civilnih iniciativ, večina krajanov tega območja zahteva, da se ponovno zadeva preuči in ugotovi ali je to primerno locirano ali ni, ali izpolnjuje pogoje in tako naprej. Tako da jaz verjamem, da se boste v nadaljevanju odločili, da to podpremo. Vsaj glede na razprave, ki ste jih do sedaj imeli.

Ponovno dajemo v razmislek tudi priporočilo, ki smo ga tudi že v obravnavi na matičnem odboru predlagali, kjer je bilo sicer zavrnjeno. Gre pa za priporočilo, da se priporoča Vladi Republike Slovenije, da od ministrstva, pristojnega za okolje in prostor, zahteva pripravo poročila o ustreznosti veljavne zakonodaje, ki ureja umeščanje v prostor in

izdajo okoljevarstvenih soglasij za poslovne subjekte, ki opravljajo dejavnost, ki lahko povzroči onesnaženje okolja večjega obsega, ki je nevarno za zdravje ljudi, ter tem poročilom seznaniti Državni zbor in tako naprej. Spet gre za priporočilo, o katerem ste večinoma v stališčih poslanskih skupin tudi vsi nekako razpravljali, da je treba na nek način preveriti vsa ta dovoljenja. Ne govorimo zdaj za vse subjekte ampak za tiste objekte, kjer je potencialna nevarnost velika. Tudi na odboru je bila razprava zanimiva in so se vsi spraševali, zakaj je toliko teh objektov in so tako razpršeni. Mislim, da imamo preko 200 podobnih objektov. Če malo špekuliramo, verjetno zato da so se vsi ti objekti izognili direktivi, ki nalaga neko, bi rekel, strožje obravnavanje teh objektov. Govorimo o Seveso direktivi, kjer so neke omejitve: velikost takega objekta, število zaposlenih v takem objektu, število nevarnih odpadkov ali pa nevarnih snovi v takem objektu. In Seveso direktiva ima neke limite in vsi ti objekti očitno so pod temi limiti, zato tudi niso zavezani dodatnemu poročanju. Kar je pa še bolj pomembno, niso zavezani dodatni presoji pri umeščanju v prostor iz naslova nevarnih situacij oziroma po domače povedano, presoje, kaj v primeru nesreč. In za take objekte to ni predvideno. Vsi, ki se s tem področjem ukvarjate in poznate kakršenkoli obrat ali pa družbo, ki ima to zavezo vključeno, veste, da so tam pač zahteve in za požarno varnost in za neka druga ukrepanja bistveno strožje. In zdaj imamo primer, ko tako direktor Kemisa govori o tem, da tudi v preteklosti je bilo več požarov, ki so jih sicer lokalno pač pogasili, da je to stvar nekega procesa, nekih dogajanj znotraj same družbe in da je to neka normalna zadeva. Vendar kdo nam garantira, da se to ne pojavi, ne vem, čez eno leto, čez dve leti itn.? Ni pa nobene presoje in obveze glede ravnanja v takih situacijah, ker niso zavezanci za Seveso poročanje. In zdaj bomo mi na nek način mimo gledali na take objekte, ki so umeščeni poleg vodotokov, v naseljenih območjih, ki sicer izpolnjujejo zdaj pogoje po nekih normativih, niso pa zavezani, da naredijo neko presojo za primere nekih izrednih dogodkov. In to je neka pomanjkljivost verjetno v naši zakonodaji. Jasno, da ko jo prepisemo iz evropskih direktiv, so tam normativi sorazmerno veliki. Vendar za naše območje, kjer imamo verjetno neko drugačno strukturo poseljenosti – drugačno naravo, če sem čisto direkten –, je verjetno ta direktiva mogoče v določenih segmentih, ne govorimo o vseh, lahko preveč ohlapna oziroma se izkorišča na ta način, da se, jasno, te kriterije zniža, razprši te objekte in nobeden od teh objektov praktično ni zavezan za poročanje po Seveso direktivi. Mislim, da je to lahko problem tudi v prihodnje. In s tega vidika je naše priporočilo, da ministrstvo to prouči in če ugotovi, da je to v redu, pač nas s tem seznaniti.

Vendar glede na dogajanje v zadnjem času – tudi nenazadnje kar sem že omenil v svoji razpravi prej, pa tudi ministrica je povedala,

da je požar v Ljutomeru povzročil tudi neko onesnaženje vodotoka – bo verjetno treba razmišljati, da se taki objekti vseeno umeščajo mogoče bolj previdno. Nikakor nismo mi za to, da se neke stvari prepove, vendar vsi ti dogodki nam pa dajejo verjetno podlago za to da razmislimo, ali so lokacije res vseh teh objektov, ki lahko v primeru neke nesreče povzročijo neko onesnaženje, res najbolj primerne, in se jih skozi nek proces mogoče na tistih lokacijah kjer se pokaže, da je pa ta stopnja ogroženosti previsoka, omeji oziroma se tam dovoli en del proizvodnje, drugi del proizvodnje oziroma nevarnih odpadkov ali pa neke druge tehnologije, ki je problematična, pa skozi nek proces prestavimo res na bolj primerne lokacije. Obe ti dve priporočili sta bili na odboru zavrnjeni, ravno s tolmačenjem ministrice, da se to zaradi formalnosti ne da. Tudi v tem primeru je v priporočilu najprej nek poduk, da umeščanje v prostor je v pristojnosti lokalnih skupnosti. Vsi ki smo bili župani, vemo, do katere mere je v pristojnosti lokalnih skupnosti; do takrat ko rabimo soglasje Arso, vodarjev itn., tako da tega sprenevanja, kdo odloča o umeščanju, prosim, da se ne gremo. Vemo, da država na koncu odloči pri takih pomembnih objektih. Nenazadnje pa je ministrstvo na koncu v zadnjem stavku v bistvu dalo našemu priporočilu veljavo in težo, ker pravi: »S tega vidika je zakonodaja, ki ureja umeščanje v prostor, uredila potrebne instrumente, s katerimi se varuje javni interes, vsekakor pa bo treba ob zadnjih dogodkih ponovno preveriti, ali jo je možno še izboljšati.« Se pravi, naše priporočilo gre v kontekst stališča ministrstva, da je treba zakonodajo na tem področju izboljšati in temu sledi tudi naše priporočilo.

Kot sem rekel, amandmaji so z naše strani vloženi. V primeru, da je treba karkoli dopolniti, bi res prosil kolege ... Ker iz njihovih razprav do zdaj je bilo razumeti, da podpirajo tudi ta segment, se pravi, da se tudi zakonodaja ponovno preuči in da se tudi v primeru Kemisa ponovno opravi presoja. Predlagam, da če so dopolnitve, pripombe, da nam to sporočite, da lahko amandmaje dopolnimo, ker jih lahko vlagatelj še dopolnjuje v času razprave. V nasprotnem primeru, če pa smatrate, da so primerni – in jaz verjamem glede na vaše razprave, da podpirate te zadeve –, bomo pa videli pač v razpravi o amandmajih, kako in kaj.

PODPRESEDNIK MATJAZ NEMEC: Besedo ima gospod Franc Jurša, pripravita naj se gospa Ljudmila Novak in mag. Alenka Bratušek.

Gospod Jurša, izvolite, imate besedo.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa.

V tej dvorani nas je kar nekaj, ki smo okusili v preteklosti tudi to odgovornost ukrepanja v primeru naravnih in drugih nesreč. Zaradi tega je na primer kolega Möderndorfer dejansko danes nekatere zadeve osvetlil tudi iz prakse, kako in kdo in kaj počenja v primeru

tovrstne nesreče. Jaz se dobro zavedam, da nikoli ne bomo mogli delovati tako, da ne bi prišlo do nesreče. Nesreče so bile, so in bodo. In na žalost se je ta nesreča – podobna ampak hvala bogu verjetno z manj nevarnimi snovmi –, zgodila tudi danes ponoči v Ljutomeru. Jaz upam, da bodo službe odgovorne dejansko tukaj odreagirale bistveno hitreje in bistveno bolj učinkovito.

Eno vprašanje se mi zastavlja. A lastnik tukaj tudi nekaj ni naredil? In jaz mislim, da bi se najodgovornejša oseba v tem podjetju morala ustrezno tudi odzvati do javnosti. To je na nek način tudi odgovornost lastnika podjetja, v katerem se je dejansko zgodila nesreča. Pa zdaj ni važno ime in priimek, važno je, da vemo, kdo je dejansko ta lastnik. Mene pa dejansko najbolj zanima to početje od nastanka nesreče, pa seveda postopki, ki so potekali vse do takrat, ko se je nesreča na nek način tudi ... Pravzaprav tisti del, ko se je nesreča sanirala v tem smislu, da več v Kemisu ni gorelo.

Jani Möderndorfer je omenjal Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki eksplicitno določa, kdo ima kakšno funkcijo pri tej zadevi. In seveda prvo svojo dolžnost ima podjetje, potem lokalna skupnost, nadaljuje se na območju statistične regije, kjer so določene institucije tudi ustanovljene – tudi, če želite, štabi Civilne zaščite –, in potem v končni fazi tudi nivo republike, kjer dejansko je ustanovljen Štab Civilne zaščite Republike Slovenije.

Na nivoju tovarne mora biti izdelan ustrezen načrt in mora biti razdelano, kdo v kakšnem primeru tudi posreduje. Jaz bi bil zelo zadovoljen, če bi od Vlade dobil ta ustrezen odgovor, ali je v Kemisu bilo vse tako načrtovano kot predpisujejo in velevajo predpisi ali pa ni in kakšno je bilo dejansko posredovanje vseh organov, ki so odgovorni. Če so ti organi in reševalci znotraj tovarne bili premalo, so seveda potrebovali pomoč lokalne skupnosti.

V lokalni skupnosti se striktno ve, kdo je odgovoren za področje požarne varnosti. Ali je ta oseba, ki se imenuje župan, odigrala svojo vlogo oziroma funkcijo? Poleg tega ima taisti župan ustanovljen tudi občinski štab Civilne zaščite. A je poveljnik in štab odigral svojo funkcijo? A je zaprosil za pomoč regionalni štab Civilne zaščite, če ga je potreboval? Teh informacij jaz nimam. Ne morem vedeti točno, ali je bilo to vse tako narejeno, kot je napisano tudi v načrtih.

Naslednja faza je Republiški štab Civilne zaščite. Imamo poveljnika, štab, kjer so predstavniki različnih inštitucij, različnih inštitucij, ki opravljajo določene naloge v nesreči. Seveda zdaj se moramo vprašati, ali so bili tako regionalni kakor tudi republiški štab poklicani, da pomagajo pri tej zadevi. In tisti ki koordinira to delo, je nam vsem znan, če je seveda do njega sploh prišla zahteva in na kakšen način se je sploh on odzval. Jaz tu mislim na poveljnika Civilne zaščite. Meni je na nek način nejasno to imenovanje neke koordinacije, ki je bila

imenovana ne vem koliko časa po nesreči. Te koordinacije po mojem, če bi vsi spoštovali predpise in načrte, mi absolutno ne bi potrebovali.

Jaz vem, kdo v tej dvorani bi meni striktno na ta moja vprašanja odgovoril, ampak nisem pa prepričan, da bo ta oseba odgovarjala na moja vprašanja, kajti nekdo drug je tu, ki po svoji funkciji bo na to odgovoril. Upam pa, da tako, kot je zapisano, načrtovano oziroma s predpisi tudi določeno. Tu bom se ustavil.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Ljudmila Novak. Pripravita naj se mag. Alenka Bratušek in gospod Simon Zajc.

Gospa Novak, izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Velikokrat ob naših razpravah ugotavljam, da imamo v tej državi, pa tudi mi poslanci večkrat dvojna merila. Danes govorimo o veliki katastrofi, ki se je zgodila ob požaru v Kemisu na Vrhniki, in ob tem je bilo ogroženo zdravje ljudi, zdravje živali in tudi zdravje celotne narave. Vsi se zgražamo, tako opozicija kot tudi koalicijski poslanci nad reakcijo državnih inštitucij, vsi se zgražamo. Bila je prepozna, neusklajena. Vrhničani so mi pripovedovali, da so prišli vsi v dvorano poslušat, kakšne napotke bodo dobili, navodila, kako se morajo ravnati sedaj v tej nesreči, pa so odšli brez teh odgovorov. Torej različni nacionalni inštituti, ki jih drago plačujemo, niso opravili svoje funkcije. Pa se sprašujem, ali bo res za to tudi kdo odgovarjal, ali bo kdo ob svojo plačo zaradi tega. In tukaj bom zdaj govorila o dvojnih merilih. Ne tako dolgo nazaj je Nova Slovenija ponovno, že tretjič vložila Zakon o regresnih zahtevkih. Da malo spomnim, za kaj gre. Torej podjetniki, privatniki, espeji, če se zgodi delovna nesreča zaradi male malomarnosti in ima poškodovani delavec hude posledice, odgovarjajo s svojim premoženjem, ker se za te primere ne morejo niti zavarovati. Torej so lahko ob celotno svoje premoženje, plačevati morajo kljub temu, da že za primere nesreč plačujejo v sklad. Tukaj je bilo ogroženo zdravje cele občine, če rečemo, in tudi okoliškega prebivalstva. A bo kdo odgovarjal s svojim premoženjem? A bo kdo zaradi tega vsaj ob kakšno funkcijo? A bo kdo od svoje plače, mu bodo kaj odtegnili? Tukaj se bomo pa naredili, kot da sploh ne vemo, kdo za kaj odgovarja.

Na žalost takih primerov je v naši državi ogromno. Včeraj sem bila na Komisiji za nadzor javnih financ, kjer sem nadomeščala svojega kolega. Zgrožena sem bila o poročilih, kaj se dogaja z delavci v Luki Koper zaradi poslovnega modela, prek katerega Luka Koper prek agencij najema delavce. Preko 800 delavcev, ki delajo tudi po 16 ur z minimalnimi plačami, v težkih razmerjih in tako naprej. In to v podjetju, ki je v 65-odstotni državni lastni. Po drugi strani pa slišimo, da bomo spreminjali delovnopravno

zakonodajo, kjer bodo ob najmanjših kršitvah lahko podjetniku odvzeli celo dovoljenje za delo. Tukaj pa podjetje, 65 % v državni lasti, čez 800 delavcev dela kot sužnji in so plačani mizerno in v težkih pogojih in tako naprej. To je velika dvoličnost. In če se spomnimo primera Tovarne sladkorja Ormož in tiste pritožbe, ki bi jo morala država vložiti in je nekdo zamudil rok. Ali se je kaj zgodilo? Ali je ta človek kaj odgovarjal? In njegovi nadrejeni, so kaj odgovarjali? Spomnim se primera, ko je nekdo moral odstopiti zaradi ukradene paštete, kar je bila posledica bolezenskega stanja, na funkcijah pa so ostali ljudje, ki so več tisoč evrov nezakonito dali v žep. Spomnim se primerov, ki smo jih tudi obravnavali tu v parlamentu. Zaradi davčnih blagajn so branjevke morale plačati tudi tisoč evrov kazni, ker jim nekaj evrov ni štimalo v tisti blagajni. In smo obravnavali tukaj primer, kako je minister Židan trošil denar za reprezentanco, ker je prišlo do administrativne napake. Sem pozabila točno številko, ampak če se ne motim več tisoč evrov. / oglašanje iz dvorane/ 125 tisoč evrov. Torej kakšna dvoličnost se nam dogaja! In preganjamo kurje tatove, tam pa, kjer ugotavljamo, da se je prav v tej tako zveličavni državni banki denar 800 milijonov evrov ... To vemo za en primer, verjetno to ni bila taka stvar prvič, če se je to tako dogajalo skrivno, ne da bi to kdo vedel. Seveda pravi so vedeli za to. Ja potem pa res imamo mi dvojna pravila ali pa še več v tej državi. Nek mali človek deložiran za manj kot 200 evrov, tukaj pa res velike, velike kraje nepravilnosti, zlorabe, pa se ne zgodi nič.

Moram reči, da sem zaskrbljena nad takim stanjem v državi. Kmalu bomo praznovali dan državnosti in sem ponosna na svojo državo. Na take razmere pa ne moremo biti ponosni. To je pa še daleč od normalnosti. In če nas ta nesreča ne bo izučila, da bodo pristojne institucije res pripravile načrte, kako ravnati v takih primerih in jih tudi stoprocentno izvajale, potem nas je lahko zelo strah. Vemo kaj se v svetu dogaja, koliko je raznih terorističnih napadov. Jaz upam seveda in želim, da se nikjer to ne bi dogajalo pa tudi pri nas ne, ampak žal človeška hudobija se tudi razrašča, zato tudi za take primere nismo varni, tudi v Sloveniji ne in nas je lahko samo strah, če nismo na to pripravljeni. Zato jaz upam in tudi zahtevam od pristojnih ministrstev in tudi institucij, ki so za to zadolžene, da naredijo analize, kaj je šlo narobe in pa da tudi pripravijo načrte, kako ravnati v prihodnosti. Gre za ogroženo zdravje ljudi, ki ima lahko in bo morda imelo, seveda vsi upamo da čim manj posledic na zdravje teh ljudi v prihodnosti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Alenka Bratušek. Pripravita se naj gospod Simon Zajc in dr. Anže Logar.
Izvolite.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala in tudi v mojem imenu lep pozdrav vsem!

Spoštovana kolegica pred mano, podpišem vse povedano. Tako da bom jaz lahko zelo kratka.

Predsednik Vlade Miro Cerar stopi pred javnost in pove, da je bilo ukrepanje slabo, ampak moral bi povedati tudi nadaljevanje, kako bo ukrepal ob tem. Sama se strinjam, da današnja seja ne sme izzveneti v nekaj, da bo ljudi na Vrhniki in v okolici še bolj strah. Naša naloga bi bila, da jih pomirimo. Ampak jaz bi želela dobiti odgovore in podatke od pristojnih institucij. Mene konkretno – pa to ne bo rešilo problema – zanima, kako je sploh mogoče, da je takšno skladišče sredi naselja. Kako je to mogoče? Jaz se zavežem, da nekaj podobnega verjetno vsaka država potrebuje, ampak da je takšna stvar, toliko nevarnih snovi sredi naselja, pa težko razumem. Ljudje se obračajo na mene po mailu; jaz jim ne morem in ne znam pomagati niti nisem pristojna, ampak lahko pa vprašam, kar zanima njih. Zakaj na primer to skladišče nima zaježitvenega jaška proti iztekanju nevarnih snovi v okolico, kar baje mora imeti vsaka cisterna, tudi če je postavljena pri hiši? Ta objekt tega naj ne bi imel. Kako je mogoče da bodo gasilci, ki so bili prvi na kraju dogodka, zdravniške preglede opravili šele v naslednjem tednu, če to drži, kako je to mogoče? Kako je mogoče, da ljudem nismo znali povedati, ali lahko jejo solato s svojega vrta ali ne, ali se otroci lahko igrajo v peskovniku ali ne?

Kar je bilo škode narejene, je je bilo narejene in na žalost bomo učinke na zdravstveno stanje ali pa na zdravje ljudi ugotovili šele čez čas in v tem trenutku verjetno ne moremo drugače pomagati. Ampak neodgovorno je stopiti pred javnost in ugotoviti, da so stvari šle narobe in hkrati ne povedati, kako boš ukrepal. Kot je povedal kolega Jurša; naravne nesreče – če to damo v kontekst naravne nesreče – so in bodo. So pa odzivi na te naravne nesreče ključni, zato da ljudem povemo, kaj lahko, česa ne smejo, kje morajo biti pozorni. Tukaj pa pač na žalost so, tako kot je povedala kolegica pred menoj, pristojne institucije pogrnile na celi črti. Jaz želim in upam, da boste ljudem v pisarni, ki je bila postavljena mesec ali pa ustanovljena mesec po nesreči, dnevno na voljo, in to s konkretnimi odgovori. Če oni vprašajo, »lahko to, je to problem?« jim je treba dati konkreten odgovor. Tudi je kolega omenil danes zjutraj en drug požar, očitno se lahko dogajajo.

Nenavadno je da gospod, ki se je podpisal pod neko mnenje za vplive na okolje – ne vem imena in priimka, ampak ni pomembno – , taisti gospod je napisal mnenje tudi za podjetje Magna; ali lahko potem temu verjamemo, da tudi tam ne bo vplival na okolje? Ne gre za enako stvar, gre pa ravno tako za nevarne, vnetljive, zdravju škodljive snovi.

In to so stvari, ki jih je ljudem nujno treba pojasniti. Jaz bi danes najraje kar od vseh, ki ste tukaj, slišala, »ljudje so varni, vedo kaj lahko, vedo kaj ne smejo, skratka, jasno smo jim

povedali, v kakšnem okolju se v tem trenutku gibajo«. Želim pa si, da v naši državi najdemo prostor za takšna podjetja oziroma takšna skladišča izven naselij oziroma čimbolj umaknjena od gosto poseljenih delov naše države. Jaz mislim, da imamo kar nekaj takšnih lokacij na voljo. Ampak ljudem s tem, da jim povemo, kaj vse je bilo v preteklosti narobe, danes ne bomo pomagali. Upam, da bodo pristojne institucije razčistile tudi to. Predvsem je pa ključno, da v dani situaciji pomagata ljudem najbolj, kar lahko in jim poveste iskreno in resnično situacijo, v kateri danes živijo.

PODPREDSNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Simon Zajc. Pripravita naj se dr. Anže Logar in gospod Primož Hainz.
Izvolite, gospod Zajc.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala, gospod podpredsednik. Lep pozdrav predstavnikom Vlade in vsem kolegom!

Ja, imamo nek tak občutek, vsaj jaz ga imam, kot da smo zdaj padli v nek val požarov poslovnih objektov. Ta val se je začel s tem v Kemisu 15. maja, ki je bil tudi najhujši, predvsem zaradi tega ker so gorele nevarne snovi. Potem že samo ta teden smo imeli še dva požara. Najprej smo ga imeli tukaj v Ljubljani ob obvoznici, ker se je vnela tudi protihrupna ograja, potem pa še včeraj zvečer, o katerem je med prvimi poročal ravno naš poslanec Kavčič, ki je tudi v živo prenašal požar nekaj časa, tako da smo bili z njegove strani o tem takoj obveščeni, glede na to da je tam domačin. Ko sem se z njim pogovarjal, me je obvestil tudi, da je problem v Ljutomeru, da gasilci nimajo vozila z lestvijo in so morali na to vozilo čakati iz Murske Sobote, ki je potem prišlo po 20 minutah, tako da to je še ena stvar, o kateri bo treba mogoče v Ljutomeru tudi razmisliti, zato da bo ta gasilska služba čimbolj učinkovita.

Kaj je vsem tem požarom skupnega? Prva stvar je to, da zaenkrat še za nobenega od teh požarov ne vemo točnega vzroka, torej kaj je bilo tisto, zaradi česar je prišlo do teh požarov, kje so nastali in kako bi se jih preprečiti, torej pri teh treh požarih tega še ne vemo. Druga skupna točka pa je, da so gasilci v vseh treh primerih svoje delo izvrstno opravili. Ravno včeraj, ko so v Ljutomeru gasili, je tudi bil svetovni dan gasilcev. Seveda gasilci so svoje delo opravili dobro zato, ker so vrhunsko usposobljeni, pa ne govorim samo o profesionalnih gasilcih, tudi o prostovoljnih. Tudi sam sem prostovoljni gasilec in vem, da konstantno se izobražujemo, imamo sektorske vaje ravno za take primere in na takih objektih, tako da se točno ve, kaj dela kdo, kdaj dela kdo, kdo poveljuje in tako naprej. Zato ni nobenega presenečenja, da so ravno gasilci in pa tudi Civilna zaščita seveda tisti, ki so svoje delo opravili vrhunsko in brez napak.

Kje pa smo imeli, kje pa je nastopil problem v Kemisu? Dva sta bila. Prvi je v koordinaciji vseh služb in drugi v komuniciranju.

In v bistvu sta oba enako pomembna, enako zaskrbljujoča. Ker ko govorimo o koordinaciji, če službe v takšnih primerih niso dobro koordinirane, imamo potem problem pri učinkovitosti teh služb, zato je ta koordinacija nujno potrebna in je nujno potrebno tudi, da vemo oziroma da imamo nek delujoč sistem kriznega upravljanja. Kakor sem bil obveščen, ga nimamo, se dela na njem in bo do jeseni delujoč. Če bo kakšen dan ali pa kakšen mesec prej ne bo nič narobe, ker če se bo ta tempo požarov nadaljeval, bo do jeseni mogoče že kar malo pozno. Tako da si želim, da bo ta sistem kriznega upravljanja delujoč in tudi hitro vzpostavljen. Drugi problem pa je komuniciranje, ki je enako pomembno, enako je pomembno predvsem zaradi prebivalcev, ki se jih take nesreče tičejo. Vsaka taka nesreča ima neko vplivno območje in na tem vplivnem območju seveda živijo naši državljani, v tem primeru Vrhničani in Vrhničanke, in komunikacija je pomembna zato, ker ljudje v takih primerih morajo hitro vedeti, kaj se je zgodilo, zakaj se je zgodilo, kakšne posledice imajo in kako naj ukrepajo, da zaščitijo sebe, svoje imetje, svoje zdravje. In v tem primeru Kemisa, če se mi lo izrazim, je komunikacija šepala, kar je pa, se mi zdi, v današnjem času, ko imamo toliko kanalov možnega komuniciranja, kar nedopustno. Torej pomembno bi bilo, da vemo, kdo bo komuniciral, kdo bo komuniciral prek Twitterja, prek Facebooka, ker to povzemajo tudi novinarji in potem medijske hiše in to posredujejo naprej, kdo bo informacijsko pisarno vzpostavil in kdaj, kdo bo šel po terenu. Skratka, za vse je treba vedeti vnaprej, kako se bo komuniciralo in kako bo informacija prišla do vseh prebivalcev na tistem območju. Ne samo do tistih ki uporabljajo internet, ne samo do tistih ki imajo elektriko, ker se lahko zgodi, tako kot se je pri žledolomu, da ni bilo elektrike. Skratka, te stvari, se mi zdi, da morajo biti od sedaj naprej, bi morale biti že od žledoloma naprej pa res urejene. Ker pač ljudje ko pride do takih primerov morajo vedeti, kaj lahko počnejo, kaj se je zgodilo, kako to vpliva na njih, če potrebujejo pomoč, na koga se obrniti, na kakšen način. In te informacije morajo biti hitre, zanesljive in enovite.

Glavno vprašanje je, kako pa zdaj naprej. Zdaj je že kar nekaj časa minilo, mi pa še vedno čakamo na rezultate analize, ker se mi zdi nesprejemljivo. Predvsem zato ker imamo za to pristojne laboratorije, ki jih plačujemo, tam imamo zaposlene ljudi, da točno v takih primerih svoje delo hitro in zanesljivo opravijo, mi pa teh informacij še vedno nimamo. Torej to se mora zdaj hitro zgoditi. Napak v komuniciranju za naprej ne sme biti več. Ampak če nimaš podatkov, tudi težko komuniciraš. Tako da ti dve točki sta povezani.

Treba bo tudi ugotoviti za ministrstvu v sodelovanju z gospodarstvom, kam zdaj s temi odpadki. Namreč, nekaj čez 140 tisoč ton nevarnih odpadkov v Sloveniji pridelamo; tudi ta trenutek, ko se tu pogovarjamo, se ti odpadki

proizvajajo. Kam sedaj s temi odpadki? Tudi to je problem, ki ga je treba takoj rešiti oziroma takoj najti rešitev.

In pa zadnja stvar. Kemis bo pač moral poravnati škodo, ki jo je s to nesrečo povzročil. Tu ne sme biti nekih dilem, to kar so ljudje, to kar je okolje zaradi Kemisa utrpelo, to škodo mora Kemis tudi poravnati. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Preden nadaljujemo z dr. Logarjem, dajem besedo državnim sekretarjem, in sicer kot prvi gospe Jožici Maučec Zakotnik, državni sekretarki na Ministrstvu za zdravje.

Gospa sekretarka, izvolite.

JOŽICA MAUČEC ZAKOTNIK: Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Spoštovani poslanke in poslanci!

Najprej moram poudariti, da je Ministrstvo za zdravje od izbruha požara ves čas spremljalo delo zdravstvene službe pri zagotavljanju neposredne oskrbe prebivalcem. Služba za medicino dela, prometa in športa je ustrezno poskrbela za ugotavljanje izpostavljenosti gasilcev, članov Civilne zaščite, drugega intervencijskega osebja ter delavcev na območju obrata podjetja Kemis. Vsem je bila takrat in je še vedno nudena posebna zdravstvena oskrba in zaščita. Za varovanje zdravja ljudi smo že med požarom in neprekinjeno do danes redno posredovali in objavljali priporočila, kako naj preventivno ravnajo, da bi se izognili in v največji možni meri zmanjšali možnost izpostavljenosti snovem v okolju. Do prejetja prvih analiz teh nismo poznali. Smo pa ravnali tako, da smo upoštevali največjo možno zaščito ljudi. V primeru, da bi v dneh po nesreči obstajala večja akutna nevarnost za zdravje, bi na to opozorili.

Redno smo preverjali, ali so o preventivnih ukrepih obveščena tudi vodstva šol in vrtcev. Na podlagi konkretnih okoljskih analiz in informacij prebivalcev smo določili največje območje možnega vpliva požara. Naj posebej izpostavim največje območje možnega vpliva, ki ga bomo tudi dolgoročno spremljali oziroma izvajali tako imenovani monitoring. Gre za območje do Logatca zahodno, Brezovice pri Ljubljani vzhodno in Borovnice južno od Vrhnik. Zdaj znani podatki kažejo, da na širšem območju nihče v tem času ni bil bolj ogrožen ali izpostavljen.

Analize stanja v okolju je izvajal Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, ki je potrebne postopke za pridobitev verodostojnih rezultatov analiz o stanju v okolju sprožil nemudoma. Ker sprva ni bilo podatkov o tem kaj sploh iskati, je laboratorij izvajal široke zahtevne presejalne analize. Prvi smo tudi opozorili na možnost prisotnosti dioksinov in furanov, ki smo jih pričakovali zaradi suma, da so gorele tudi klorove spojine. Pri ljudeh smo zaznali težave, povezane z dihanjem, draženjem zgornjih dihal in oči ter z glavobolom. V

Zdravstvenem domu Vrhnika je bilo v zvezi s to simptomatiko obravnavano 34 oseb, 9 pa ambulantno na Centru za zastrupitve. Dolgoročnih posledic za zdravje ne pričakujemo. Želimo pa jih z gotovostjo izključiti.

In kakšni ukrepi veljajo sedaj? Na podlagi podatkov Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin je trenutno postavljeno zoženo območje vpliva požara, na katerem še vedno veljajo nekatera preventivna priporočila. Za prebivalce znotraj zoženega območja še vedno velja, da zelenjavo in sadje, ki sta bila izpostavljena požaru in sta zrasla do te mere, da sta sedaj primerna za uživanje – na primer solata, blitva, špinača, jagode –, zavrzajo in zelenjavo po možnosti ponovno zasadijo, nadomestijo. Zelenjavo in sadje, ki še raste – na primer fižol, krumpir, korenček, paradižnik, jabolka –, normalno pridelajo, pred uporabo pa veljajo običajna higienska priporočila, kar pomeni, da se sadje in zelenjava temeljito opere, po potrebi oščetka in s tem odstrani ostanke zemlje. Pri aktivnostih na prostem v tem območju naj se predvsem otroci čim manj dotikajo predmetov, zemlje, peska in trave. Če se pri gibanju zelo praši, takšne aktivnosti je treba omejiti. Enako velja za intenzivno gibanje odraslih. Po potrebi se očistijo zunanje površine prahu in zemlje, predvsem tam kjer se zadržujejo otroci – igrala, stoli, mize. Priporočamo, da pred vstopom v bivalne prostore z mokro krpo, brisačo obrišejo tudi hišne ljubljence. Zaradi previdnosti priporočamo menjavo peska v peskovniku za otroke. Torej to so ukrepi, ki veljajo še vedno sedaj na zoženem območju vpliva. Za prebivalce izven zoženega območja ne veljajo več previdnostna priporočila, temveč le splošna higienska priporočila. Pri aktivnostih na prostem veljajo običajna higienska priporočila kot je umivanje rok, čiščenje obutve in tako dalje. Odprta so še vprašanja glede uporabe kapnice, zato njeno uporabo odsvetujemo tudi na območju izven zoženega območja, dokler ne bodo znani rezultati analiz.

Trenutno prebivalcem Vrhnike in okolice zagotavljamo informacije o konkretnih vprašanjih o morebitnih posledicah požara, od zdravstvenih vprašanj do gojenja vrtnin do gibanja na prostem. Na voljo imajo brezplačno telefonsko številko in spletni naslov, kjer sprejemamo vprašanja in tudi nanje odgovarjamo. V informacijski pisarni in v dveh mobilnih enotah imamo tudi zdravnika. Pripravili smo tudi načrt dolgotrajnega spremljanja vplivov na zdravje. Na največjem območju možnega vpliva požara po naročilu Nacionalnega inštituta za javno zdravje vzorčimo zemljinne in nekatere vrtnine, kar sicer ni več namenjeno priporočilom prebivalcev Vrhnike glede trenutnega vpliva, ampak glede dolgoročnih vplivov na zdravje. Rezultati bodo zelo pomembni za načrt dolgoročnega spremljanja stanja oziroma zdravja prebivalstva. Postavili smo protokole dolgotrajnega spremljanja in svetovanja glede

vplivov na zdravje gasilcev, članov Civilne zaščite in drugega intervencijskega osebja ter delavcev zaradi izpostavljenosti požaru. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo dajem mag. Milošu Bizjaku, državnemu sekretarju na Ministrstvu za obrambo.

MAG. MILOŠ BIZJAK: Spoštovani predsedujoči, spoštovani poslanke in poslanci!

Dolžan sem odgovoriti na dve vprašanji, ki jih je izpostavil poslanec gospod Jurša. Poleg tega bi pa dodal še svoja razmišljanja in komentar.

Prvič, ali je bilo v Kemisu vse načrtovano tako kot je predpisano, je vprašal poslanec. Jaz moram povedati, da je naš Inšpektorat za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami bil v Kemisu od 29. 5. do 7. 6. ter opravil temeljito inšpekcijo ravno o tem vprašanju. Ob nadzoru so preverili spoštovanje predpisov s področja varstva pred požarom in ob tem preverili tudi požarni red, požarni načrt, načrt evakuacije iz objekta, usposabljanje zaposlenih delavcev, vzdrževanje opreme in sredstev za gašenje, vzdrževanje sistemov aktivne požarne zaščite, organiziranje požarnega varovanja in podobno. Ob nadzoru niso ugotovili kršitev predpisov na področju varstva pred požarom, so pa podjetju z zapisnikom naložili posamezne ukrepe, ki so povezani z dejstvom, da je podjetje prizadel požar, ob katerem je del objekta uničen. Uničeni oziroma poškodovani so tudi posamezni sistemi aktivne požarne zaščite ter oprema za gašenje. Prav tako pa je bil uničen tudi del predpisane dokumentacije. Podjetju Kemis so tako naložili, da izdela nov požarni red, ki bo prilagojen novim razmeram na objektu, in po njegovih izdelavi imajo nalogo, da z njim seznanijo vse zaposlene. Izdelati morajo manjkajoče dele načrta evakuacije za dele objekta, ker so bili načrti, kot smo rekli, ob požaru prizadeti oziroma so zgoreli. Na novo morajo vzpostaviti vodenje vseh evidenc in po končani sanaciji sistemov aktivne požarne zaščite izvesti predpisan preizkus in pridobiti potrdila o brezhibnem varovanju. To pomeni, da so bili v Kemisu načrti v skladu s predpisi.

Drugo vprašanje, ki ga je postavil gospod Jurša – aktiviranje štabov Civilne zaščite, vloga regijskega štaba, Republiškega štaba Civilne zaščite in vloga poveljnika Civilne zaščite Republike Slovenije. Treba je povedati, da se je občinski štab Civilne zaščite aktiviral zelo hitro, 20 minut po začetku dogodka. Občinski štab Civilne zaščite je tudi koordiniral akcijo in sodeloval z vodjo intervencije. Poveljnik Civilne zaščite Republike Slovenije je bil stalno v kontaktu s poveljnikom občinskega štaba Civilne zaščite in tudi z županom. Župan je tudi zaprosil za pomoč in treba je povedati, da je poveljnik Civilne zaščite odredil, da se pošlje na prizorišče tudi ekološki laboratorij z mobilno enoto, ki je

potem opravil tudi raziskave, in sicer z namenom zaščite vseh ki so sodelovali v intervencijah, in je zjutraj imel že rezultate. Na prizorišče je poveljnik Civilne zaščite Republike Slovenije poslal tudi prikolico za dekontaminacijo, ki je bila pripravljena in je potem služila za dekontaminacijo reševalcev. Druge pomoči župan in poveljnik Civilne zaščite nista zahtevala. Tako da je komunikacija bila stalna in mislim da smo tudi s strani države in republiškega štaba dali vse, kar sta občinski poveljnik in župan zahtevala.

Še moj komentar. Ko govorimo o intervenciji, je vendarle treba postaviti neko ločnico med intervencijo in potem sanacijo. Mi razumemo, da je intervencija končana v tistem trenutku, ko so vzpostavljeni pogoji za življenje, ki so opredeljeni tudi v Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. To pomeni, ko so prebivalci oskrbljeni z osnovnimi dobrinami – s hrano, vodo, čisto vodo, zdravili –, ko so vzpostavljene komunikacijske poti in je možno normalno živeti. Ob tej priložnosti bi pa kljub vsemu še enkrat, čeprav ste že vi, poslanci pohvalili delovanje reševalnih služb, predvsem gasilcev, ki so imeli osnovno in najpomembnejšo vlogo in jo tudi v skladu s strokovnimi ocenami izredno korektno in uspešno zaključili. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima še mag. Tanja Strniša, državna sekretarka na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Gospa Strniša. Izvolite.

MAG. TANJA STRNIŠA: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Že na odboru prejšnji teden smo pojasnili odziv Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, zato mi dovolite, da ga danes povzamem na kratko in potem predvsem poročam, kaj se je dogajalo še v zadnjem tednu.

In sicer, povedala bi najprej, da je uprava že takoj naslednje jutro po tem požaru v skladu s svojimi pristojnostmi takoj sprožila aktivnosti, ki so bile glede na znane podatke najbolj ustrezne. Tako je že tega dne dala navodila Območnemu uradu Postojna, da mora identificirati vse primarne pridelovalce zelenjave in primarne pridelovalce mleka s tega področja in jih mora kontaktirati, popisati pridelke, posebej tiste ki se tržijo, registrirati vire vode za namakanje, napajanje živine in jih je seznanila tudi s priporočili Civilne zaščite. Prav tako jih je opozorila, da morajo opazovati površino in kjer bi bili pridelki ali pa trava, krma vidno onesnaženi, biti še posebej pozorni.

Potem je pridobila 17., se pravi en dan kasneje od Arsa na zaprosilo tudi delovni zemljevid odvzema talnih vzorcev in smer vetra, da bi na ta način primerno določila lokacije za vzorčenje krme in pridelkov. Posvetovala se je

tudi s Kmetijskim inštitutom pri tem. Inšpektorji so v dneh od 17. do 19. maja izvedli preglede na terenu in se pogovorili z lastniki in jim svetovali oziroma, bi rekla, tudi preverjali v bistvu, da živali ne spuščajo na pašo, da ne krmijo živali s svežo krmo in podobno.

19. maja je bila ustanovljena tudi posebna skupina generalnega direktorja za ustrezno obravnavo dogodka in potem so se vrstile tako analize zemlje in tudi ukrepanje v zvezi z analizami zemlje in odvzeti so bili vzorci tako krme za živali kot solate, pa tudi zemlje na tistih mestih, kjer se je to pridelovalo. In potem ko so pridobili na upravi podatke od Arsa in tudi drugih strokovnih institucij, kakšna onesnaževala so bila ugotovljena, so potem tudi razširili nabor spremljanja teh onesnaževal in kemikalij v pridelkih.

Prvi vzorci so bili odvzeti 22. maja, 24. maja pa tako potem še vzorci na petih različnih lokacijah za zelenjavo in krmo. Ves čas oziroma v tem času je tudi uprava ustrezno seznanjala javnost s sporočili za javnost. 26. maja je od Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano dobila tudi manjkajoče analize pri vzorcih solate in trave. Pri enem vzorcu trave v neposredni bližini požara se je ugotovilo preseženo vrednost za dioksine v krmi. Zaradi tega je uprava sprejela ustrezne ukrepe, in sicer je začasno prepovedala uporabo krme za rejne živali – tako prepoved pašne, prepoved uporabe sena, silaže, ki je bila narejena po 15. maju, ko je bil pač datum požara. Začasno je prepovedala pašo in uporabo trave za krmljenje, za zelenjavo in sadje pa se je ponovilo priporočilo, da se ne uživa. Dodatni vzorci so bili vzeti 29. maja in tistega dne so bili prejeti tudi analizni izvidi za preostale 4 vzorce trave.

Če sedaj povem še, kaj so pokazale analize, katerih rezultati so bili znani že po naši seji prejšnji petek. Najprej, že 31. maja smo prejeli analizni izvid za drugi vzorec solate in dioksine in vse izmerjene vrednosti so bile v okviru mejnih vrednosti. 2. junija sta bila na območju potovanja oblaka odvzeta tudi dva vzorca cvetnega prahu in en vzorec zelišč. Potem, uprava je tudi prejela tega dne analize zemlje, ki je bila odvzeta na mestih kot krma. Rezultati za zemljo so ocenjevani po Uredbi o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh in so pod mejnimi vrednostmi Avstrije in Nemčije. Prejeli so tudi prvo analizo mleka, kjer so izmerjene vrednosti pod mejnimi vrednostmi. 5. junija je bil še en vzorec cvetnega prahu odvzet in prejeti sta bili analizi drugega vzorca mleka, kjer so izmerjene vrednosti prav tako pod mejnimi vrednostmi. No, 6. junija pa je uprava prejela rezultate vzorca trave in sena, ki so bili dodatno odvzeti 30. maja. Trije vzorci so bili odvzeti znotraj kroga z radijem tisoč 400 metrov okoli pozitivnega vzorca, dva pa izven tega kroga v smeri potovanja oblaka. Vsi vzorci so bili ocenjeni kot skladni, se pravi neproblematični. Na podlagi novih dejstev se je zmanjšal krog s

prepovedjo oziroma omejitvami z 1,6 kilometra radija na 730-metrski radij okoli odvzetega vzorca trave, kjer so prve analize pokazale presežno vrednost dioksinov ter dioksinov in PCB. Znotraj kroga z radijem 730 metrov je tudi območje virov onesnaženja pogorišča Kemis.

Kmetijska gospodarstva, ki so jim bile izdane inšpekcijske odločbe v zvezi z omejitvami in sedaj ne spadajo več v to zoženo območje, bodo prejela odločbe o ukinitvi omejitev. Za kmetijska gospodarstva, ki so v območju prepovedi, se pravi ta zožen krog 730 metrov, pa inšpekcijske odločbe z omejitvami ostajajo v veljavi. Na območju prepovedi veljajo ukrepi do takrat, ko bodo analize vzorcev krme potrdile skladnost s predpisi. Te analize bodo seveda mogoče, ko bo na voljo druga košnja. Na travniških površinah znotraj tega kroga je tako še zmeraj prepovedana pašja. Za krmljenje je prepovedano uporabljati tudi krmo, ki je bila s teh površin pospravljena v obdobju od požara dalje, to se pravi cela prva košnja. To krmo bodo morali imetniki odstraniti kot odpadke v skladu z okoljsko zakonodajo oziroma dokazati, da ne vsebuje dioksinov. Čakamo na pridobitev kategorizacije odpadka, se pravi, kako s to krmo, ki je bila onesnažena z dioksini, ravnati. In takrat ko bomo dobili od pristojnih institucij – zlasti Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano, ki je akreditiran organ za vzorčenje odpadkov – pač to kategorizacijo, bomo tudi dali ustrezna navodila, kako s to krmo ravnati. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Anže Logar. Pripravita naj se gospod Primož Hainz in gospod Janko Veber.

Izvolite, gospod Logar.

DR. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsedujoči.

Današnje razprave ne bi smelo biti. Napaka je, da je danes razprava o tem. Ampak ne zato ker je pripravljen predlog, ampak zato ker je bil ta predlog nujen. V bistvu sploh ne bi smelo priti do tega, da bi bil predlog za izredno sejo na temo Kemisa obravnavan tu v Državnem zboru. Zdaj je rahlo nenavadna situacija, ko so tu trije državni sekretarji treh resornih ministrstev razlagali, da je v zvezi s Kemisom v bistvu vse v redu. To je približno tako kot če bi ministrica za zdravje ob umrlem razlagala, da ima na voljo vso najsodobnejšo medicinsko opremo. Zadeva je prepozna. Škoda je bila narejena in na podlagi tega, ker je bila škoda narejena, je verjetno treba potegniti neke posledice.

V zgodovini slovenskih vlad so ministri odstopali zaradi bistveno manjših stvari, kot je bila ta v zvezi s Kemisom. Ministrica za okolje in prostor ni niti ponudila odstopa. To je skrajno nenavadno že zaradi higienskih razlogov, objektivnih razlogov. Malo pogledite izkušnje parlamentarne demokracije, ne vem, za tiste ki ste tri leta v politiki, in preverite, kako gre to po ostalih evropskih državah. Tam se zruši nek

nadstrešek v trgovini, pa odstopi gospodarski minister. Se zgodi prometna nesreča, odstopi minister za promet. Ministrica je v uvodu govorila ne o škodi ampak o katastrofi. Uporabila je besedo katastrofa. Torej, pod okriljem ministrice se je zgodila katastrofa; sama je rekla, ko je prišla na kraj dogajanja, da ni prišla prej, ker bi bila samo v napoto, potem pa ni potegnila nobene posledice. In v Sloveniji ljudje ne zaupajo institucijam in ne zaupajo temu kar ste prej govorili, da je z zemljo vse v redu, da je s senom vse v redu, da je s solato vse v redu – samo svojega psa prej z mokro krpo obrišite od spodaj, zgoraj, levo, desno, za vsak slučaj –, ravno zaradi tega ker nihče ne prevzema odgovornosti. Sami ste ugotovili, da so šli dokumenti v franže, da so zgoreli. Ne vem, kako se je to lahko zgodilo. Ne vem kako se je to lahko zgodilo, potem pa pravite, da so se spoštovale določbe iz teh dokumentov, da je bil spoštovan požarni red itn. Ne vem, ali ta red določa, da lahko dokumente puščaš tako, da zgorijo v primeru požara. Kako potem sploh določaš ali pa ugotavljaš odgovornost? Da ne govorim o vseh zanimivih izjavah ki so jih, ne vem, posamezni politični akterji ob tem dajali. Pogledajte, predsednik Cerar je rekel, »požar v Kemisu je dogodek, ki se ne sme ponoviti«. Ja kako boste pa to naredili? Kako pa ustavni pravnik zagotovi, da požara v Kemisu ni več? Ne vem, ali ga z ustavo prepove? Požar se zgodi. Celo več, ravno zaradi te katastrofe smo bili soočeni z dejstvom, ko je direktor Nanut nonšalantno rekel, da se manjši požari vseskozi dogajajo v tem objektu. Če se vseskozi dogajajo, kaj so pristojni naredili do zdaj, da se je to dogajalo? In potem naprej predsednik Vlade dodaja: »V podjetju ne morejo pojasniti, katere snovi so bile skladiščene. To je povsem nedopustna praksa podjetja.« Se strinjam, ampak jaz nisem slišal potem, če je to A, ukrep pa B, kaj boste pa naredili? Kaj boste pa naredili? Izhodišče za to ste imeli v 4. in 5. sklepu, ki ga je predlagala Poslanska skupina SDS, torej o tem da se še enkrat prouči okoljevarstveno dovoljenje za podjetje Kemis, pa ministrica tukaj pravi, »ja s tem se pa mi ne strinjamo, to pa umaknite iz predloga«. Torej ministrica, ki pravi, da je v napoto, očitno ne želi biti v napoto Gorenju in Kemisu, da še naprej obratuje tam, kjer obratuje. Ko predsednik Vlade reče, spet citiram, »Kemis je bil dobra šola«, mene resno zaskrbi. Koliko dobrih šol si Slovenci lahko privoščimo, preden nekdo ukrepa? Predsednik Vlade ni rekel, »katastrofa, treba je potegniti posledice«, rekel je, »to je bila dobra šola«; po njegovi oceni je bil požar v Kemisu dobra šola za ministrico in tudi za vse druge. Z drugimi besedami, ministrica ima drugo priložnost. Evo. Zdaj je gorelo v Kemisu, nisi dobro odreagirala, ampak ti dam drugo priložnost. Pogledajte, koliko izgubljenih priložnosti ima Slovenija zaradi ponujenih drugih priložnosti. Cel niz v vseh sferah javnega življenja. In če pridete na oblast z novim

moralnimi, etičnimi standardi, morate to spremeniti. Ne more zdaj zaradi katastrofe, za katero tudi ministrica pravi, da je katastrofa, potem dobiti ministrica še drugo priložnost oziroma biti to zanjo dobra šola. »Do sedaj se niste dobro izkazali, ampak pogledajte, šolskega leta še ni konec, izpitov še ni bilo, lahko nadaljujete.« V bistvu je predsednik Vlade s tem povedal na koncu koncev, da tudi Gorenju ni treba nič narediti – lastniku Kemisa –, da direktorju Kemisa ni treba narediti. Ker dobra šola je za to, da se nekaj naučiš, prek očitno lastnih izkušenj.

Ampak glede na dimenzije te katastrofe ... 500 ton škodljivih odpadkov je zgorelo. Ne vem, ali si to predstavljate. Verjetno bi bilo bolje, če bi to količino postavili tukaj pred Državni zbor, da bi vsak ob izstopu ali pa izstopu iz te hiše videl, o kakšnih številkah oziroma o kakšen obsegu mi to govorimo, pa bi potem dejansko začeli razmišljati, kaj je šlo v zrak. Ne samo Vrhničanom, ampak na koncu koncev vsem nam, Slovencem. In drži, strinjam se, napake so bile skozi celoten postopek. Če se dobro spomnite, ob izbruhu te katastrofe je župan Stojan Jakin sedel skupaj z direktorjem Kemisa Nanutom in na koncu koncev govoril, »glejte, saj ni tako hudo, vse je pod kontrolo, nobenega problema«. Dva dni je bil močna opora direktorju Kemisa. Ne vem, kaj ima občina od Kemisa, a dobi kakšna, ne vem, nadomestila ali kakorkoli, ampak zgledalo je prav, oprostite, bizarno da župan občine, kjer je nastala ekološka katastrofa, v bistvu podpira direktorja – tistega ki je povzročil to katastrofo. Potem ko so se pa Vrhničani samoorganizirali in so sami rekli, »dovolj nam je«, torej ko župan – uradna politika – ni potegnil ustreznih konsekvenc, ko so se samoorganizirali, ko je videl, da je javno mnenje na drugi strani, se je pa postavil na tisto stran, ko je začel udrihati po Vladi in kazati s prstom na Vlado, kaj je narobe naredila. Hitra preobrazba za 180 stopinj.

In zdaj pridemo do zanimivega neskladja, bom tako rekel. Postopek Civilne zaščite je zelo dobro opisal kolega Möderdorfer. Najprej se, ne vem, zgane lokalna Civilna zaščita, potem če presega okvir lokalnega okolja, prosi državno Civilna zaščito, republiško Civilno zaščito za pomoč in če še to presega, samo republiška Civilna zaščita lahko zaprosi vojsko za pomoč. Očitno neka manjša komunikacija je bila, kot je državni sekretar za Ministrstvo za obrambo povedal, je bila. A je bila v zadostni meri, tega pa ne vemo. Ampak zdaj mi pa to razložite. Vojska ima, kot je že državni sekretar povedal, posebno mobilno enoto, nek laboratorij z najsodobnejšo tehnologijo, preverbe vseh spojin, kemijske sestave in tako naprej. Očitno je bila ta enota na terenu. Zanima me, a so gasilci vedeli, v kaj se spuščajo? A so vedeli, katere škodljive spojine jih čakajo tam na prizorišču požara? Ali so šli tako kot tisti vojaki v Černobilu nekam noter, ne da bi vedeli, kaj jih bo potem kasneje doletelo? Ali se je ta sodobna

oprema uporabila tudi za ustrezne preventivne ukrepe, da so bili gasilci ustrezno zaščiteni? In če je ta najsodobnejša tehnologija povedala, s katerimi spojinami imajo opravka, kako lahko potem državna sekretarka na Ministrstvu za zdravje govori, da niso vedeli, kaj naj iščejo, da so pač testirali na spojine, ker niso vedeli, katere spojine so v zemlji, zraku, vodi, rastlinah in tako naprej. Kaj ne izmenjujete podatkov med seboj?

Okoljska agencija. Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin je zdaj po poročanju medijev rekla, da za prebivalce zunaj zoženega območja ne veljajo več previdnostna priporočila, temveč le še splošna higienska priporočila. Krasno. Torej je vse v redu. Tako kot je direktor Kemisa rekel, »vreme, čas bo naredil svoje«. Zdaj torej okoliške prebivalce prepričujete, da je solata zdrava, da, ne vem, rastline, povrtine lahko jejo in da ni nobenega problema, da krave ki se pasejo, dajejo zdravo mleko in tako naprej. Če to pomeni, predlagam – z malo ironije, da ne bo kdo narobe razumel –, da Vlada predlaga novo kooperativo, ker se s tem ukvarjate, po vzoru tiste akcije Rad jem ribe na Ministrstvu za kmetijstvo, naredite akcijo Rad jem Kemisa solato, pa naj distributerji za kantino tu v Državnem zboru pa na Gregorčičevi 25 pa če imate na Ministrstvu za okolje in prostor odkupijo vse količine solate pa mleka in tako naprej iz tega predela. Pa me zanima, kdo od ministrov bo jedel solato v tisti kantini, pa kdo od poslancev bo jedel takšno solato tu v Državnem zboru. In šele potem se vprašajte, zakaj državljani ne zaupajo po vsej tej kolobociji uradnim podatkom, ki jih berete z lista oziroma ki jih naštevate. Tu pa pridemo do te glavne dileme – ali objekt Kemisa sploh sodi v ta prostor. Mislim, da ne. In če kaj drugega, je današnja razprava nujna za razmislek o tem. Že zato ker mi povejte, kako je možno, da spojina atrazin, ki se že 15 let ne uporablja, da je bila skladiščena v objektu, ki je nastal 8 let nazaj. Ne gre, ne? Če je bila že prej 7 let prepovedana, kako je potem možno, da je bila sploh skladiščena v tem objektu? Torej so se v tem objektu dogajale stvari, ki so verjetno že za preveritev kakšne kazenske odgovornosti predstojnikov teh ljudi.

In če se vrnem zdaj k tisti izjavi, da se to kar se je v Kemisu zgodilo, ne sme več zgoditi, predsednika Cerarja, je logična posledica te izjave samo ta, da se Kemisa umakne z Vrhnike. Torej da se umakne na neko lokacijo, ki bo imela zadosten ščit naravnega okolja do prebivalcev, da bodo lahko ti nemoteno in normalno živeli. Zato, če je tisto kar je bilo v uvodni predstavitvi stališč poslanskih skupin rečeno s strani poslanca SMC gospoda Krajncja, ko je dejal, »upam, da bo današnja razprava prispevala k doseganju višjih standardov«; če je bilo iskreno, potem veste, da je doseganje višjih standardov možno samo tako, da to fabriko umaknete iz urbanega okolja. In začetek, da se ta proces začne, je, da podprete amandmaja, ki dajeta nazaj oziroma ki vračata nazaj četrto in peto točko sklepov

današnje razprave. Kajti v nasprotnem primeru bo to samo – vsaj s strani koalicije, s strani Vlade – neka razprava za javnost, s katero bi oprali odgovornost s svojih ramen, tako kot recimo direktor Kemisa računa, da bo dež spral škodljive spojine, ki jih je Kemis spravil v okolje, pač iz naravnega okolja. Tako da še enkrat apel podpori amandmaja Poslanske skupine SDS.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Primož Hainz. Pripravita naj se dr. Franc Trček in mag. Matej Tonin.

Izvolite gospod Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Lep pozdrav predstavnikom Vlade, kolege in kolegi!

Tudi to nesrečo, ki se ne bi smela zgoditi seveda, so zadnjič kemiki imenovali kemijska nesreča, niso uporabili drugih izrazov. So rekli, »samo tako lahko to nesrečo poimenujemo«, in jaz bi ostal pri tej formulaciji. Uvodoma pa so nekateri predstavniki poslanskih skupin izrazili željo, da ta razprava ne bi bila preveč politična oziroma, da bi bila bolj pomirjujoča. Jaz se seveda bojim in tudi sedanja razprava do sedaj je pokazala, da v Državnem zboru se ne da depolitizirati te zadeve, kajti pač Državni zbor je politični organ. In seveda žal se bojim, da se tudi sam ne bom mogel temu popolnoma izogniti. Res pa je, ne glede na vse želje po pomirjanju ljudi, seveda mi moramo zelo natančno analizirati, kaj se je zgodilo, zato da se, kot pravimo, drugič to naj ne bi več zgodilo. Moram pa seveda uvodoma reči naslednje. Tu ugotavljamo, kaj vse je bilo ali pa ni bilo storjeno in kako se bo zdaj na novo nekaj organiziralo, ampak Slovenija je bila v preteklosti že soočena z vrsto naravnih in drugimi nesreč. Pa so takrat stvari delovale. Se pravi, da ne moremo iskati v principu ali pa vseh zakonih zdaj napake, da je vse narobe, če so ponekod delovale, tu na Vrhniki pa niso delovale. To se pravi, moramo tudi ta element rahlo zrelativizirati in videti zelo konkretno, kaj in kako ni v tem primeru ni bilo storjeno.

Kar se tiče sedaj seveda – ker o odgovornosti pač moramo govoriti, se ji ne da izogniti, če lahko tako rečem –, nobenega dvoma ni, v mojih očeh je seveda Kemis prvi in najresnejši odgovorni subjekt. Namreč gre za to, da prvič je bilo varovanje slabo; izgovarjati se na elektroniko, na kamere pri tako izjemno strupeni snovi, ki so jo varovali, je najbrž odveč. Poleg tega so pripovedovali sami, da so gasili tam že večkrat, to se pravi, se je velikokrat nekaj zgodilo in verjetno bi bilo dobro varovanje z živo silo, če lahko tako grdo rečem, torej konkretni ljudje ki 24 ur na dan kontrolirajo, kaj se s tem odpadnim materialom dogaja, verjetno bi bilo to nujno.

Drugo, kar se mi zdi seveda še bolj grozno, pa je naslednje. Namreč, v tovarni trdijo, da ne vedo, kaj je gorelo. Jaz preprosto tega ne

morem verjeti. Oni so morali vedeti, kaj je gorelo, točno vedo, kje imajo kaj naloženo, kje je zagorelo, kaj. In bojim se, da je tukaj en izmed ključev nadaljnje razprave, kaj in kako. Kajti če bi vedeli, kaj gori, potem bi mogoče gasilci tudi ne gasili z vodo, mogoče pa bi prišli s peno pa potem ne bi, bom rekel, preplavilo ta bazen, ki je bil narejen in je bil celo večji kot so normativi, kakor se spomnim. Skratka, voda ne bi poplavila, ne bi šle kemične snovi v potok Tojnico in tako naprej. Cela vrsta stvari se je začela s tem, ker preprosto direktor oziroma uprava ni povedala, kaj gori. In seveda kakšna je nevarnost tudi za gasilce, ki so tja prišli in v dobri veri gasili nek navaden požar, ki to ni bil. Te odgovornosti se to podjetje ne bo moglo znebiti. Ni pa šlo samo za materialno, gre seveda za ostale posledice na življenje ljudi in seveda na dolgi rok tudi ostale posledice.

Drugo je vprašanje občine. V občini je popolnoma jasno, kdo mora vedeti, kaj se štiti, kaj se ne štiti, kako je zaščita urejena. Župan skupaj s Civilno zaščito mora imeti te reči nekako pod kontrolo. Res pa je, to pa je tudi, če lahko rečem, namreč mi smo imeli dve analizi, če sem prav razumel, dve strokovni organizaciji, ki sta pregledovali, kaj se dogaja na terenu, namreč ELME in Inštitut za javno zdravje. Obe sta dajali pomirjujoče podatke. Ali so to vedeli ali ne, ampak na televiziji je bilo popolnoma jasno, da nič hudega, da tam pač nekaj malega je steklo v potok in tako naprej. In seveda tudi na tej podlagi lahko razumemo, nekatere reakcije da niso bile dovolj energične, že če lahko tako rečem, pravočasno. Tudi pri Civilni zaščiti, če lahko tako rečem, ampak dobro. Res pa je, da pri Civilni zaščiti – glede na to da imamo občinski štab, imamo regionalni štab, imamo republiški štab – zgleda malo nerodno, da potem čez 10 dni predsednik Vlade ugotovi in imenuje direktorja Civilne zaščite državne za šefa, tistega ki bo koordiniral, kar bi najbrž moral delati že prej ... Ali poveljnik, oprostite, ja, poveljnik Civilne zaščite. Verjetno bi to on moral delati že v tisti prvi fazi, ampak dobro, zdaj se lahko okrog tega pogovarjamo.

Tisto, kar je posledica vsega tega dogajanja, je gotovo to, da ljudje popolnoma nič več ne zaupajo t. i. uradnim organom, ki imajo institute analize, opremo, In zato seveda skepsa, ki se pojavlja oziroma ki se bojim, da se bo pojavila tudi vnaprej, bo popolnoma razumljiva. Ljudje preprosto ne verjamejo ničemur več in je to seveda na mnogih področjih problem in tudi v tem primeru je to velik problem. Kaj bi bilo treba narediti? Tu mislim, da bi moralo podjetje resnično poskrbeti – nisem sicer prvi, ki to trdi danes, ampak mislim, da sem en tistih, ki misli –, da bi resnično moralo poskrbeti za zdravje gasilcev oziroma vseh, ki so sodelovali v tem postopku čiščenja, in seveda poskrbeti tudi za ljudi na dolgi rok. Ampak zdaj že nekako slišimo, je bila ena formulacija, »podjetje bo saniralo tisto škodo, ki bo dokazljiva«. Kako je v naravi? Nekatere stvari so dokazljive, ko se ulije

dež in seveda urejuje zadeve na dolgi rok, pa je malce težje, ampak po moje se podjetje ne bi smelo izogniti svoje odgovornosti.

Tisto, kar se meni zdi tisto pomembno, pa mogoče danes bo premalo omenjeno, pa je vendar to, da smo tu na robu Ljubljanskega barja s to lokacijo, kjer je to podjetje, da je tu park Ljubljansko barje, da seveda to je rob Nature 2000 in seveda, da je Občina Vrhnika tista, ki je v zadnjih desetih letih, recimo, ustvarila neko novo identiteto, ki je bila včasih industrijsko vojaška, sedaj je pa to identiteta občine z izjemno visoko ekološko in kulturno identiteto. In seveda mislim, da bi morali vsi odgovorni na ohranitvi tega imena ali pa, če hočete, direktno identitete tega kraja – Sinje Gorice in Vrhnike v celoti – vendarle pomagati. Smo pa soočeni na Vrhniki ne samo s Kemisom; tam imajo tudi UNIKUM, imajo tudi SILIKO, imajo baje izjemno močan vojaški radar, ki povzroča seveda svoje posledice in seveda v sosednji Borovnici Fenolit. Skratka, na majhni lokaciji na robu barja neka podjetja, ki dajejo delovna mesta, tega se seveda vsi zavedamo, ampak vendar bi bilo treba tem krajem pomagati, da se v tem smislu na nek način osvobodijo in razbremenijo. In res doživijo to, kot reče predsednik Vlade, da se ne bo nič podobnega ponovilo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Preden nadaljujemo, dajem besedo mag. Milošu Bizjaku, državnemu sekretarju na Ministrstvu za obrambo.

MAG. MILOŠ BIZJAK: Hvala lepa.

Odgovoril bi na eno vprašanje, in sicer dvom, ki ga je izrazil poslanec gospod Logar, namreč, kako smo lahko naredili inšpekcijski pregled dokumentov, ki so zgoreli. Da ne bo nesporazuma – dokumente, ki so bili predmet inšpekcijskega nadzora, smo pridobili iz različnih drugih virov. Namreč, ti dokumenti se nahajajo tudi pri različnih subjektih. Tako smo oceno ogroženosti iz načrta zaščite in reševanja ter požarni načrt pridobili od Občine Vrhnika. Potrdila o brezhibnem delovanju aktivne protipožarne zaščite smo pridobili od vzdrževalcev in preglednikov, ki so izvajali preglede na teh napravah. Dokazila o požarnem varovanju in poročilo, da je sistem deloval, smo pridobili od pogodbenega izvajalca. Potem je tu še pogodba o opravljanju drugih nalog varstva pred požarom, ko se je pridobila ena kopija od Gasilskega društva Sinja Gorica. Tako da se je v popolnosti dalo rekonstruirati načrt in pa dokumente, ki so tam v tem požaru zgoreli. In druga zadeva, kar bi lahko še povedal in je koristno za vaše vedenje; namreč, gasilsko društvo je imelo in ima s Kemisom sklenjeno pogodbo o opravljanju storitev na področju protipožarne varnosti. Imeli so tudi skupne vaje, tako da gasilcem je bila poznana lokacija in seveda tudi direktor je ob intervenciji tam bil prisoten. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Franc Trček, pripravi naj se mag. Matej Tonin in gospod Marko Ferluga.

Dr. Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Poslušam to debato in če se vprašam, ali me je vse skupaj presenetilo ali me preseneča – v bistvu me ne preseneča. Ali me bo presenetilo, ko bo na kakšni tovorni vlakovni kompoziciji v Ljubljani popustil kakšen ventil, kakšen štift, pa bomo imeli še večji problem kot je tale? Ne bo me presenetilo. Zakaj me to ne preseneča? Zato ker v tej družbi in državi, dajmo biti odkriti, imamo zadnjih 20 let, upal bi si celo trditi, sistematično zanemarjanje tega področja. Poslušam to danes na poti, ko sem se vozil iz tujine, sem spremljal začetek seje, poslušam tole. Po bitki ogromno blazno pametnih generalov, na ravni izvršilne oblasti vse je bilo super oziroma večina zadev, čeprav za razliko od gasilcev je vse drugo šepalo. Oni so približno vedeli, kaj grejo gasiti in so bili tudi zaradi te približnosti delno v nevarnosti. Vsak od nas, ki je pogledal tisti podatek iz leta 2015, kaj se tam shranjuje, se je v bistvu dejansko prijel za glavo.

Ne vem, a mi je bolj patetično to kar ubeseduje koalicija, ali mi je na nek način bolj patetičen predlagatelj. Zakaj? Če gremo mi gledat magnetograme zgolj že tega sklica in če se vprašamo z gospodom Počivalškom, kdo so ekoteroristi, bomo videli, da dejansko v tem sklicu Državnega zbora pa še pred njim sedi in je sedela in delno tudi v Vladi cela vrsta, če parafraziram gospoda Počivalška oziroma to kar so mu priporočil piarovci, ekoteroristov, ki se v bistvu s to problematiko niso in nismo ukvarjali. Kje je zdaj ključni problem? Ključni problem je v bistvu, jaz bom kar rekel, politično-ekonomski in gospodarski. Jaz imam tu nek graf, to je Mladina povzela po Sursu, rast nevarnih komunalnih odpadkov. Da je bila ta rast največja v letih 2004–2008, se je povečala za 3,3-krat. Vemo čigava vlada je bila takrat na oblasti in od takrat se sukcesivno naprej veča do danes še za 2,3-krat in po koncu gospodarske krize v letih 2014–2015 za 1,6-krat. Ko sem ob tem primeru nesrečne Magne lakirnice spraševal izdelovalca PVO dr. Hodaliča – pa pustimo, na kateri listi je kandidiral, saj ima tudi seveda pravico aktivno in pasivno volilno –, kam se bo odvažalo tistih 928 ton nevarnih snovi, je bil nekako jezen in je rekel, »ja pa saj to bo pač neko podjetje, ki bo imelo za to akreditacijo«, in mi niti ni odgovoril, kam bodo dejansko te nevarne smeti šle.

Če bi šel gledat noveliranje krovnega zakona ZVO, kako se je noveliral v zadnjem času, bi lahko navajal dve noveliranji iz časa zadnje Janševe vlade, ki sta zniževali okoljevarstvene standarde, lahko bi navajal zadnje noveliranje, ko nas je v bistvu ministrica zavajala, da zaradi direktive moramo nekaj narediti, čeprav je v tisti polovici stavka pisalo,

da lahko nekaj naredimo, ni pa nujno, da gremo v tej smeri. Lahko bi govoril o podzakonskih aktih, ko se dovoljuje zviševanje onesnaževanj, da se na ta način zmanjša število degradiranih območij. To so pač neka dejstva, za katera vemo in to je v bistvu neka neodgovorna politika. Jaz sem navsezadnje sociolog; dve leti nazaj je na novo leto umrl Ulrich Beck, ki je leta 86 že izdal njegovo najbolj znano delo Risikogesellschaft, s podnaslovom Na poti v neko drugo moderno. V tem znanem delu je seveda govoril o tem, da so naše družbe vedno bolj tehnološke in da to pomeni tudi neko družbeno sprejeto tveganje. Seveda pa – kot je par redkih preostalih pišočih analitičnih pametnih novinarjev že povedalo – je neko ključno vprašanje, kakšno gospodarstvo mi imamo in ga bomo imeli. A bomo znotraj te Risikogesellschaft imeli schmutzig, umazane zadeve, kar dejansko tudi omogoča zadnja novela ZVO, ki uvaja vrzel za umazane tehnologije, ali bomo imeli nekaj drugega? Če hočete metaforično, ali bomo lakirali ali bomo robote delali. In to je v bistvu neko področje, kjer je politika v zadnjih 20 letih v Sloveniji zatajila na celi črti. Jaz bi zdaj vlek magnetograme lahko vseh poslanskih skupin. Dejstvo je, da o okoljski problematiki v tem sklicu Državnega zbora govori kolega Hanžek, ki se ukvarja s preiskovalko, in večinoma v imenu naše poslanske skupine govorim jaz. In potem se neha. V nekem trenutku nas je rahlo NSi presenetil pri ZVO, ker so se pa potem malo generacijsko ... Štirje so bili v dvorani, dva sta bila proti, dva sta se vzdržala. In tukaj se neha. Neki poslanec, ki je šel iz SDS v NSi, je na neki seji tulil, kako njemu kmetje jočejo, ker slovensko kmetijstvo ne more biti konkurenčno, ker ne dovolimo rastnih hormonov. SDS zelo rad govori, da so vse administrativne ovire, in okoljsko in tako naprej. V koaliciji niste nič dosti boljši, ampak to samo malo zavijete. Ne bi rad zdaj spet napadal te državne sekretarke okrog te Magne – zgodbe o tisti živici, kot da je tepih, gor in dol.

To je v bistvu neka mentalna shema te družbe in v bistvu neodgovorne politike. In zdaj imamo posledice. Ministrica na Morsu se rajši ukvarja s tem – ker prihaja iz tako imenovanega Kontičevega dela SD – kako boste zdaj okoli Teša mučke naprej gnali, kot da bi se ukvarjala s civilnim delom enega ministrstva, ki je vizavi vojaškemu podhranjen, nekoliko zanemarjen in tako naprej. Verjetno bi rabil tudi že kako kadrovske prenoje. Če ob tem imamo še nekega predsednika Vlade, ki ni odločevalec – to nam je po 3 letih že definitivno jasno –, če imamo neke sisteme, ki so zanemarjeni, potem imamo nek položaj, ki ga imamo. Imamo nekaj čez 200 gospodarskih subjektov, ki v njihovi proizvodnji proizvajajo tudi tovrstne nevarne odpadke. Imamo 11 družb, ki naj bi se s tem ukvarjale. Situacija v številnih od njih je blago rečeno alarmantna, tudi če niste vi neki blazen varstvoslovec ali pa naravoslovec ali kemik ali kemični tehnolog, je že dovolj. Miha Kordiš je

postavljaj vprašanja glede zgodbe nekega podjetja v Škofji Loki, pa še kak drug primer bi navedel pa bi videli, da zadeve v bistvu ne štimajo. Že če gledaš malo po zdravo kmečko tiste sode na soncu, ti je že približno jasno, koliko je ura, kaj šele če malo vohaš in gledaš kakšne kisline in podobno. Ampak gre za nek zelo močan sektor. Dajmo reči, v bistvu ob energetskega sektorju je, kot ljudje včasih radi rečejo, »smetljarska mafija« – en zelo, zelo močan sektor, ki nekako lahko vrši pritisk. Kaj bomo dobili? Zdaj imamo trenutno neko stanje, ko seveda bodo ljudje – in z razlogom – po domače povedano ponoreli. Nam se bo zdaj verjetno zgodil cel niz nekih civilnodružbenih pobud, ki bodo naenkrat malo bolj temeljito začele gledati, kaj pa je tam na vogalu, ko oni nekaj sortirajo gor in dol. In bomo imeli ta tako imenovani NIMBY efekt – nočem to imeti na mojem dvorišču –, in seveda neke določene stranke boste to izkoriščale in bo po medijih kažin in tako naprej, namesto da se dejansko vprašamo, kaj smo prešpricali 20 let in kako se nekih zadev lotevati.

Na dolgo in široko, kaj je zdaj odgovornost nekega podjetja, ali je ali ni, gor in dol – saj mi imamo ZVO, imamo 9. člen, drugi odstavek, imamo 27. člen. Kaj se sploh o tem pogovarjamo? Saj to je ja v zakonu zelo jasno napisano. Da nek ustavni pravnik in pravnik leta in nadpravnik in ne vem kaj Miro Cerar na nek tak način kot tam neka teta govori, »pa malo bi, pa malo ne bi« ... Ja počakaj, dobro jutro! Daj, pogledaj si zakon, pa si ga preberi, kjer ti zelo jasno piše, kjer so te neke posledice v bistvu predvidene. Verjetno se bodo oni zdaj izgovarjali, pa da bo firma propadala, pa bo verjetno spet neka debata, koliko bo tukaj država morala pristaviti lonček. Ampak pač, v takšni družbi živimo in s takšnimi neodgovornimi politiki. Jaz ne morem kaj drugega reči.

Jaz tudi nisem presenečen, ker ko sem ministrico spraševal že na hearingu, sem približno vedel, koliko je ura. A veste, ko ti nekdo, ki je agronom, reče: »Ja, dobro, zida se na ravnem, ker v hrib se glih ne more«, pa bi lahko še neke druge resorne ministre tukaj nekako žegnal ... Navsezadnje gre tudi za odgovornost nas, političnih strank, koga kandidiramo na neka zelo odgovorna delovna mesta, če se tako izrazim. In dejansko tukaj ni neke – veste, bom s tem zaključil – blazne razlike med predlagateljem pa med neko koalicijo, ki se zdaj nekako branite. Celo več, predlagatelj je malo dejansko na tem valu trumpizacije politike, tudi približno kot Trump ekološko naravnani. Jaz pa vedno tudi pravim, da nekako ne izvolimo se sami in to je tudi razmislek državljanom in državljanom, ki mogoče to poslušajo ali pa tudi ne. In seveda, zdaj imamo te neke sklepe tukaj, priporočila, kjer vedno pademo v neko benignost. Ne glede na to, katerikoli del opozicije nekaj predlaga; ta, bom kar povedal do konca stavka, cmerava koalicija potem te sklepe povozi in na koncu kaj

– priporočila: izvršilna oblast naj počne to kar mora že izvršilna oblast itak početi. In to je čista izguba časa. Mislim, jaz bi, ne vem, bral stanovanjsko zakonodajo zdaj, namesto da sedim tukaj in to bomo potem podprli ali pa še koalicija še tega ne bo podprla. Veste, če to ni skrajna derogacija Državnega zbora, potem res ne vem, kaj je. Ta seja bo verjetno imela še par ur patetike, potem se bomo malo natezali okrog teh amandmajev. Situacija močno dvomim, da se bo izboljšala. Mogoče bi pa nekdo moral že tehtno začeti razmišljati tudi o nekem drugem in drugačnem in politični ekonomiji in gospodarskem razvojnem modelu. Pa ne na način, da bomo malo bluzili »industrijska revolucija 405762«, dejansko, ampak to gre tista, veste, strategija pametne specializacije, ko sem jaz Počivalšku težil, pa nikamor nismo prišli. Zavedati se, kaj bomo delali. Zavedati se tudi, če imamo neke strupene, polstrupene snovi, ali se jih da v nekaj predelati, da dobimo nek izdelek pa imamo neke verige tukaj zaključene. Ampak za to je potrebno nekaj, kar, kot pravi Alenka Zupančič Žerdin, ni naravno stanje. Potrebno je mišljenje in tega pač pa v tej bajti in v tej državi, vsaj pri odločevalcih izdatno primanjkuje. Hvala za besedo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Matej Tonin. Pripravita naj se gospod Marko Ferluga in mag. Branko Grims. Izvolite, gospod Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Hvala lepa. Dragi poslanke in poslanci, dober dan!

Mislim, da ne bom povedal nič novega, če rečem, da smo potrošniška družba in da kot potrošniška družba seveda ustvarjamo tudi odpadke – takšne nekoliko manj nevarne kot tudi takšne ki so zelo nevarni – in da se v naši družbi pač nekdo mora ukvarjati s smetmi in da smeti v današnji družbi predstavljajo velik biznis. Če pogledate kakšne pokrajine na jugu Italije, potem vidite, kako te stvari predstavljajo težke boje za ta novodobni biznis. Jaz ne vidim te današnje razprave ali pa tudi ne vidim naše naloge v tem, da zdaj drug drugega obtožujemo, kdo je kaj za bolj odgovoren in kdo bo bolj blesteče kakšno stvar opisal, ampak da se vendarle poskušamo osredotočiti na tiste naloge in pristojnosti, ki pa jih ta Državni zbor vendarle ima. In ko se zgodi neka taka velika nesreča, kot se je zgodila, da preverimo, ali je zakonodajni okvir in predpisi, če so ustrezni. To mislim da je tista naša ključna naloga, ki jo moramo kot poslanci – zasledovati in tudi poudarjati, da preverjamo, ali je zakonodajni okvir ustrezen, zaradi tega da morda s spremembami zakonodaje lahko v prihodnosti tovrstne nesreče preprečimo.

Če pogledate malo svet okrog nas, lahko ugotovite, da je recimo letalstvo en izmed tovrstnih sektorjev, kjer praktično vsako nesrečo izkoristijo za to, da še dodatno izboljšajo varnostne standarde in da na takšen način

preprečujejo nesreče v prihodnosti. In to bi po moji oceni morala biti glavna poanta današnje debate in današnje razprave. Seveda smo vsi poslanci pod različnimi vtisi. V teh dneh smo lahko prejemali elektronsko pošto, brali spletne strani ali pa gledali poročila, brali časopise, kjer smo lahko prisluhnili tej ali oni strani. Na eni strani poslušamo zaskrbljene prebivalce, ki se upravičeno počutijo ogrožene in imajo zaradi te nesreče tudi številne zelo konkretne življenjske težave, na drugi strani poslušamo vladne institucije, ki mirijo, češ da je vse okej in da bodo stvari kmalu pod nadzorom. In tu nekje med temi nasprotujočimi dejstvi smo pa mi zdaj dolžni kmariti in iskati odgovore.

Če se poskušam osredotočiti na dejstva, ki niso stvar interpretacije, ampak stvar konkretnih dejstev, ki smo jih prek različnih dopisov dobili v vednost.

Kar se tiče same tovarne Kemis. Iz njihovega dopisa je razvidno, da so to območje kupili in da so to tovarno zgradili po vseh veljavnih predpisih, to tovarno tudi umestili v prostor v skladu s soglasjem lokalne skupnosti in na koncu koncev dobili tudi okoljsko dovoljenje za obratovanje te tovarne. Če zdaj pogledate ta celoten redosled, kako so stvari tekle pri tej zadevi, je jasno, da se moramo kot zakonodajalci vprašati naslednje zadeve. Ali je treba morda preveriti postopek umeščanja v prostor? Številni so v teh dneh zatrjevali, da pač tovrstna tovarna oziroma postrojenje ne sodi v takšno okolje. Ampak očitno ga je bilo mogoče v takšno okolje umestiti, ker to dovoljujejo predpisi in ker se je s tem strinjala tudi občina in občinski svet. Torej, pri nekkih analizah in poglobljenih razpravah je prva stvar, ki se jo je treba vprašati, ali ima ta država za nekoliko nevarnejše objekte ustrezne predpise za umeščanje v prostor. To je pod ena, kar se je treba vprašati. Pod dve, kakšen je naš postopek podeljevanja okoljskih dovoljenj. Ali so ti postopki pravilni in upoštevajo vse razsežnosti, ki jih lahko prinese neka tovarna, ko pride v prostor? In pod tri, mislim, da je pri tej nesreči treba preveriti tudi sisteme požarne varnosti. Jaz sem prepričan, da je imelo podjetje Kemis v skladu s trenutno zakonodajo vsaj na papirju urejeno požarno varnost. Slišali smo tudi državnega sekretarja, pa tudi s terena smo slišali, da so se lokalni gasilci in podjetje Kemis redno usposabljali in izvajali gasilske vaje. Zelo zgovoren podatek je tudi ta, ki ga je dal eni izmed televizij direktor Kemisa, ko je rekel, da imajo oni v manjšem okviru tudi do dva požara mesečno, kar očitno govori o tem da je vsaj neka požarna varnost morala obstajati, ker drugače vseh teh manjših lokalnih požarov ne bi mogli obvladati oziroma bi najverjetneje do požara prišlo še mnogo prej in morda celo z večjimi posledicami.

Želim si, da bi bili zaključki te današnje razprave predvsem v tem, da se preveri, ali so postopki umeščanja v prostor ustrezni, drugič, ali so postopki podeljevanja okoljskih dovoljenj ustrezni, in tretjič, ali so predpisi z vidika

požarne varnosti ustrezni. Mislim, da mora ta nesreča dati odgovore oziroma vsaj poskušati najti odgovore na ta tri ključna vprašanja.

Ob koncu bi šel pa še na eno zelo bistveno stvar. Krizno komuniciranje, za katerega pa je odgovorna Vlada oziroma trenutna administracija, ki pa je v primeru te nesreče popolnoma odpovedala. Ljudje iz teh koncev znajo povedati, da so se recimo na zborih krajanov, občanov predstavniki različnih državnih institucij celo med seboj kregali, dajali nasprotujoče informacije. Kako naj takšna komunikacija potem vlije zaupanje ljudem? Ga enostavno ne more. In jasno je, da pri vsakih takšnih nesrečah je zaupanje ljudi do meritev državnih institucij trhlo oziroma da so ljudje skeptični do teh meritev. In če kaj, potem mora država po tej nesreči nujno izboljšati krizno komuniciranje na način, da si državne institucije med seboj ne bodo nasprotovale, da bodo dajale verodostojne informacije. Kar se mi zdi še pomembno, je, da prav zaradi tega nezaupanja, ki ga občani imajo, da v te delovne skupine, ki so odgovorne za krizno komuniciranje in pa za podajanje informacij, vključujejo tudi občane in tudi prislunhejo njihovim željam, da se morda v meritve vključi tudi kakšne neodvisne agencije in institucije. Se mi zdi boljše kakšno stvar izmeriti in pomeriti dvakrat, kot pa da med občani velja neko strašansko nezaupanje in občutek, da jih država prinaša okrog.

Na splošno pa bi rekel, to se bo zdaj marsikomu zdelo čudno, da bi morali ukrepati na zelo podoben način, kot ukrepajo recimo v Veliki Britaniji v primeru terorističnih napadov. Ko se incident zgodi, najprej podvzamejo vse najrigoroznije in najširše ukrepe. Praktično zaprejo polovico mesta, potem ko pa z dejstvi začnejo ugotavljati, da je stvar manjšega obsega, pa začnejo stvari in ukrepe zmanjševati. In tudi v primeru tovrstnih naravnih nesreč, ko ne vemo, kakšne so posledice, ko ne vemo, kaj vse se lahko zgodi, bi mislim da morala država priti s pristopom, da najprej podvzame vse možne ukrepe, ki obstajajo, tudi v smislu evakuacije, in potem s prihajanjem novih informacij te ukrepe počasi zmanjševati na normalne in pa obvladljive nivoje. Ker na vsak drugačen način jaz ne vem, če bo možno vzpostaviti neko zaupanje med občani in pa tistimi, ki tovrstno intervencijo peljejo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marko Ferluga, pripravi naj se mag. Branko Grims.
Izvolite, gospod Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav državnima sekretarjema in ekipi!

Veliko stvari je bilo že povedanih. Jaz moram pohvaliti gospoda Tonina, meni je bila njegova razprava danes super. Strinjam se z vsem povedanim, zelo konstruktivno. Mislim, da

je to pravilna usmeritev. Škoda bi bila, da bi te stvari na hitro spolitalizirali pa se začeli deliti na opozicijo in koalicijo. Mislim, da je bistveno to kar je povedal gospod Tonin, da skupaj poskušamo iz te tragične zgodbe izveliči najboljše. Saj, po bitki so vsi generali, to je jasno.

Ampak moje prve pohvale grejo jasno spet gasilcem, pripadnikom Civilne zaščite in pa seveda Rdečemu križu – tem ki so bili na prvih mestih in so svoje delo oddelali tako, kot je treba. Enkrat za vselej pa je treba jasno in glasno tudi povedati, da so pa ostale službe, bom rekel, svoj namen nekako slabo odigrale. Eno je, da vsakega petega v mesecu dobiš plačo, pri tem pa je treba tudi malo proaktivno razmišljati in nekako ne čakati v pisarni – da razmišljaš, kako bi, če se kaj zgodi in če se ne. Mislim, da sta v vsej te zgodbi ključni zadevi. Se pravi, prva zadeva je ta, da se pomiri prebivalce Vrhniko in okolice. In druga zadeva je, da se vzpostavi nekako zaupanje v pristojne institucije in organe, da delajo, da so te analize, ki bodo, da bo vse predstavljeno tako, da bodo ljudje razumeli, da so ti podatki sedaj pa res pravi in da je vse v redu – tako s hrano, solato in vso tisto zelenjavo, ki jo imajo na svojih vrtovih v tisti okolici, tako z vodo, tako z zrakom. To je po mojem bistvenega pomena. Vsi smo že ugotovili, da komuniciranje ni bilo ravno nekako posrečeno, to se strinjam. V končni fazi je bilo tudi povedano in to je treba tudi priznati, da je vsaka posamezna služba, pač ko je oddelala, oddelala tako, da se je pokazalo, da so usposobljeni in da je bilo dobro. Manjkalo pa je te proaktivnosti, nekaj jasnih koordinacij in seveda jasnega obveščanja. To je ta manko, ki ga imamo.

Mogoče bi se samo na enih določenih točkah pa obrnil na poročilo, ki ga je dal Odbor za infrastrukturo. Mene so najbolj frapirale določene zadeve, in sicer – in tukaj gre moja kritika na Nacionalni inštitut za javno zdravje, ki je eden od teh, ki so pripeti na državniške proračunske jasli –dobesedno je v poročilu napisano: »Vznemirjeni občani so klicali na Nacionalni inštitut za javno zdravje, kako naj ravnajo. Ker niso dobili ustreznih odgovorov in navodil, so se občani samoorganizirali, nezaupanje v pristojne institucije in njihove podatke pa je naraslo do te mere, da nihče ne verjame nikomur.« To že itak vse pove.

Druga zadeva, ki je bila povedana; to je povedal direktor podjetja Kemis, in sicer je v poročilu navedeno, da je izjavil: »Nesrečne okoliščine tega požara so bile to, da se je začel v območju, kjer smo skladiščili manj nevarne odpadke. To območje pa ni bilo pokrito z avtomatskim gasilnim sistemom, ker ni bilo ocenjeno za zelo tvegano.« Moje vprašanje je, kdo je to oceno tveganja naredil – če so jo sami naredili ali če so jo strokovne službe, ker to očitno pomeni, da je kar nekaj stvari narobe, sploh v takih podjetjih, ki se ukvarjajo s komunalnimi odpadki. Povedano je že bilo, da

sama ta podjetja predstavljajo velik biznis in da ti komunalni odpadki, pa sploh strupeni ali nevarni, rastejo iz leta v leto.

Nadalje je bilo tudi povedano v tem poročilu, da je predstavnik Inšpektorata za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami povedal, da je bil pregledan načrt zaščite in reševanja v tem podjetju in da je poudaril, da v omenjenem načrtu razen nekaterih manjših administrativnih napak ni večjih pomanjkljivosti – lepo prosim, kaj se hecamo? – in da je treba to dopolniti. Če je to ugotovitev inšpektorata, potem rajši ga zapremo na takšen način.

Potem nadalje še naslednje. Izredno problematično – to pa je bilo povedano potem v razpravi – je dejstvo, da po več kot dveh tednih še vedno ni rezultatov natančnih analiz stanja okolja. Pri čemer je po izjavah predstavnikov nekaterih inštitucij mogoče razumeti, da se bo za opravljanje nekaterih analiz šele določilo, kje, na kakšen način in katere vzorce se bo odvzelo. Kaj rabimo še neke določene analize, da bomo analizirali, kje se bo analiziralo? Jaz tega ne razumem več. Tukaj so stvari, ki jih je treba popraviti.

In še eno dejstvo. To je tudi že gospod Tonin omenjal, tale dopis s strani podjetja Kemis, kjer je na, mislim, 2. strani eksplicitno napisal direktor podjetja: »Problem je bil v interpretaciji meritev, kjer so državne inštitucije v prvih dneh po požaru odpovedale, saj niso vzpostavile organa, ki bi bil sposoben hitro prevesti številke v takšna opozorila in napotke, ki bi ljudem pomagali in koristili.« Mislim, da so tukaj že napotki in iztočnice dani, kaj je treba narediti in kako je to treba narediti.

Upam, da se bomo vsi iz te tragične zgodbe naučili in da – to je pa na nas, se pravi Državnemu zboru – če bo treba, na podlagi, se pravi, tudi predlogov pristojnega ministrstva spremeniti kakšne zakone, podzakonske akte, kakršnekoli pravilnik ali druge predpise. Zato apeliram na njih in tudi pričakujem, da v kratkem času nam povejo te njihove aktivnosti in predloge. In ja, strinjam se tudi z besedami, ki jih je povedala gospa Bratušek, da je treba začeti razmišljati, da se takšna podjetja, ki se ukvarjajo s komunalnimi odpadki, posebej pa še nevarnimi komunalnimi odpadki, umaknejo izven naseljenih območij nasploh na neke take, bom rekel, relativno varne kraje, če se lahko temu tako reče.

Še enkrat, saj pravim, ta zgodba očitno nima konca. To se kaže tudi zdaj s tem današnjim dogodkom oziroma tem dogodkom, ki se je v Lenartu zgodil in mislim, da je tukaj res treba ukrepati. Kakor sem razumel, ministrstvo pripravlja nek načrt delovanja. Jaz sem sicer skeptičen, ker mislim, da vsak tak dogodek je čisto zase individualen in specifičen in ga bo težko nekako opredeliti. Se pa strinjam, da je res treba napisati en protokol, kjer se vse službe, ne te ki so že v defaultu, se pravi takoj ko pridejo in se aktivirajo, ampak da se že prej proaktivno uporablja, se pravi, kapacitete in inštitute, kot so

Nacionalni inštitut za javno zdravje in vse druge kemične inštitute in tako dalje in tako dalje. Tako da z moje strani toliko. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Branko Grims, pripravi naj se gospa Marinka Levičar.

Izvolite, gospod Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem prav lep pozdrav!

Prvo, kar bi danes moral vsakdo storiti, je izreči priznanje gasilcem, ki so v nemogočih razmerah nosili življenje in zdravje naprodaj, da bi zaščitili vse ostale, in nekaterim bodo žal ostale trajne posledice. Zato, ker nekdo ni posrbel, da bi stvari bile urejene tako kot bi se to pričakovalo in bi moralo biti.

V tem svetu dostikrat govorijo o silni nevarnosti, ki jo pomeni okolje oziroma ekologija za ljudi. In po navadi se ogromno govori o tem, kako je globalno segrevanje in se za to namenja milijarde in s tem se ukvarjajo vsi. Veste, kako je s tem v resnici? A tisti, ki vam govorijo o globalnem segrevanju, ki da je največja grozna nevarnost za človeštvo, kdaj povedo, da je bilo pred 300 leti bolj vroče kot je zdaj, pa da pred 2 tisoč leti je bilo pa še bistveno bolj vroče? Da so na tem območju tukaj živeli tudi panterji, zato je mimogrede panter karantanski grb. Vprašajte malo na Fakulteti za geologijo, vam bodo zelo zanimive podatke dali. To seveda ne pomeni, da to kar počne človek, nima vpliva, ampak da tista »pečka« gori na nebu, ki ji rečemo sonce, včasih dela malo bolj, včasih malo manj, zemlja pa to vedno lepo kompenzira in vse živi naprej. In vse kar je v zvezi s tem silnim globalnim segrevanjem, je samo marketing, nič drugega. Zato da se preusmeri pozornost od resnih tem – od propadanja civilizacije do vseh drugih stvari – , se potem riše enega hudiča na steno, ki pravzaprav ne more biti ključen, daleč od tega. Ampak nekateri s tem fino služijo. Nekateri pa fino služijo tudi s tistim, kar nas realno ogroža, to je zbiranje in neustrezna predelava ali pa skladiščenje svinjarije, ki je pravzaprav nikoli ne bi smelo biti. Stvar, ki je na Vrhniki gorela, je atrazin, to vsi dobro veste, to je hormonski motilec in vsi, ki so to stvar vdihovali, bodo čez čas lahko imeli zelo, zelo hude težave. Preberite si članek Vaneta Gošnika o tem. Ga raje ne bom citiral, ker se bere kot prvovrstna srhljivka. Mimogrede, Vane Gošnik je za mene edini pravi predsednik zelenih vedno bil in vedno bo v Sloveniji, ker je z dušo in vrednotami tam v resnici in ne prodaja megle, kot to prodaja večina drugih, ki se imajo za zelene.

Problem, ki je bil na Vrhniki prisoten – bojim pa se, da je še mnogokje v Sloveniji –, je tisto čemur rečemo delitev na državljane prvega in drugega reda. Če si državljan prvega reda, lahko neustrezno skladiščiš pač stvari, ki jih tam že zdavnaj ne bi smelo biti, ne poskrbiš zanje, nimaš urejenih podatkov, pač ne poseduješ

stvari, ki bi jih nujno potrebovali tisti, ki rešujejo situacijo. Če si državljani drugega reda, pa to vdihuješ in potem nosiš posledice. Vsi veste, da bi tistemu ki je tam gor pravzaprav bil, po mnogih kriterijih lahko rekli kakšen rdeči tajkun. In če sem o čem prepričan po tem kar sem poslušal zadnje dni, sem o tem da to ni edini tak primer v Sloveniji. Prvo, kar je treba, je treba dejansko narediti ustrezen nadzor in kjerkoli se kaj takega še nahaja, te stvari takoj, ampak na edini pravilen način odstraniti in potem uničiti. Takoj, ne čez čas in se to skladišči dolgo vrsto let, da prej ali slej pride do samovžiga ali pa do neke nesreče, ki potem povzroči nepopravljive posledice. Kajti posledice, kakršnekoli so bile – ob vsem kar smo poslušali, kaj se je tam nahajalo –, verjemite, so nepopravljive. Brali smo o težkih kovinah, o hormonskih motilcih pa še o čem. Vse te stvari bodisi ostanejo tam, če so slabo mobilne, kot temu rečemo v biologiji, ali pa potujejo naprej po vodotokih, če so bolj mobilne, in potem zastrupljajo še toliko širšo okolico. Zato je treba za to ustrezno poskrbeti. Zakaj se tam ni? Mene to zelo čudi, da ne bom še kakšnega drugega izraza uporabil, mislim pa, da je spet povezano s tistim – državljani prvega in drugega reda. Če ima nek podjetnik drugega reda – se pravi, ki ni levičar, da prevedem v slovenščino – podjetje, bo dobil tudi po 14 inšpekcij na mesec v podjetje, osebno poznam nekaj takih primerov. Če pa je nekdo nek rdeči tajkun, pa se očitno ne pogleda, kaj ima, se ne poskrbi niti za ustrezno hrambo niti za ustrezno zaščito niti za ustrezne sezname, ki bi morali biti v hipu dostopni tistim, ki so šli gasit, da bi se lahko dobro zaščitili pa tudi zaščitili okolico, otroke, ljudi, vse, ki tam živijo. In da bi potem tudi čim prej, preden se stvari, ki so mobilne, odplaknejo drugam, poskrbeli za ustrezno odstranitev. Vsega tega ni bilo, pa bi moralo biti, že po veljavnih predpisih. Ni treba nobenega zakona za to spreminjati, samo treba jih je izvajati. In izvajati jih je treba dosledno in za vse na enak način. Enkrat za vselej mora biti konec, da zakoni za nekatere veljajo bolj, za nekatere pa manj. Da se nekemu za 100 evrov zapleni hišo, za 300 evrov podkupnine dobi tri leta zapore, nekdo, ki je pa prvega reda, pa opere milijardo dolarjev za teroriste pa se mu ne zgodi nič sedem let; samo vsi se zavijajo v molk in lepo proslavljajo nekje pridobljeno provizijo. To je pa realno stanje v Sloveniji, ki je neekološko, s takega in drugačnega vidika. Ko bomo enkrat pred zakonom vsi enaki, ko se bo ustavo dosledno izvajalo in dosledno izvajalo vse predpise, pa se to ne bo več dogajalo. Ampak, kaj uči politologija? Samo ena tretjina je odvisna od besedila pravnega predpisa, dve tretjini pa od tistega, ki ta predpis izvaja. Kdo pa ima vlado, se pa ve.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marinka Levičar, pripravi naj se gospod Danilo Anton Ranc.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči. Lep pozdrav tudi v mojem imenu vsem prisotnim!

Najprej bi rekla naslednje. Ko sem slišala te prizadete prebivalce Vrhniko in okoliških krajev glede sklica te naše izredne seje, je bilo slišati, da želijo, da te seje ne bi izkoristili v politične namene, za koristi posameznih političnih strank. No in moram reči, da me kar veseli, da danes razprave v glavnem niso šle v to smer. Še posebej sem zadovoljna z gospodom Danijelom Krivcem, ki je predstavil stališče predlagateljev in v tem stališču poudaril, da je namen sklica te seje dejansko že bil uresničen, da se že izvajajo ustrezni ukrepi in da so nekako zadovoljni, da je bil namen dosežen. No, in tudi meni se zdi to zelo pomembno, kajti res so bile okoliščine in razmere take, da se z njimi nikakor ne moremo strinjati in vsekakor moramo obsoditi nekatera ravnanja in jih tudi spremeniti. Veseli me ...

Vsekakor koordinacija ni bila primerna. Najprej bi seveda morali to vsi kritizirati in tudi danes ste vsi to poudarjali, da komunikacija s prebivalci ni bila ustrezna, da se je zatikalo, da je v celoti zatajila. To je nenazadnje priznal tudi predsednik Vlade, ki je pa nekako se tudi zavezal, da se bo to izboljšalo v bodoče. No, in že se izboljšuje stanje s to pisarno, ki so jo na Vrhniko odprli. Samo nalogo, ki si jo je nekako zastavil, da se bo zaupanje prebivalcev povrnilo v te institucije, ki so delale te ocene s takšno zamudo in tako različnimi interpretacijami, bo pač težko izpolniti.

Veliko smo govorili tudi o lokacijah za zbiranje teh nevarnih odpadkov in tudi sama se strinjam, da je treba v bodoče res natančno preštudirati in določiti, kje lahko so ti odpadki shranjevani in kako se jih tudi predeluje, da ne bi še kdaj prišlo do podobne situacije, kot so jo zdaj doživljali prebivalci Vrhniko in okoliških predelov.

Vsekakor pa moram poudariti tudi to, da se strinjam v veliki meri z razpravo gospoda Janija Möderndorferja, ki je zelo zelo dobro opisal stanje Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Kaj vse oni niso naredili, pa bi morali narediti. In upam, da bo tudi to tukaj na tem področju v bodoče bolje, čeprav zaenkrat kakšnih posebnih garancij nimamo, in je res to nujno potrebno, da se spremeni in tudi da ta inštitut začne drugače delati in tudi da se odgovorne, kot je povedal gospod Möderndorfer, pokliče na odgovornost in tudi proti njim sprejme ustrezne ukrepe oziroma sankcije, kakorkoli to že želimo poimenovati.

Kemis, še pri Kemisu bi se rada ustavila malo. Zelo me moti to – tako kot večino tudi razpravljavcev –, da niso povedali, kateri so tisti odpadki, ki jih skladiščijo, kajti v tem primeru bi bilo tudi veliko lažje delo gasilcev, ne bi bilo toliko škode utrpljene, ne samo na opremi, ampak tudi na njihovem zdravju. In več, Kemis bo moral prevzeti odgovornost. Ne samo za materialno škodo, da bo povrnil vso to

materialno škodo, ki so jo imeli gasilci, nenazadnje tudi škodo nekako na zdravju, prispevati k zdravju gasilcev, ki so jo utrpeli, pa tudi škodo, ki so jo imeli okoliški prebivalci, to je s temi vrtninami, živino in tako naprej, ki ni smela jesti tiste hrane. Vsekakor jaz osebno tudi pričakujem od Kemisa, da bo to škodo res povrnil in da ne bo prevelikih težav z dokazovanjem škode, ki so jo utrpeli okoliški ljudje na teh vrtninah in živini, ki je jedla to hrano.

Ob koncu pa bi vsekakor rada pohvalila tudi gasilce, znova gasilce; že dostikrat so bili ob vseh naravnih nesrečah, ki so jih pomagali reševati, in tudi požarih in drugih nesrečah, raznovrstnih. Za njihovo požrtvovalno delo – žrtvovali so tudi svoje zdravje – mislim, da si res zaslužijo pohvalo, kar so tudi slišali že od naših ostalih kolegov, pa vendar mislim, da tudi moja beseda tu ni odveč. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Danilo Anton Ranc, pripravi naj se mag. Julijana Bizjak Mlakar.
Izvolite, gospod Ranc.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani predstavniki ministrstev, kolegice in kolegi poslanci!

Seveda bom malo drugače zastavil to razpravo. Slišati je bilo različna mnenja. Nekatero razpravo tudi mogoče mejijo na pretiravanje, kot da nas je pričakal nek vesoljni potop in da nas je neka država že napadla s kemičnim orožjem. Seveda druge ekstremne razprave pa zadeve tudi v celoti poenostavljajo – da tu je bil en mali požar, da ko bo prvi dež, bo to tako odplaknil in iz tega ne bo nič. Jaz sem pristaš vedno nekih zmernih, umirjenih rešitev. Tudi tokrat mislim, da je resnica nekje na sredi teh dveh ekstremnih stališč. Seveda, vse spoštovanje do gasilcev, ki so bili danes tolikokrat omenjeni. Z gospodom državnim sekretarjem sva bila zadnjič na enem takšnem srečanju gasilcev, kjer so pridobili določena sredstva za gašenje požarov. Tako da seveda vse spoštovanje do gasilcev, ki so tukaj odigrali eno od zelo pomembnih vlog, kot jo tudi odigravajo v vsej naši novejši slovenski zgodovini. Seveda lahko rečem, da so preživeli vse politične garniture. Ne pozabimo pa na njihovo poslanstvo.

Pa ne bi zdaj rad seveda zapostavljal dela gasilcev, ki so nek kurativni dejavnik, ko nek požar nastane. In včasih imam občutek, da se tudi mi tu v Državnem zboru, bolj obnašamo kot razlagalci nekih ukrepov, ko se nekaj zgodi, včasih pa tudi pozabljamo na predvsem dolgoročne sistemske rešitve, ki bi same po sebi preprečile podobne katastrofe, takšne ali drugačne. Tako da bom skušal na to v razpravi nekako opozoriti.

Seveda ne pomeni, če imamo zelo dobro organizirane gasilce, da si lahko privoščimo tovarne, ki nimajo protipožarne zaščite, da bi tako ali drugače ne bile dovolj pozorne na takšne ali drugačne nevarnosti, ki se lahko pojavljajo. Ne smemo pozabiti, da živimo v času globalnih sprememb in da se pregreva naše ozračje, se povečujejo emisije toplogrednih plinov in se pred našimi očmi topijo ledeniki. In seveda takšne ali drugačne globalne spremembe vplivajo na naše okolje. Kot v posmeh so se ZDA v tem času odpovedale Pariškemu sporazumu, kar je slabo sporočilo vsem nam. In vprašamo se tudi, ali smo storili dovolj, da se to ne bi zgodilo; ali smo lahko kot ena država Slovenija, majhna, ampak s svojimi ravnanimi vzor tudi večjim gospodarskim velesilam. Tako da če ne bo prišlo do korenitega razmišljanja v filozofiji odnosa do okolja, se lahko zgodi, da bomo naš planet na tak način pripeljali v pogubo.

Sodobni razvoj moderne tehnologije prinaša veliko prednosti, ampak poleg teh prednosti pa povzročajo tudi stranske negativne vplive na okolje. Številni izdelki, ki jih vsak dan srečujemo pa jih tudi uporabljamo, v svojem proizvodnem ciklusu povzročajo precej odpadkov, ki jih je pa treba na nek način nekje uskladiščiti, predelati ali reciklirati. Tako da ko govorimo o reciklaži in krožnem gospodarstvu, to je ta prava usmeritev, vendar se pa v nobenem primeru ne izognemo čisto vsem odpadkom. Tako je tudi tukaj pri nas in verjetno zato tudi potrebujemo takšno podjetje, kot je podjetje Kemis. Če tega podjetja ne bi bilo, gremo 30 let nazaj, bi se verjetno številni odpadki, ki se danes tam zbirajo, znašli na divjih komunalnih odlagališčih širom Slovenije. Zdaj je vendarle korak naprej narejen, da se to zbira na enem mestu in se potem predela, dodela ali pa potem izvozi v druge, večje zbiralnice. Torej, ko gledamo v celoti, ravnamo prav. Ne moremo se izogniti takšnim podjetjem tudi v Sloveniji, ki te izdelke, stranske produkte potem zberejo, predelajo in jih na nek način reciklirajo.

Ko govorimo o lokaciji Kemisa. Jaz bi rekel to, da poznam primer v Avstriji, kjer je v enem največjih avstrijskih mest v sosednji državi eno podjetje za reciklažo in sežigalnico umeščeno v centru mesta, poleg casinoja. Sodobne tehnološke rešitve omogočajo umestitev takšnih objektov tudi v takšna okolja, kjer je Kemis, vendar ne smemo pozabiti, da je pa treba uvesti tehnologijo, ki 100 % obvladuje ta proces zbiranja, recikliranja in predelave in da je seveda treba imeti tudi interni, eksterni nadzor in pa potrebne preventivne ukrepe, da v primeru požarov pride do nekega avtomatskega gašenja, detekcije požara in potem te nesreče ne bi bilo. Zdaj bom razpravo obrnil na dolgoročne strateške rešitve, da ti odpadki, ki nastajajo v takšnih oblikah, kot jih predeluje in zbira Kemis, so stranski produkti nekih umazanih tehnologij in proizvajen. Tako da v Sloveniji imamo odlično priložnost, da izkoristimo naše naravne vire, ki bi

na osnovi uporabe teh naravnih virov in ekološko čistejše tehnologije sami po sebi povzročili, da teh odpadkov ne bi bilo. Ne pozabimo, da je gozd naša najčistejša tovarna, ki na osnovi fotosinteze, vodika in kisika proizvaja naravni material les in nase veže ogljikov dioksid. In z uporabo takšnih materialov v industriji smo na dolgi rok vplivali predvsem na zmanjšanje stranskih produktov v energetsko potratnih industrijah, ki jih imamo v Sloveniji na pretek. To pomeni, da če z lesom nadomestimo plastiko, kovino ali aluminij, smo naredili veliko za naše okolje, saj v teh produkcijah ni stranskih produktov, ki bi na tak ali drugačen način onesnaževali okolje. To so torej primeri in pa priložnosti, ki jih v Sloveniji ne izkoristimo. Namesto tega les izvažamo brez dodane vrednosti, imamo množico energetsko potratnih, ekološko spornih tehnologij, ki generirajo odpadke, ki se potem zbirajo v takšnih objektih, kot je Kemis. In tudi iz tega razloga mislim, da smo tukaj naredili eno dobro potezo, da smo sprejeli Zakon o gospodarjenju z državnimi gozdovi, ki generira produkcijo na osnovi lesa kot najčistejšo ekološko produkcijo, ki nima stranskih negativnih učinkov na okolje. Tukaj vidim eno odlično priložnost Ministrstva za okolje in seveda tudi pričakujem, da bomo skupaj uspešno ta zakon uveljavili v praksi in te 4 milijone kubikov lesa, ki ga izvozimo v tujino, predelali doma v ekološko čisti proizvodnji in s tem manj onesnaževali okolje.

Tako da mislim, da tukaj je poleg teh operativnih ukrepov za nadzor takšnih obratov, kot je Kemis, seveda tudi pomembno spremljanje ob izdaji okoljsko varstvenih dovoljenj. To je seveda tudi naloga Ministrstva za okolje, da seveda na krajši rok te objekte, ki so potencialni vir takšnih onesnaženj, kot se je zgodilo, nadzira in seveda če ugotovi, da ti proizvodni postopki niso varni in da ni preventivna požarna zaščita takšna kot bi morala biti, ustrezno ukrepa. Tako da v tem momentu bi jaz tudi se pridružil mnenju, ki se pojavlja v javnosti, da bi lahko bil odziv tukaj ministrstva učinkovitejši, hitrejši in da ne bi mogoče čakalo eno ministrstvo na odziv drugega, da potem prihaja do odzivov z zamikom okrog 10 do 14 dni.

Torej za dogodek Kemis ne bi želel, da bi bil to neka priložnost za politična obračunavanja, linče neke medsebojne. Predvsem moramo iz te zgodbe potegniti eno globljo vsebino: da takšne obrate potrebujemo, da je treba vzpostaviti proizvodnje v teh obratih tako, da bodo 100 % obvladljive in da moderni požarnovarnostni sistemi za detekcijo in gašenje požarov so tako danes razviti, da do te katastrofe sploh ne bi moglo proti. Kar se pa tiče na dolgi rok, pa mislim, da je najpomembnejši cilj uvesti ekološko varnejše in obvladljive tehnološke postopke zbiranja teh podatkov, vzpostaviti nadzor nad obrati, ki zbirajo okoljsko škodljive odpadke. Mislim, da je naša naloga, da v parlamentu spremenimo miselnost in pogoje

za ustvarjanje tehnologij in proizvodenj na osnovi naših naravnih virov. Bom ponovil: gozd in les sta naša edinstvena priložnost in prepričan sem, da bi z aktivacijo tega potenciala vzpostavili novih 50 tisoč delovnih mest in vsaj za 50 % zmanjšali negativne vplive na okolje, ki jih danes proizvajajo energetsko potratne in tudi ekološko bolj sporne tehnologije. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Julijana Bizjak Mlakar. Pripravi naj se gospod Janko Veber. Izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči.

Spoštovani! Ne le Vrhničani, tudi drugi državljani in državljanke se po nesreči v Kemisu ne sprašujemo le o ravnanju odgovornih za požar v Kemisu, ki je pripeljalo do okoljevarstvene katastrofe, temveč tudi, kako varni smo v Sloveniji pred podobnimi okoljskimi nesrečami. Zagotovo smo zastrigli z ušesi ob podatku, da je bil Kemis zgrajen ob ali na območju Nature 2000, kjer veljajo poostreni naravovarstveni pogoji. Zastavlja se nam vprašanje, kako je lahko Kemis glede na nevarnost, ki jo predstavlja za okolje in za zdravje ljudi, sploh dobil potrebna dovoljenja, da lahko na tem področju opravlja svojo nevarno dejavnost zbiranja, predelave in odstranjevanja nevarnih in nenevarnih odpadkov. Velik požar, v katerem so goreli tudi nevarni rakotvorni odpadki, je povzročil onesnaženje zraka za okoliško prebivalstvo, onesnaženje tal in potoka Tojnice, onesnažena voda pa se je prelila v Ljubljano. Zrak je bil onesnažen še dva dneva po tem, ko je bil požar pogašen. Kakšen bo vpliv onesnaženosti na gasilce in na druge, ki so tvegali zdravje, da so gasili in čistili posledice onesnaženosti, še ni znano. Prav tako še ni znan vpliv onesnaženosti na zdravje otrok in na najbolj ranljive ter zdravstveno ogrožene ljudi. Ta trenutek še tudi ne vemo, kako bodo strupeni dioksin, ki povzroča raka, in druge nevarne snovi vplivali na zdravje ljudi, ki so bili izpostavljeni nevarnim snovem. Arso je poročal, da je bilo onesnaženje katastrofalno za potok Tojnico, kar predstavlja velik okoljski problem za živa bitja v tem vodnem okolju. Onesnaženje je doseglo tudi Ljubljano, kjer je maksimalno dovoljeno koncentracijo presegla vsebnost atrazina. Pričakovati je, da so bile koncentracije onesnaževanja v času izlitja iz Kemisa v Tojnico in njihovem prenosu v Ljubljano še mnogo višje.

Ob tej okoljski nesreči velikega obsega ne moremo mimo vprašanja, kaj vse so župani in občinski svetniki po celi Sloveniji v preteklosti v imenu kapitala še podtaknili svojim okoljsko premalo ozaveščenim občanom, saj naj bi bilo okoli 210 manjših ali večjih kemisov razporejenih po celi Sloveniji. Večinoma se te ekološke

tempirane bombe nahajajo sredi naselij, kjer bi se lahko zgodile podobne nesreče, kot se je zgodila Vrhničanom. Zagotovo gre tudi za premalo odgovoren odnos do okolja in do zdravja ljudi nekaterih županov in drugih odločevalcev, ki so v imenu dobička v neposredno bližino svojih soobčanov pripeljali nevarno umazano industrijo. Gre za brezobzirnost kapitala in njegovih pomagačev, ki so nevarne tovarne postavili sredi naselij – lahko zahtevajo celo najkvalitetnejša kmetijska zemljišča –, hkrati pa v primeru Kemisa ni bilo poskrbljeno za zadostno varnost pri izvajanju nevarne dejavnosti. Je bila varnost tokrat žrtvovana za dobiček? Občinski veljaki in drugi odločevalci so kot že tolikokrat prej stregli kapitalu za ceno čiste narave, okolja in zdravja ljudi. Zaslediti je članke, kako naj bi župan Vrhniko in nekateri vrhniški občinski svetniki zagovarjali prihod kemijske industrije v njihovo okolje. Ko pa se je oglasil kak bolj okoljsko ozaveščen občan s svarili glede nevarnosti, ki jo predstavlja umazana industrija za ljudi in okolje, naj bi sledila zatrditve o nesmiselnosti tovrstnih trditev. Kako pa si po nesreči kapital predstavlja odgovornost do ljudi, katerih okolje in zdravje je ogroženo, zgovorno kaže odnos lastnika Kemisa oziroma predsednika uprave Gorenja Franja Bobinca, ki naj bi se ob nesreči sploh ne pojavil na Vrhniku. Pač pa so se po tej nesreči oglasila nekatera druga kemijska podjetja, ki opravljajo podobno delo z nevarnimi odpadki, z zagotovili da se Kemis pri njih ne more zgoditi; da gre pri njih za najbolj varno tehnologijo, ki zagotavlja čisto in varno okolje; da je pri njih moderna tovarna z visokimi standardi; da se pri njih izvaja poostren nadzor, da je vse avtomatizirano in podobno. Ampak nekaj podobnega naj bi zatrdjevali tudi Kemis in drugi akterji tega posla v času, ko so ga umeščali na Vrhniko.

Morda pa se lahko zanesemo na inšpekcijske in na druge nadzore, morda lahko ti obvarujejo prebivalstvo in okolje pred podobnimi nesrečami. Žal lahko ugotovimo, da so prav nadzori slaba točka države. Primer Lafargea in drugi primeri po Sloveniji opozarjajo, da se na delo tistih, ki bi morali v Sloveniji skrbeti za zdravo in varno življenjsko okolje, doslej ni dalo pretirano zanesti. Za kratkoročne ugodnosti, za denar se skozi zgodovino našega naroda vedno najde ljudi, ki so pripravljene prodati dušo, pa čeprav gre za uničenje čistega, zdravega okolja sebi in svojim bližnjim ter prihodnjim rodovom. Zaradi pohlepa posameznikov je doslej uspelo kapitalu premagati vse ovire. Poročila kažejo, da tudi v Kemisu ob inšpekcijskem nadzoru v letu 2010 ni bilo ugotovljenih kršitev predpisov, zato podjetju niso bili naloženi nobeni inšpekcijski ukrepi. Po drugi strani pa vemo, da je iz Kemisa ob požaru izpuhtel v okolje tudi atrazin, strupena snov, ki je prepovedana že dve desetletji. Kako je atrazin prišel v Kemis? Je postala Slovenija res država, kamor okoljska mafija odlaga rakotvorne odpadke, kot pišejo nekateri mediji?

Pristojni inšpektorat je že takoj po požaru od podjetja Kemis skušal pridobiti potrebno dokumentacijo za izvedbo izrednega nadzora. Ker je dokumentacija zgorela v požaru, naj bi od Občine Vrhnika pridobil najnovejšo oceno ogroženosti za Kemis in tudi noveliran načrt zaščite in reševanja tovarne Kemis. Ob pregledu obeh dokumentov naj bi ugotovil, da sta izdelana v skladu z veljavnimi predpisi; tudi danes smo nekaj podobnega že slišali. Zaskrbljujoče je, da je na papirju videti vse v redu, v praksi pa se je zgodila ekološka nesreča večjih razsežnosti. Kako je to možno? Pričakujemo odgovore in odgovornost tistih, ki so takšno stanje omogočili, ne pa pometanja problemov pod preprogo.

Lažna je dilema, ali umazana industrija ali delovna mesta. Zagotovo so delovna mesta zelo pomembna, vendar ne na račun onesnaženega okolja in ne na račun zdravja ljudi. Namesto da bi se Slovenija usmerila v čiste gospodarske dejavnosti – v turizem, kulturni turizem, ekološko kmetijstvo in podobno –, za kar ima naša država idealne pogoje v ljudeh, naravi in bogati kulturi dediščini, jo odgovorna lokalna politika in državna politika že desetletja usmerja v umazane in nevarne panoge. Umazano industrijo celo uvaža iz tujine, zanjo je pripravljena uničiti najboljše kmetijska zemljišča, sekati gozdove, onesnaževati podtalnico in zrak ter ji darovati visoke subvencije. Slišimo, da vsi proizvajamo smeti, da jih je pač nekeje treba skladiščiti in uničevati, zaradi česar smo tako rekoč obsojeni na Kemise v svoji bližini. To ni pravi odgovor na izzive prihodnosti. Če nismo sposobni zagotoviti varnega upravljanja nevarnih smeti, bomo pač prisiljeni poiskati drugačne rešitve, morda tudi plačati višjo ceno odvoza smeti iz države v države, kjer pa so sposobni ravnati ustrezno z nevarnimi snovmi.

Ocenjuje se, da naj bi bil glavni problem okoljske nesreče oziroma njene sanacije komunikacijski šum in nerodnost občinske in državne Civilne zaščite pri obveščanju javnosti. Menim, da temu ni povsem tako, pač pa da je ta okoljska nesreča pokazala še na druge pomanjkljivosti na občinski in državni ravni. Kritični moramo biti do ravnanja vrhniške občinske Civilne zaščite in do nadaljnjih postopkov v okviru Civilne zaščite na državni ravni, ki sodi pod Ministrstvo za obrambo. Kritični moramo biti do počasne reakcije institucij s področja zdravstva, ki bi morale ob okoljski nesreči nemudoma odreagirati s predložitvijo analiz zraka, vode in zemlje. Pohvalimo pa lahko gasilce in druge, ki so odpravljali posledice nesreče, po vsej verjetnosti tudi za ceno svojega zdravja.

Najpomembnejša vprašanja, ki se ponujajo ob ekološki nesreči, pa so zagotovo vprašanje umeščanja nevarne, umazane industrije v slovenski prostor, vprašanje ustreznosti ravnanja z nevarnimi snovmi in vprašanje nadzora nad tempiranimi ekološkimi bombami v našem okolju. Postavlja pa se tudi

vprašanje učinkovitosti delovanja vseh tistih, ki bi morali varovati zdravo življenjsko okolje za nas in za naše zanamce. Požar v Kemisu je priložnost za razmislek o prihodnosti, o prihodnji gospodarski usmeritvi Slovenije in o ukrepih, s katerimi bi se omejilo možnosti, da bi se v prihodnje zgodile podobne okoljske nesreče. Upam, da bodo državljani dobili odgovor, kdo je odgovoren za to, da se je v bližino ljudi pripeljalo okoljsko nevaren posel oziroma da se je dopustilo nemarno upravljanje tega posla in morda celo nezakonito kopičenje prepovedanih nevarnih odpadkov. Želim, da bi ta nesreča prispevala k večji okoljski ozaveščenosti ljudi. Brez demokratizacije naše skupnosti in brez aktivnega državljanstva se bojim, da nas tudi v prihodnje čakajo podobni Kemisi, kot je vrhniški. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber, pripravi naj se gospod Igor Zorčič. Izvolite, gospod Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Če pogledamo odziv Vlade na zahtevo poslank in poslancev za razpravo o požaru, ki se je zgodil 15. maja na območju Vrhnik v podjetju Kemis, lahko ugotovimo, da je sam trenutek požara bil seveda obvladovan s strani večjega števila gasilskih enot. Pripeljana je bila tudi prikolica za dekontaminacijo iz Kranja. Prisotne so bile tudi enote nujne medicinske pomoči, služba za podporo, aktiviran je bil štab Civilne zaščite Vrhnik in ocena dežurnega inšpektorja na kraju nesreče je bila, da gasilci in druge sile zaščite in reševanja medsebojno dobro sodelujejo in da je intervencija vodena zelo učinkovito in da je delovanje vseh intervencijskih služb izjemno požrtvovalno.

To je tista točka, kjer bi lahko rekli, da je določen sistem pri obvladovanju tako zahtevnih nesreč dobro organiziran. Problem seveda, nastopi, ko ugotoviš, da je takšen objekt oziroma takšna predelava in obvladovanje nevarnih odpadkov umeščena zelo blizu naselja in pravzaprav neposredno ob vodotoku. In ko imaš pred očmi onesnaženje potoka in dim in tudi meritve onesnaženosti zraka, tal s strupenimi snovmi, potem se seveda odpira vprašanje, ali je resnično bilo dovolj truda vložene v to, da vemo, kam in pod kakšnimi pogoji lahko takšne objekte umeščamo v prostor. Jaz še vedno trdim, da smo v zgodovini samostojne Slovenije sprejeli en zelo pomemben akt, ki nam daje dobro oporo za to, da so naše odločitve lahko zelo usklajene, ko se pogovarjamo o razvoju Slovenije, in sicer gre za Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije. Ta pravzaprav opredeljuje prav vsa področja, tudi mesta, nekako po hierarhiji, kaj je nacionalnega pomena, kaj je regionalnega, kakšne infrastrukture je treba potem zagotavljati

znotraj tega sistema, kje so večje industrijske cone, kje so pomembnejša gospodarska območja. In če spoštuješ to izhodišče, potem sem prepričan, da ne bi smelo prihajati do takih umeščenj v prostor, kot se je zgodil v primeru Kemisa, da je pravzaprav ta objekt umeščen neposredno v bližini naselja in vodotoka, Nature 2000 in tako naprej. Tako da na tem področju bo treba narediti bistveno več kot je bilo narejeno do sedaj. Predvsem pa mislim, da bo treba zelo jasno izvesti in pripraviti, kar je nenazadnje v poročilu matičnega delovnega telesa, ki je obravnavalo to točko dnevnega reda, vključeno v sklep, in sicer, da Državni zbor priporoča Vladi, da v najkrajšem času pripravi in javnosti predstavi nacionalni načrt ravnanja v primeru okoljskih kemičnih nesreč. To je ena od tistih pomanjkljivosti, ki v Sloveniji očitno ni bila izdelana, da bi lahko tudi obvladovali tako zahtevne nesreče. Do ene faze, kot sem v uvodu povedal, lahko govorimo, da imamo postopek izčiščen. Očitno imamo manj izčiščen postopek, kako sanirati te posledice. In te posledice niso samo vidne in prisotne pri zdravju ljudi, pri hrani, pri okolju, ampak nenazadnje so posledice tudi pri gospodarstvu, ki se čez noč ali pa v trenutku znajde v situaciji, da pravzaprav ne ve, kako svojo proizvodnjo organizirati, da ne bo prišlo do zastoja, ker pač nima urejenega odvoza recimo nevarnih kemičnih odpadkov. Vse to bo treba vključiti v ta, jaz bi ga sicer bolj poimenoval varnostni načrt, ki seveda mora predvideti prav vse te elemente. Tudi če se nekaj zalomi na eni lokaciji, kako to obvladovati na način, da ne pride do kontaminacije, na drugi strani seveda, da omogočaš tudi gospodarstvu še naprej možen razvoj.

Na tej točki gospodarskega razvoja bi samo spomnil še enkrat na lahkotnost in nepremišljenost razprodaje pomembnih slovenskih podjetij, visokotehnoloških podjetij, kajti na spisku 15 podjetij, ki so bila z lahkoto sprejemana in dana v prodajo, je tudi podjetje Fotona, ki ima izjemno vrhunsko tehnologijo in ta tehnologija seveda ne onesnažuje okolja, daje zelo visoko vrednost, omogoča seveda tudi zaposlovanje najvišje možne izobrazbe, ki jo lahko pridobiš na tem področju, in to je tisto, kar bi morala Slovenija tudi sicer slediti. Ampak ko se sprašujemo o tem, kdo bo koliko zaslužil pri tej preprodaji, se seveda ta logika in ta odgovornost, ta narodnogospodarska odgovornost kar v trenutku ugasne, ko se pred očmi nekaterih pojavijo denarni zneski. To so te napake, ki imajo seveda tudi dolgoročno težko popravljive posledice, kajti pridobiti nazaj takšno podjetje, na novo vzpostaviti takšno podjetje je prav gotovo izjemno težko.

K temu bi lahko dodal samo še to ali pa, bi rekel, predvsem tudi to – skoraj pri vsakem proračunu se pogovarjamo, koliko sredstev bomo dali za znanost in razvoj tehnologije. Vedno znova ugotavljamo, da je to področje v zadnjem obdobju močno podhranjeno. Posledice tega se bodo kazale čez

10 let, ko bomo imeli pravzaprav samo neko zaostalo, mogoče v veliki meri zaostalo, težko obvladljivo tehnologijo ali pa bomo samo podizvajalci nekemu tretjemu, ki nam bo posredoval slabšo tehnologijo z večjo stopnjo onesnaženosti okolja in seveda tudi z manjšo možnostjo zaposlovanja visoko usposobljenih kadrov. Brez vlaganj v znanost in razvoj bomo imeli vse več takšnih težav in sem prepričan, da je tudi ta način obvladovanja teh nevarnih odpadkov možno reševati na bistveno učinkovitejši način, z bistveno zahtevnejšo in bolj izpopolnjeno tehnologijo, kot jo imamo v Sloveniji, in to mora biti naš cilj na tem področju.

Mislím, da je tudi smiseln dodaten amandma k tem sklepom ali pa k točki tega priporočila, ki ga danes obravnavamo, ki govori o tem, da je treba pravzaprav pogledati vse objekte, ki se ukvarjajo s predelavo in skladiščenjem nevarnih odpadkov, pod kakšni pogoji so bila izdana dovoljenja in ali se tudi tam lahko srečamo s podobnimi primeri. Prej ko bomo preventivno ravnali, manjše bodo posledice. Seveda bo za to treba nameniti tudi nekaj sredstev, da se lahko določeni proizvodni objekti tudi preselijo iz urbanih naselij ali s tistih območij, ki močno ogrožajo okolje – potencialno ali pa jih že zdaj do neke mere. Ampak to je tisti vložek, ki ga Slovenija mora dati za to, da dejansko obvladuješ svoj prostor in da zaščitiš gospodarstvo in da zaščitiš tudi ljudi. Vse to so naloge, ki jih bo treba bistveno bolj imeti pred očmi, ne pa samo to kako v kratkem času nekaj razprodati, zaslužiti in pravzaprav se potem po vsej verjetnosti tudi umakniti iz Slovenije, tako da Sloveniji ostanejo problemi, tisto kar je pa dobrega, pa gre ven. To je nesprejemljiva politika in tudi današnja razprava v veliki meri kaže ravno na to.

Tako da menim, da bodo tudi ti nadaljnji postopki v Kemisu po mojem mnenju morali v to smer, da se ta objekt od tam preprosto umakne. Kam ga umestiti – to pa je naslednja škoda, ki je nastala; kdo v Sloveniji bo pripravljen takšno tehnologijo sprejeti. In tudi to moraš imeti vedno pred očmi, ko poskušaš na nek poenostavljen postopek nekaj umestiti v prostor. In potem ko se poruši zaupanje ljudi, je to zelo težko vzpostaviti tudi na drugih lokacijah. Ampak mislim, da tukaj druge rešitve ne bo in to je ta naslednja najzahtevnejša faza, ki je pred nami. In k sreči ni bilo vsaj do zdaj zaznati hujših zdravstvenih posledic; upajmo pa, da se tudi v prihodnosti ne bodo pokazale. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Igor Zorčič, pripravi naj se gospa Iva Dimic. Izvolite, gospod Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Kolegice, kolegi!

Vprašanje požarne varnosti ob nesrečah, kot se je zgodila na Vrhniki, ima več, bom rekel, vidikov; lahko jih ocenjujemo s tega ali onega. Jaz bi to mojo razpravo omejil predvsem na dva momenta, en je tisti moment, ki se je odvijal pred samim požarom, pa potem tisti, ki se je po požaru.

Pri razpravi o morebitnih krivicah za ta požar, o rešitvah, ki bi preprečevale požare v prihodnje, je bila izpostavljena tudi zakonodaja. Jaz mislim, da se nas ta najbolj tiče, glede na to da smo predstavniki ljudstva v Državnem zboru. In ko sem se malo pozanimal, kako so potekale razprave v preteklem obdobju glede požarne varnosti, mi je nekako največjo pozornost zbudil Zakon o varstvu pred požarom, ki je bil sprejet leta 2012; takrat se je govorilo o tem, da je treba zakonodajo debirokratizirati in očitno je bil en od zakonov, ki se je debirokratiziral, tudi Zakon o varstvu pred požarom.

Ta zakon je takrat vnašal določene rešitve, jaz jih ne bom povzemal, pa vendar sem našel, mogoče bo to dovolj nazorno, eno mnenje Državnega sveta glede tega zakona, in sicer se je glasilo takole: »Državni svet pozdravlja poenostavitev postopkov oziroma odpravo nekaterih ovir, med drugim odpravo požarnih soglasij Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, saj se strinja s predlagateljem zakona, da morajo odgovornost za ustrezno upoštevanje predpisov oziroma pravilno projektiranje objekta ter izvajanje projekta nositi odgovorni projektant, izvajalec in investitor.« Jaz ne bom zdaj sodil, ali je bila to prava rešitev ali ne, pa vendar bo tudi ta preiskava v tem obratu Kemis pokazala, ali so tovrstne rešitve, ki so bile povzete v Zakonu o varstvu pred požarom, primerne ali ne.

V Državnem zboru je velikokrat debata o tem, da imamo preveč predpisov, da smo zburokratizirana družba, po drugi strani pa ko pride do enih takšnih zadev kot je bila ta, ugotovljamo, da vendar ni najbolje, če vse zadeve prepustimo nekaterim dejavnikom v okolju in da je prav, da so nekatere stvari formalizirane in urejene z določenimi predpisi. Tu se ne strinjam s tem – zdaj je veliko debate o tem – o inšpekcijskih nadzorih, pa češ da jih je premalo pa podobni komentarji. Po drugi strani, če ne bi bilo nobenega požara, pa bi bilo teh inšpekcijskih nadzorov recimo za nekoga veliko, bi imel seveda pripombe, da se država vtika v, ne vem, svobodno gospodarsko pobudo. Skratka, nikoli ni prava mera tega.

Če se še malo obregnem ob predpise. Na spletu sem našel še Program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in požarnega varstva za obdobje 2016–2020, in sicer Občine Vrhnika, sprejet novembra 2015. Ocena ogroženosti za plansko obdobje, potresna ogroženost – tako so zapisali v tem programu –, potem tudi ogroženost zaradi nesreče z nevarnimi snovmi, in sicer so zapisali takole: »Ogroženost zaradi nesreče z nevarnimi snovmi ima trend manjšanja zaradi prenehanja

dejavnosti večjih podjetij IUV in LIKO, vendar zaradi transporta večjih količin tako po cestah kot železnici ostaja velika nevarnost te nesreče.« Debata o tem, ali gre za nesrečo z nevarnimi snovmi ali požara ali gre za neko vrsto kombinacije obojega skupaj, je seveda na mestu. Pa vendarle iz tega petletnega programa izhaja, tako po moji oceni, da se niso prav zavedali vseh nevarnosti, ki jih imajo v svojem okolju in da so bila nekatera opozorila, ki so jih tudi izpostavili nekateri svetniki lokalni že v preteklosti, popolnoma prezrta. Očitno je debata ob umeščanju tovrstnih projektov v prostor preveč podvržena neki ihiti po čimprejšnjem zaposlovanju delavcev pa mogoče s premalo premisleka, čeprav je tukaj na mestu en izgovor, da gre za podjetje, ki je nastalo na področju nekih drugih podjetij oziroma za podjetje, ki zbira te nevarne odpadke. Pa vendarle je treba ugotoviti, da vsi ti odzivi tako občine kot nenazadnje tudi te zakonodaje, ki sem jo malo prej omenil, niso bili ustrezni in je prišlo do tega, o čemer danes govorimo.

Da ne bi krivcev iskal samo v papirjih, v zakonodaji, mogoče v nekih inšpekcijskih službah; jaz sem osebno prepričan, da je odgovorne treba iskati med tistimi, ki neposredno ravnajo s temi odpadki. Konkretno, recimo v primeru podjetja Kemis sem prepričan, da vodstvo tega podjetja ni opravilo svoje funkcije. Slišali smo na odboru direktorja Kemisa, češ da je prišlo do požara tam kjer na to niso računali. Ampak pogledjte, če na to niso računali, potem pač niso opravili svojega dela. Jaz se tukaj ne strinjam tudi s kolegom Logarjem. Prej se je nekaj spotikal ob besede predsednika Vlade, češ da se požar ne sme zgoditi. Jaz v teh besedah ne vidim nič narobe. Mislim, da se v takih podjetjih požar ne sme zgoditi. Tudi v, ne vem, Nuklearni elektrarni se nesreča ne sme zgoditi. Pustimo to, ali se teoretično lahko ali ne, ampak če gremo z neke pozicije tudi pri obravnavanju teh zadev, da se pa lahko zgodi, potem imam občutek, da so nekateri ne ravno dovolj odgovorni in temu smo bili priča zagotovo v podjetju Kemis.

Jaz osebno se ne morem tudi znebiti občutka, da se te nesreče dogajajo nekam preveč pogosto. Včeraj smo bili priča nesreči v Ljutomeru. Spet gre za neke odpadke, spet se poraja nek dvom o tem oziroma neka insinuacija, ki ima lahko svojo neko osnovo, da gre za podjetje, ki je shranjevalo določeno vrsto odpadkov, ki jih mora nekako potem procesirati naprej, kar za določena podjetja pomeni strošek. In jaz imam občutek, da nekateri dvomljivci, ki opozarjajo na možnost, da to vendarle niso samo nesreče, da imajo v tem, bom rekel, tudi nekaj prav. Sam sem prepričan, da mora policija na tem področju vložiti kar ustrezen napor in ugotoviti tudi morebitno krivdo posameznikov.

Skratka, če potegnem črto čez današnjo razpravo; zagotovo v primerih, ko se na primer ukvarjamo z zbiranjem nevarnih odpadkov, potrebujemo ljudi, ki so odgovorni in

sposobni delati takšna dela, ne pa takšne ki potem iščejo neke luknje v zakonu ali pa ki zadeve razlagajo na način, da je bilo vse poskrbljeno, pa se je vendarle zgodilo. Zaradi tega ker se bojim, da če bojo takšni ljudje potem še naprej na takšnih funkcijah, da nam ponovno grozi tudi kakšna nevarnost. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Iva Dimic, pripravi naj se gospod Ivan Škodnik.

Izvolite, gospa Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Spoštovani predstavniki ministrstva, Vlade, kolegice in kolegi!

Moje zaupanje in tudi zaupanje Vrhničanov je zagotovo zamajano, porušeno v delovanje državnih institucij. Pustilo je neko sled dvoma, kaj je bilo narejeno, v kolikšnem časovnem terminu in seveda kakšni so bili rezultati. Danes je bilo tudi že govora o tem, da ljudje enostavno ne zaupajo nikomur več in že sami nosijo vodo na analizo, zemljo, rastline in tako naprej, ker želijo priti do nekih podatkov, ki jim bodo dali neke končne ugotovitve oziroma neka zagotovila, da če se bodo lokalno prehranjevali ali pa se gibali na določenem kraju, določenem prostoru, da se ne bojo izpostavili neki višji možnosti kakršnegakoli obolenja ali infekcij in tako naprej. Se mi zdi, da na Vrhniki ali pa Vrhničani tega še vedno niso dobili.

Vrhničani so marsičesa že navajeni. Preživeli so Industrijo usnja Vrhnika. To je bilo zelo veliko onesnaženje za Vrhniko. Mislim, da še iz tistih časov, sem prepričana, tudi sami Vrhničani povejo, da imajo še vedno neke določene snovi v zemlji, ki je ostala in ki enostavno še tam pri njih ostaja. Imajo še vedno oziroma sedaj zaprto odlagališče, ki je bilo praktično odlagališče za cel ta ljubljansko-notranjski bazen, ki je zaprto, pa vendarle, ko pritisk pada, se tam še vedno ustvarjajo neki plini, ko se pelješ mimo tega odlagališča. Še vedno ima nekaj, bom rekla, čutiš, tukaj se je pa moralo marsikaj dogajati, ko se pelješ mimo Vrhnike. Tako da so marsičesa navajeni in mi je žal, da so bili preizkušeni še s takim primerom te tovarne Kemis, ki pa ni bila neka kemična tovarna, ampak so bili zbirno-predelovalni center za ravnanje z nevarnimi odpadki. Mislim, da to mogoče premalo poudarjamo. Oni niso ničesar proizvajali. Treba bi bilo povedati, da so vendarle bili pod nekim monitoringom, pod nekim nadzorom. Ne govorim zdaj v zagovor, ampak govorim, ker vem, da če ima podjetje neke standarde, potem so ti standardi spoštovani. Verjetno tisti, ki ste delali v nekih podjetjih, veste, da se je moralo zadeve odlagati v primerne posode in jih shranjevati na primeren način. To se mi zdi, da je pomembno.

In seveda, to so verjetno nekam odpeljali. Kakršen imam podatek, tisoč 200

strank imajo, so verjetno to k njim vozile, oni pa so te zadeve skladiščili. Ampak jaz bi pa tukaj vprašala: povejte mi, če imate plan B. To je bil plan A. Nevarni odpadki so se shranjevali v Kemisu in se sortirali in se potem pripravljali na odvoz v tujino, v glavnem v Avstrijo in Nemčijo. Ampak ali imamo zdaj mi plan B – kam pa bodo šli zdaj ti odpadki od danes, od ponedeljka naprej ali pa kam se že teh 14 dni vozijo? Se mi zdi da podatek, da so zbirali, pripravili za odstranjevanje čez 20 tisoč ton odpadkov v Kemisu, da je to podatek, ki dejansko terja odgovor, kaj pa sedaj po tej nesrečni zgodbi. Mislim, da je treba tudi povedati, da kar se tiče odvažanja teh strupenih snovi, teh zbranih odpadkov v Avstrijo, da to ni šlo kar samo po sebi čez mejo. Mislim, da tukaj predstavniki ministrstva morajo tudi povedati, koliko časa so delali in pripravljali izvozna dovoljenja za odvoz nekega odpadka naenkrat. En podatek je, da se pripravljajo takšna dovoljenja 30 dni. Jaz sem dobila podatek, da so tudi po 3 mesece čakali na takšna dovoljenja, da so te odpadke lahko odpeljali v tujino. Hkrati so morali tudi z odkupovalcem teh odpadkov skleniti tudi neko letno pogodbo in seveda je vse skupaj to povezano tudi s stroški.

Bilo bi pomembno ali pa dobro, da bi izvedeli tudi, kako se zbirajo podatki, katere odpadne snovi se zbirajo ali pa so se zbirale v Kemisu. Jaz imam podatek, da že od leta 2013 obstaja tudi aplikacija IS-Odpadki in dejansko se točno ve, koliko odpadkov je trenutno v Sloveniji, da to je treba, da ljudje vnašajo. Tudi s strani predstavnikov državnih institucij ali ministrice da se trenutno ne ve, koliko je teh odpadkov v Sloveniji ... Mislim da vsi tisti, ki se na ta način preživljajo in se s tem ukvarjajo, vedo, da obstaja tudi tukaj nadzor in moremo kar počez reči: »Ne vemo, koliko je tega.« Pa me vseeno zanima, koliko je teh odpadkov glede na vzpostavljeno aplikacijo.

Mislim, da je tudi bilo prikazano ali pa mogoče ni bilo dovolj poudarjeno, tudi kakšen zaposleni znotraj Kemisa bi lahko povedal, kako poteka nek delovnik. Mi smo zdaj vsi rekli: »To je groza, to je katastrofa.« Pa vendarle, jaz še vedno mislim in še vedno zaupam, da neka urejena podjetja imajo nadzor narejen in da ni tukaj prihajalo do nobenega ne vem kakšnega prekladanja strupov. Bilo je govora o mafiji. Če je res govora o mafiji, pa samo želim vedeti, ali lahko danes grem po seji ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Torej, besedo ima gospod Ivan Škodnik. Pripravi naj se gospa Marija Antonija Kovačič.

Izvolite, gospod Škodnik.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovana ministrica, ostali predstavniki Vlade, kolegice in kolegi poslanci!

Danes že kar nekaj ur govorimo o tej okoljski katastrofi, ki se je zgodila na Vrhniki v tovarni Kemis. Hvala bogu da takšnih nesreč ni tako veliko, kajti lahko bi bilo pa veliko več, zaradi tega ker na tem področju, moram reči, da je še kar veliko pasti. Omenjeno je bilo danes v razpravi, da je vendarle ta Kemis nastal na bivši tovarni usnja. Sami pa vemo, da tudi ni bila prijazna do okolja. In takih tovarn je v Sloveniji še kar nekaj. In včasih se zgodi, da tako po naključju kje vendarle v zemlji, ko kaj odkopljejo, najdejo tudi marsikatero snovi, ki so škodljive. Na Krasu je bilo pred nedavnim nekaj let nazaj kar nekaj takšnega. Ampak jaz sem prepričan, da v nekih prostorih oziroma na tistih lokacijah, ki so opuščene z različno industrijo, ki smo jo imeli v preteklosti, bi morali odgovorni tam stvari raziskati in ugotoviti – prav gotovo je še v zemlji marsikaj. Vemo pa, da takšne stvari včasih povzročajo še veliko hujše stvari. In jaz upam, da jih ni, ampak vendarle pa bi bilo treba preveriti, da ne pride še do takšnih stvari, ki pa so možne.

Danes je bilo veliko govora pri različnih, ki so poročali, da je bilo pri tem gašenju, pri tem pristopu veliko nejasnosti, da poslovodstvo tovarne ni sodelovalo oziroma ni imelo pripravljenih stvari, ki bi koristno pomagale pri gašenju in tako naprej. Niti se ni vedel točno, kaj vse je uskladiščeno. Tako da takšnih stvari seveda ne sme biti. In jaz mislim, da poslovodstvo je tisto, ki mora imeti jasno definirano; če ni glavnega odgovornega, je potem namestnik, ko ni tistega, je naslednji, tako kot je v vojski, če do česa pride. Ne smemo se izgovarjati drug na drugega. Ne more pa biti takoj v tej zadevi za vse kriva ministrica za okolje, ki je mogoče ni bilo takoj na mestu požara, ampak so se vključili v druge stvari. Jaz se strinjam, da mogoče neke stvari – komunikacija in tako naprej – niso tekle tako kot bi morale, ampak mislim, da je najprej treba reševati pri vodstvu podjetja, kjer se je to zgodilo. Slišal sem in bral v časopisih, da se je tam zgodilo že kar nekaj lokalnih požarov. Ne vem, verjetno so te zadeve malo prikrili, pometli pod preprogo in se je premalo o tem govorilo. To je bil jasen znak, da se pa lahko nekega dne nekaj vendarle zgodi. Kot sem rekel, ni bilo nekih jasnih navodil, celo navzkrižna navodila so bila. Še enkrat moram reči, hvala bogu, da se ni še kaj hujšega zgodilo, ker bi se lahko. Seveda se moramo zahvaliti ob taki katastrofi tako kot vedno najprej gasilcem, Civilni zaščiti in vsem drugim, ki so sodelovali. Seveda je pa treba prebivalcem Vrhnike, ki so upravičeno zaskrbljeni, prisluhniti, jim maksimalno pomagati in to situacijo čim prej sanirati. Treba se bo vprašati o stroških. Jaz se strinjam, da tovarna sama kot taka ne more poravnati vse škode, ki je nastala.

Treba bo razmisliti in narediti nekaj na preventivi, zakaj prihaja do takih stvari, zakaj še vedno uporabljamo in ko gradimo vgrajujemo materiale, ki so zelo škodljivi. Ko pa primerjamo

med materiali davke, kakršnikoli že so ti davki, tudi na okolje bi se morali nanašati, so pa približno enaki. Zakaj govorim o tem? Govorim zato, ker še vedno gradimo z materiali, ki so zelo nevarni, in imamo potem v takih situacijah veliko škode. Zakaj ne bi gradili z lesom? Kolega je prej omenil les, ki je prijazen do okolja. Danes, ko ugotovljajo investicije, zakaj se ne gradi z lesom oziroma zakaj so še vedno bolj primerni cement, beton, plastika in kovina, je les še vedno med 20 in 30 % dražji, kar se tiče investicij. Če bi to regulirali z ustreznimi davki, verjamem, da bi prav gotovo bila gradnja z lesom veliko cenejša, težav pri morebitnih situacijah, požarih pa bi bilo veliko, veliko manj. Tu bi morali več narediti na preventivi, kar je povedal tudi kolega Veber, ki ga moram povsem podpreti. Tudi s tistim amandmajem, o katerem je bilo danes govora, da bo treba tu še neke stvari pregledati, kje bi lahko prišlo do tega, se premalo naredi. Verjetno bo treba za varnost več narediti, in sicer tisti, ki so za to odgovorni. Samo še nekaj ob tem, ko sem omenil les, zakaj je les dober material. Les ima življenjsko dobo tudi več tisoč let, to je jasno zapisano. Vendar ga je pa treba pravi čas posekati, treba ga je posušiti, treba ga je dvigniti od tal, da ni na zemlji, pokriti in seveda mora biti v zračnem prostoru. Ampak, kaj je zelo pomembno – lesa sploh ni treba barvati z barvami, laki, ker vemo, kako so nevarni. Les je obstojen, če je pokrit, brez barve, spremeni samo barvo in je veliko bolj zdrav in prijazen do okolja. Seveda, tu se bomo pač morali na določene stvari navaditi in mislim, da bomo morali menjati materiale, ker s tem bomo največ naredili za okolje in za vse tiste, ki bodo prišli za nami. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marija Antonija Kovačič, pripravi naj se gospod Žan Mahnič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav vsem!

Naj na začetku spomnim na razpravo gospoda Janija Möderndorferja in pri tem rečem po šolsko: »Sedi, pet!« Pod to se tudi podpišem. Tu bi lahko končala, ampak nekaj stvari me pa vendar moti in jih bom tudi naštel.

Statistika nam od časa do časa posreduje podatke, da ustvarjamo ogromne količine odpadkov v vseh gospodinjstvih. In te odpadke moramo seveda nekam odložiti, jih predelati, jih odpeljati ali karkoli že. Torej, iz tega sledi, da take tovarne oziroma podjetja pri nas tudi potrebujemo. In če jih že potrebujemo, potem jih je treba tudi organizirati tako, da so za okolje in za ljudi in za živali, splošno za naravo varna. Če izhajam iz svoje prakse; že v manjših šolah imajo varnostne načrte in oceno tveganja. To so obvezni dokumenti, ki jih je treba imeti in o tem se pravzaprav sploh ne bi smeli pogovarjati. Ker pa je Kemis specifično podjetje, je to še tem

bolj nujno in potrebno, da te stvari imajo tako urejene, kot zakonodaja zapoveduje. Zmotilo pa me je, da ob dogodku na tem mestu ni bilo dežurnega odgovornega za varnost, čeprav vemo, da je tam že nekajkrat zagorelo. Tudi ta vest, da je dokumentacija pogorela, to se mi zdi ... No ja, tudi to je mogoče. Ampak ti dokumenti morajo biti v požarno odporni omari. Če pa se že to zgodi, prav gotovo je kopija nekje na občini, kjer so tudi odgovorni ljudje za te načrte oziroma, bom rekla, za izvedbo teh, če do nesreče pride. Torej, tu se mi takoj postavi sum, kdo je med prvimi, ki bi ga poslala na odgovornost. In sicer je to prav gotovo direktor; tako kot sem bila jaz odgovorna, če je šlo kaj narobe pri tem načrtu, potem menim, da je direktor Kemisa prvi odgovoren. Naslednji pa seveda prav tako prevzema odgovornost tudi občinski nivo, in sicer kar direktno župan. No in za vse te nepravilnosti ne more biti kriva ministrica za okolje in prostor.

No, naj nadaljujem. Zelo me je razočaral Nacionalni inštitut za zdravje, ki je ob nesreči ... Kot je bilo rečeno, je vse potekalo zelo dobro in so sodelovali, pa vendarle mislim, da ni bilo tako, saj ob tem gostem dimu, ki se je valil, ni prišlo do evakuacije ljudi. Tako da jaz bi na tem kar končala. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Žan Mahnič, pripravi se gospod Tomaž Gantar.
Izvolite, gospod Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, ministrica za okolje, gospod državni sekretar na ministrstvu za obrambo, ostali vabljeni gostje!

Zanimivo je tukaj poslušati, predvsem pa tudi iz vseh medijev predvsem to novoimenovano koordinacijsko skupino in pa tudi predsednika Vlade dr. Mira Cerarja, ko je ob samem obisku Vrhnik in pa seveda prostorov, kjer je na žalost potekal ta požar, kako so celotno zadevo olepševali in pa govorili, da je bil glavni problem komunikacija. Skratka, da je prišlo do nekega komunikacijskega šuma, da je komuniciranje v sami nesreči, med nesrečo, predvsem pa tudi po nesreči šepalo. Če to drži – in verjetno drži, glede na to da vsi govorijo, da je bila komunikacija slaba –, potem me zelo skrbi in ne vem, kaj bo v primeru, da bog ne daj pride do kakšne nesreče v večjih farmacevtskih ali pa kemijskih podjetjih, če je že v tem primeru komunikacija tako šepala in so se delale osnovne napake, tudi pred tem zadnjim požarom, ki je izbruhnil v Kemisu na Vrhnik. V tem primeru gre za neko tipično krizno upravljanje in vodenje, ki pa ni bilo opravljeno tako kot bi moralo biti.

Ob požaru in tukaj smo slišali vse pohvale na račun gasilcev, kar je seveda tudi prav, kajti ti so reagirali vzorno in pa skladno z njihovimi navodili. Se je pa ob intervenciji

izkazalo, da je nekaj zelo močno narobe, ker so se gasilcem njihove uniforme dobesedno topile, prav tako so bile poškodovane črpalke, kar pomeni, da je šlo za agresivne snovi. In če gasilci tega niso vedeli, če tega ni bilo v načrtih, potem se sprašujem, kdo je tukaj zatajil. Če je bilo res toliko vaj, če so bili načrti, če se je vedelo, kakšne snovi so tam, potem gasilci v takšnem primeru ne bi šli na intervencijo z opremo, ki ogroža njihovo zdravje in življenje. Se pravi, tukaj se že pokaže eden od glavnih indikatorjev, da vse ni bilo tako, kot bi moralo biti. Potem se je poslušalo tudi in v medijih je bilo, da so snovi odtekle v podtalnico in v bližnji potok. To je bilo zato, ker je po podatkih gasilcem zmanjkalo pene in je bilo treba gasiti z vodo. Vprašanje, ki se mi tukaj postavlja, je sledeče – ali je bil vodja gasilske intervencije seznanjen z načrtom zaščite in reševanja za Kemis in pa podobnimi občinskimi načrti. Ali takšni načrti so bili, kar bi moralo biti, in ali je bil vodja gasilske intervencije z njimi seznanjen? Druga zadeva. Ali drži informacija, da Kemis ni imel sistema za samo gašenje, kljub temu, da je bilo v načrtih to opredeljeno?

Potem pa druga zadeva. Ekološki laboratorij z mobilno enoto je na mesto nesreče prišel šele naslednji dan zjutraj. Zakaj, če se je pa že ob požaru vedelo, za kakšne razsežnosti te nesreče gre? Zakaj ni ta notna prišla na požar takoj, ko se je to zgodilo, da bi takoj začela izvajati meritve?

Veliko smo slišali tudi o onesnaženosti zraka. Da je zrak onesnažen, se je vedelo in če Kemis ni povedal, kaj je v zraku, bi to morali ugotoviti z monitoringom zraka, vode in pa zemlje, ne pa da smo šele potem čez nekaj dni poslušali, »ja, saj otroci se lahko igrajo, ne smejo pa jesti zemlje«. Se pravi, v zraku ni bilo več snovi, kajti očitno zrak lahko vdihavajo, ne smejo pa se igrati po tleh. Kakšen je bil tukaj monitoring? Kdaj je bil delan? Zakaj so bili rezultati tako pozni? Zopet indikator, da je šlo nekaj močno narobe. Sicer pa bi moral predstavnik Kemisa tako ali tako na podlagi podatkov, ki jih je imel, vsaj približno povedati, katere nevarne snovi so v zraku, v zemlji, v vodi in pa predlagati občini izvajanje zaščitnih ukrepov in pa seveda tudi uporabo zaščitnih sredstev.

Pomembno je tudi, da se opozori na zakonodajo in ta zakonodaja narekuje, da je Kemis odgovoren sam. Kemis je odgovoren za tisto, kar se dogaja v tovarni, Kemis je odgovoren za tisto, kar se dogaja na njegovem dvorišču in na njem je dolžan ukrepati in storiti vse za zmanjšanje potencialnih nesreč in voditi ukrepe odpravljanja posledic nesreče. Zaradi tega je jasno, da je Kemis tisti, ki bi moral povrniti škodo gasilcem, ne pa občina. Ali da bo groteska še večja, da občani sami zbirajo sredstva, organizirajo golažijado, kjer pobirajo po 2, 3 evre prispevka za porcijo golaža, da bo šlo za gasilce. Ampak, gospe in gospodje, vemo, kakšna je povezava med Kemisom in

Gorenjem. Vemo, kdo je glavni v Gorenju, vemo za šaleški lobi in iz tega naslova me ne čudi, da je bila celotna zadeva pospravljena pod Ministrstvo za obrambo, ki ga vodi ministrica za obrambo Andreja Katič. Kakšne so povezave Andreje Katič in šaleškega lobija mislim da mi ni treba govoriti. In zdaj ste še za vodjo vsega postavili gospoda Srečka Šestana; upam, da ste dali na stran 20 tisoč evrov za stalno pripravljenost. Kot sem že dejal. Ne zdi se mi sprejemljivo, da je zdaj občina tista, ki daje finančna sredstva za gasilske obleke, za novo gasilsko opremo in da morajo gasilci ta denar zbirati sami.

Nadalje, še veliko več začudenja povzroča vloga Inšpektorata Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. V Kemisu je večkrat že prišlo do požarov. Leta 2015 je bil požar tudi javljen ustreznim službam. Vedelo se je, da gre za podjetje z nevarnimi snovmi. In sprašujem se, kaj je sploh počela inšpekcija, kajti inšpekcija je tista, ki bi morala pregledati načrte, ali so ti načrti za primer nesreče ustrezni in jih v nasprotnem primeru tudi primerno korigirati. Moje vprašanje je, ali je bilo to storjeno. Se pravi, leta 2015, ko je bil požar, je inšpekcija bila zraven; pregledali ste načrte, ali je bilo to storjeno. Na podlagi vsega videnega, kako je stvar potekala, sem prepričan, da temu ni tako. Kakšni načrti so obstajali, katerih načrtov ni bilo, pa bi morali biti. In pa ali so bili vsi tisti, ki so glavni akterji in glavni faktorji v primeru požara ali kakšne druge nesreče v tovarni Kemis, z njimi seznanjeni. Glede na to, kaj se je dogajalo, očitno niso bili. Samo tri možnosti so. Ali niso bili seznanjeni, ali ni bilo načrtov ali pa so bili načrti neustrezni in so bili z njimi seznanjeni. Četrte opcije ni. In če je bila inšpekcija opravljena, kot sem prej dejal, me zanima, kaj so spregledali. Ker, gospe in gospodje, vsakega državljanca se oglobi, če ne očisti svojega dimnika, tukaj pa se je dogajalo vse, samo tisto ne kar bi bilo treba. Zdaj pa ceno plačujejo državljanke in državljani, predvsem občanke in občani občine Vrhnika in seveda tisti, ki so izpostavljali svoja življenja, ko so hiteli na pomoč. In zato mislim, da bi bilo treba, da se zadeva razjasni in da nekdo prevzame odgovornost.

Včeraj je gorelo v Ljutomeru in mislim, da drugega kot to da se bo o tem primeru delalo seminarske naloge na FDV, na obramboslovju pri predmetu Krizno upravljanje in vodenje ob nesrečah, drugega epiloga ta zgodba ne bo imela. Drugega epiloga ta zgodba ne bo imela kot to da bo prof. dr. Marjan Malešič imel zopet lahko dva tedna več predavanja o tem, ko se bo analiziralo, kaj je šlo narobe, kje je šlo narobe, kaj bi bilo treba storiti. Delovalo pa se bo tako, kot je modus operandi v tej državi za praktično vse. Nihče za nobeno stvar ne odgovarja. Zato bi bilo treba se tega zavedati, kajti Slovenija je premajhna, da bi se tako lahko igrala in pa z lahkoto obravnavala industrijske nesreče. Moje vprašanje je ... Zdaj vemo, kako je s Kemisom in

njegovo delo sedaj prevzemata Saubermacher in Ekol. Moje vprašanje je, ali ste izvedli temeljite inšpekcijske preglede teh dveh podjetij? Če ne, zakaj ne in pa predvsem, kdaj jih boste? Prav tako pa se naj takoj preverijo načrti zaščite in reševanja v vseh podjetjih, ki imajo nevarne snovi. Če že ne boste iskali odgovornega, ker itak se prelaga odgovornost z enega na drugega, vsaj naredite vse za preventivo, da se sedaj pri teh podjetjih, ki so prevzela delo od Kemisa – prej sem jih omenil, pa seveda tudi druga podjetja, ki se ukvarjajo z nevarnimi snovmi –, preprečijo morebitne druge nesreče. Dejal sem že, ne predstavljam si, kaj bi se zgodilo, če bi zagorelo v kakšnem večjem farmacevtskem ali drugem podjetju s kemičnimi snovmi. Glede na videno nas lahko skrbi. In pa lahko rečem, da je treba preveriti tudi takoj vse te načrte in pa da se naj v vseh primerih preveri, ali so intervencijske službe seznanjene z vsemi tveganji in pa predvsem, ali imajo ta podjetja ustrezne načrte za reševanje ob nesrečah.

Verjetno nas gasilci, občani in pa ostali državljanke in državljani gledajo. Verjetno si mislijo: »Zdaj pač zvonijo po toči.« Okej, za ta primer res zvonimo po toči. Mislim pa, da je vsem poslankam in poslancem danes bila v zvezi z razpravo in pa tudi sklepi, ki jih predlagala Slovenska demokratska stranka, skupno to da je treba storiti vse, da pa se v prihodnje prepreči takšne nesreče. Če bo volja, se to da narediti. Treba je narediti monitoring, treba je narediti nek pregled vsega tega, kar se je dogajalo. Največ je pa na Inšpektoratu za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Če tega niso sposobni, menim, da imamo odlične ljudi, ki prihajajo z ustreznih fakultet, ki nimajo službe, ki bi se radi s tem ukvarjali. Odpustite tretjerazredne birokrate in zaposlite prvorazredne. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tomaž Gantar, potem se je pa javila za besedo gospa Irena Majcen, ministrica za okolje in prostor.

Izvolite, gospod Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa, podpredsednik, dober dan vsem!

Kot že rečeno, seveda nevarni odpadki spremljajo razvoj družbe, vsako sodobno družbo. So neke vrste nujno zlo, ki ga ne moremo ignorirati. Je med nami in dejstvo je, da se mora tudi nekdo z njimi ukvarjati. Če so se včasih puščali v naravi, je k sreči to danes urejeno na drugačen način, ki pa se je v tem primeru izkazal kot ne dovolj domišljen ali pa ne dovolj dodelan. In jaz razumem, da je na eni strani lahko prisotna dilema, kje se bodo takšna podjetja, takšni objekti, ki shranjujejo, predelujejo ali obravnavajo te nevarne odpadke, postavljali. Problem je, če so v mestu, problem je, če so naravi; praktično nikjer si jih ne želimo. Je pa dejstvo, da morajo biti in tu je seveda

največja odgovornost na eni strani občin in v povezavi z Ministrstvom za okolje in prostor; to so pač odločevalci, ki se odločajo, kje bo takšen objekt stal in na kakšen način bo stal. In če tu obstaja lahko določena dilema in težava, pa ne bi smelo biti nobene dileme in težave, ko govorimo o pogojih, ki jih mora izpolnjevati podjetje, ki obravnava takšne nevarne odpadke, o varnostnih mehanizmih, ki jih je treba izpolnjevati, če obravnavaš takšne podatke, o urejenosti nadzora, pa nenazadnje tudi o učinkovitih načrtih ukrepanja v primeru nesreč, ki so pač v vsakem primeru neizogibne. Lahko pa bi bilo seveda ob upoštevanju vseh teh varnostnih in ostalih načel teh nesreč manj.

Obravnava, ravnanje z nevarnimi odpadki bi moralo biti na nek način dejavnost posebnega družbenega pomena. Zavezano seveda ali pa celo v pristojnosti ali pa v večji meri v rokah države kot pa trga. Namreč, trg je tisti, ki zahteva določeno konkurenčnost na posameznem področju. Konkurenčnost je tista, ki sili izvajalca k stroškovni učinkovitosti, k varčevanju. Pa nenazadnje so v ozadju vedno tudi zasebni lastniki, ki si želijo nekih dobičkov iz tega naslova. Kje je lažje privarčevati kot pri varnosti, pri ustreznih varnostnih mehanizmih, ne vem, samogašenju, senzorjih, direktnemu varovanju in tako naprej? Vse to stane in seveda so dobički ustrezno manjši, če tega ni. Zato je še toliko bolj pomembno, da je zakonodaja temu primerno stroga, rigorozna in da je rigorozen tudi nadzor, kar v tem primeru verjetno ni bilo. Ravnanje z nevarnimi odpadki je brez dvoma zelo dober posel. Potreben, ampak še vedno zelo dober posel.

Če gremo na odgovornost; tudi moje mnenje je, da največjo odgovornost v tej zgodbi v prvi vrsti seveda nosi samo podjetje Kemis. In jaz težko verjamem, da je slučaj ali kakorkoli že gledamo, da enostavno ne razpolagamo z mnogimi podatki, s katerimi bi morali – zakaj je pravzaprav prišlo do te nesreče, kje so bili neposredni razlogi, kakšni so bili neposredni ukrepi, pa do tega da ni natančno jasno, vsaj ne širši javnosti, kaj vse je gorelo. Izgovori v smislu da je zgorel računalnik seveda ne pijejo vode. In mislim, da tudi v resnici ne držijo. Predvsem pa mislim, da je bil tudi Kemis tisti, ki bi moral prvi obvestiti o dimenzijah nevarnosti, tudi če se je kdo drug ni zavedal. Se pravi, ne imeti v mislih, da bo požar šel pod preprogo v obliki navadnega pogorišča in požara kot se dogaja, ne vem, na nekem seniku, kozolcu ali v nekem nenevarnem objektu, ampak da je v resnici šlo tukaj zares, kar seveda pričajo tudi današnja dejstva. In glede na to da prvo opozorilo ni bilo nedvoumno in jasno, je bilo verjetno tudi ravnanje vseh pristojnih služb, dajmo reči, medlo ali nekoordinirano in neuskkljeno. Jaz sem prepričan, da bi tudi te službe ravnale nekoliko drugače, če bi že prvi večer jasen signal prišel iz podjetja, »gre za nevarno nesrečo, jemljite jo resno, bodo posledice«, in temu primerno bi se morale odzvati tudi ostale službe. Strinjam se

lahko s predsednikom Vlade, da je bil odziv vseh teh služb nedorečen, nekoordiniran, slab. Težko se pa strinjam z ugotovitvami, da je tu bil največji problem praktično Ministrstvo za okolje in prostor. Torej, trditev se mi zdi najmanj nekorektna.

Ministrstvo za okolje in prostor sigurno igra veliko vlogo pri umeščanju takšnega objekta v prostor in pa seveda igra svojo vlogo nekaj časa po takšni nesreči, ko so znani vsi rezultati preiskav, analiz zemlje in vsega ostalega, kjer morajo ravnati v skladu z zaščito prebivalstva. Ampak neposredni ukrepi so v rokah drugih in tu izgovarjanje na laboratorijske analize in rezultate seveda ne more biti na mestu. Namreč, če vemo, da je nekaj nevarnega gorelo, je seveda prvo verjetno v interesu zdravja ljudi, pa tudi če gremo v ukrepe v smislu ne uživati zelenjave, ne se gibati na prostem, otroci naj ne hodijo ven; to je treba verjetno v tistem trenutku nedvoumno povedati, tudi če ni rezultatov. Noben ne bo zbolel zato, če bo en teden previden, preden rezultati pridejo. Bo pa lahko zbolel, če bo izpostavljen čakal na rezultate, ki so lahko takšni ali pa drugačni. In tu službe brez dvoma seveda svoje vloge niso odigrale, pa naj gre tu za hrano, naj gre tu za okolje, za travo, za mivko, za gibanje po naravi, karkoli že hočemo vzeti. In jaz seveda se strinjam in bom tudi večino predlaganih predlogov podprl glede na to, da je nujno sprejeti seveda določene ukrepe in iz te izkušnje se nekaj naučiti. Predvsem me pa moti tudi pri predlaganih ukrepih, da se ponovno nanašajo predvsem na okolje in prostor, glede na to da se moramo zavedati, da gre tu za delovanje, še enkrat, veliko služb – od zdravstvene, do kmetijstva, do Civilne zaščite, pa naj bo to na lokalnem, regionalnem, državnem nivoju, kjerkoli, do nadzora inšpekcijskih služb. Se pravi, tu je en cel niz služb, ki ni deloval verjetno tako, kot bi moral. In zdaj poiskati skupni imenovalac v enem ministrstvu, ki prav neposredno, ko enkrat do požara pride, svojo vlogo odigra, verjetno ni smiselno. Tudi ni na mestu. In tudi nima v rokah ne vzvodov ne ukrepov, da bi v tistem trenutku lahko rešilo problem. Prej ja. Tudi pozneje ja. Takrat pa ne.

In k sreči so, kot rečeno, dobro vlogo odigrali pač gasilci, ki so bodisi riskirali svoje zdravje ali kakorkoli ter opravljali svojo nalogo vestno in temeljito, kot jo pač vedno opravljajo. Je pa to slaba tolažba. Danes je bil ponovno velik požar, tudi z očitno nevarnimi snovmi. Vprašanje, kakšna šola je bila v primeru izpred, ne vem, desetih, 14 dni, kako bomo ravnali zdaj v bodoče. Tako da ukrepi brez dvoma, s tem da jaz bi pričakoval ukrepe in preverbo zakonov in pravil in seveda tudi njihovega izvajanja na številnih področjih, nikakor pa ne samo na področju okolja in prostora, kot se išče in predlaga v tem delu. Predvsem pa upam, da bodo rezultati teh analiz takšni, da se bo v resnici izkazalo, da zdravje teh prebivalcev tudi v bodoče zaradi tega ne bo ogroženo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa ministrica Irena Majcen. Izvolite. Pripravi naj se gospa Vojka Šergan.

IRENA MAJČEN: Hvala.

V tem svojem nastopu nastopam kot ministrica za okolje in prostor, ne podajam zaključkov Vlade, zato bi se rada v svojem odzivu pravzaprav posvetila tistim nekaterim izvajalcem, ki so se ozirali na Ministrstvo za okolje in prostor. Ena od teh tem, o katerih je bilo danes tukaj govorjeno, je, da so se okoljski standardi v zadnjih letih in sedaj tudi v času Vlade znižali. Moram seveda povedati, da temu ni tako, ni res. Prav v času Vlade smo številne direktive Evropske unije, ki so se nanašale na okolje – najpomembnejši za to moje navajanje sta IED direktiva in pa BAT zaključki –, prenesli v naš pravni red. Sicer z zamudo, zamuda je nastajala že številna leta, mnoga leta, sedaj pa so prenesene. Rada bi tudi povedala, da zaradi prenosa teh direktiv se pravzaprav vsa podjetja z obstoječimi okoljevarstvenimi dovoljenji dopolnjujejo, pridobiti si morajo nova okoljevarstvena dovoljenja.

V svojem izvajanju, ko sem brala predloge priporočil pripravljavca gradiva, sem zasledila naziv okoljska katastrofa. Sama tega naziva ali pa sama tega termina ne uporabljam, govorim o okoljski nesreči in prav takšen je bil tudi amandma, ki je bil sprejet na odboru. Meni to – pripravljavci oziroma stranka, ki je pripravljala to mnenje – obešati se mi pa res ne zdi korektno. Marsikaj ja, delamo vsi v smislu navajanja kakšne napake, ampak sem prepričana, da je sam izvajalec vedel, da nisem sama uporabljala tega naziva, ampak da je bil povzetek naslova gradiva in Vlada seveda naslova gradiva ni spreminjala. Prav tako je govoriti o napoti sicer zelo prav. Res je, povedala sem, da sem bila v napoto, ko se je izvajalo gašenje. Ko so se izvajala dela na vodotoku, se je resnično povsem neprimerno v smislu dogodkov nekje pojavljati v razlagi, kaj pa ta nesreča pomeni za zdravje ljudi. Jaz sem prepričana, da imamo v naši državi res pristojne institucije, so vrhunski strokovnjaki, imajo dovolj kapacitet in svojih nespornih izobrazbenih in drugih izkustev, ki lahko to zagotavljajo, Ministrstvo za okolje in prostor pa je dolžno v takšnih primerih skrbeti predvsem za to, da se ugotavlja, kakšna je okoljska škoda. In na žalost je v tem primeru nastala tudi neposredna škoda na vodotoku.

Zakaj se pri izvajanju gašenja ne ozirajo gasilci ali pa premalo skrbi posvečajo temu, da se ne bi onesnažili vodotoki, seveda ni prav, da zdaj tu razpravljamo, ampak to je naloga našega ministrstva in naše ministrstvo bo tudi v nadaljevanju to okoljsko škodo ocenilo in jo naložilo za sanacijo lastniku podjetja. Rada bi povedala, da je pri umeščanju v prostor seveda

neposredno odgovorna občina oziroma občina sprejema OPN. Se pa pri umeščanju v prostor, ko tako želimo, da bi nekje neki objekti ostali oddaljeni od stanovanjskih objektov, rado zgodi ravno obratno – da se k takim objektom, ki so nekoliko odmaknjeni, prek novelacij ali pa sprememb občinskega prostorskega načrta umeščajo objekti za stanovanja, objekti individualnih hiš. In to res ni nič novega, saj ta težava umeščanja v prostor nam sledi že mnoga leta.

Nekako bi se pridružila razpravljavcu, ki je omenjal Zakon o varstvu pred požarom in to, da je takratni minister gospod Hojs nekako umaknil soglasja Uprave za zaščito in reševanje. Tudi sama menim, da je pri izdaji gradbenega dovoljenja takšno soglasje, takšen pregled dokumentacije, ki jo na trgu izbrani izdelovalec naredi, da je dobro, če nekdo iz Uprave za zaščito in reševanje takšen dokument pregleda in da soglasje, je pa vprašanje, ali bo to kdaj ponovno vneseno v zakonodajo ali ne. Tega si seveda ne znam predstavljati.

Glede trenutnega stanja prevzema odpadkov je seveda situacija takšna, da samo podjetje Kemis ne more izvajati predelave nevarnih odpadkov. Kako se spremlja nevarne odpadke? Nevarne odpadke se spremlja prek šifer; ne govorimo o odpadku nekem, kot je bilo v nekaterih primerih pričakovati. Gre recimo za herbicide ali pa takšne nazive. In v samem podjetju je bilo 9 naprav, to so IED naprave, na katerih se je potem te nevarne odpadke pripravljalo za nadaljnjo obdelavo in večina teh odpadkov je šla v izvoz. Ker so ti nevarni odpadki prek izvoza zelo spremljani, imajo številne dovolilnice, je trenutno težava, in to sedaj rešujemo, kako sprocesirati, da bi te izvozne dovolilnice se hitreje pridobivale. Kot je bilo že danes tukaj navedeno, je ta čas tudi do dva meseca. To pripravo in delo smo intenzivirali tudi prek ali pa s pomočjo podjetij in Gospodarske zbornice Slovenije in že v naslednjem tednu imamo srečanje, kjer bi poskušali potem vsaj za tista podjetja, ki imajo večje količine odpadkov, pripraviti izvozna soglasja.

Je pa dejstvo, da je v Sloveniji veliko odpadkov, ki so v manjših količinah, kjer je že sedaj bilo tako, da se je dodelava, predelava teh odpadkov vršila na napravah v Kemisu in se je potem za izvozno dovoljenje seveda pridobila kot nova komponenta tudi nova šifra. Za takšne vrste odpadkov pa težave še rešujemo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Vojka Šergan, pripravi naj se gospod Jože Tanko.
Izvolite, gospa.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Pravzaprav primer Kemisa kaže na to, da na eni strani je danes gospodarstvo zelo uspešno, na drugi strani pa vidimo, da bo treba posebno v podjetjih, v katerih se izkaže, da požar lahko, bom rekla, hitro izbruhne in da je to problem, se mi zdi, da bo to nekako nov izziv za te okoljske probleme. In tukaj bo seveda treba, bom rekla, pregledati celo vrsto postopkov in zakonodaje, protokolov. In skozi vse te raziskave, za katere nekako tudi skozi razpravo danes tukaj nekateri opozarjate, da se bodo zgodile, bo seveda treba skrbno pregledati, kaj je tisto, kar lahko v nadaljevanju izboljša to okoljsko varnost.

Seveda je treba pri tem tudi nekako upoštevati to, da se je pa vendarle na drugi strani treba z nekako pravo mero lotiti tega problema in da ne pride do pretirane regulacije zaradi teh negativnih pojavov, ki se zgodijo v podjetjih. Kajti, ta negativna stigmatizacija in iskanje grešnih kozlov je potem na drugi strani lahko tudi zelo nevarno, da se potem na drugi strani ne bi smelo nič zgoditi. In imeti moramo tudi v mislih to, da je treba ozavestiti, da so to odpadki, ki jih povzročamo ljudje in da je tudi s temi odpadki treba pametno gospodariti, da je treba pri tem sprejemati vse ukrepe, ki bodo pripomogli k temu, da se seveda takšne nesreče v prihodnje ne bodo dogajale oziroma se resnično minimalizirale.

Potrebno bo s tega vidika res transparentno poslovanje, skrbno spremljanje in dosledno spoštovanje teh kriterijev in protokolov, ki se postavijo za varovanje okolja. Tukaj bo pripomogla tudi boljša in jasna regulacija, da je potem delovanje teh podjetij, ki delujejo na tem področju, tudi transparentno. Resen izziv za varovanje okolja in ljudi pa bo tudi to, da moramo biti nekako vsi, ki v tem okolju živimo, maksimalno odgovorni in tudi varovati to okolje, v katerem živimo, ampak ne samo z besedami in ne samo na papirju, ampak tudi to udejanjiti.

Zelo pomembna se mi zdi tudi ta komunikacija, ki se je izkazala ... Na nek način je bilo gašenje gasilcev in ta prva intervencija zelo uspešna, na drugi strani se je pokazala ta slaba komunikacija in jaz mislim, da je tukaj tudi ... Seveda boste delali, sem prepričana, na tem da se bodo protokoli izboljšali – način posredovanja in vsega –, ampak na drugi strani pa je ta odnos ljudi, kaj mora kdo narediti, včasih odvisen ne samo od tega kar je napisano, ampak tudi ta osebni odnos do problema, ki nastane, je zelo pomemben in to razmišljanje vsakega posameznika, kako nekako pristopati k temu obveščanju in maksimalno narediti, da se to potem tudi izvaja. Kajti v nadaljevanju, tudi če pristopamo v smeri krožnega gospodarstva, se bomo vedno znova srečevali s tem, da bo moral vsak poskrbeti za svoje smeti, da pravzaprav naše smeti ne bodo končale na sosedovem dvorišču, ampak da bo moral vsak v svojem okolju poskrbeti tudi za varno uničenje teh smeti. To govorim zaradi tega, ker bo treba ta nivo

zavesti in znanja pravzaprav dvigniti tudi s te plati.

Tako da meni se zdi, da takšna nesreča, ki se je žal zgodila, je pač tudi opozarjanje na to. Seveda je treba v tem okolju maksimalno narediti za to, da bodo ljudje varni na teh območjih, pa tudi v prihodnosti ne bi škodilo, če bi bila ljudem podana tudi neka splošna navodila, kaj pravzaprav na splošno narediti v primeru nesreče, kaj je tisti prvi ukrep. Jaz, ki sem malo starejša generacija, se spomnim, da smo se pa vendarle v nekih drugih časih o nekih drugih nesrečah pogovarjali pa smo rekli, takšni in takšni ukrepi so potrebni v primeru določenih nesreč. In to se mi zdi, ta opozarjanja na nekem nivoju, da tudi to lahko prinese k neki samozaščiti, ko pride do take nesreče. Čeprav je treba delovati, da se takšna nesreča ne zgodi nikoli več. Toliko bi imela zaenkrat. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Preden dam besedo predstavniku predlagatelja, naj preberem še tri imena, ki bodo potem sledila, zato da bomo lažje spremljali dogodke. Po predlagatelju bomo dali besedo gospodu Bojanu Podkrajšku, potem mag. Bojanu Krajncu in gospodu Jožetu Tanku.

Gospod Danijel Krivec, imate besedo. Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo.

Moram reči, da sem vesel današnje razprave, kajti večina tistih ki ste razpravljali, ste na nek način dali prav temu sklicu izredne seje, zelo vesel pa sem tudi, da imamo očitno prvič v tem mandatu ekipo s strani Vlade, ki je na nek način pripravljena tudi sodelovati, odgovarja in pojasnjuje določene zadeve, tako da mislim, da je večji del namena te seje vseeno uresničen. Tudi prej je bilo rečeno, da sem že v uvodu opozoril na to, da smo že s sklicem seje mogoče nekatere stvari na tem področju premaknili s tiste pat pozicije, tako da s tega vidika sem zadovoljen. Kot sem rekel, vse razprave gredo v smeri podpore našim predlogom za priporočila. Vsi na enak način ugotavljate, da so določeni problemi, ki jih je treba z ukrepi razrešiti – ali je to na zakonodajnem področju ali je to na področju neke logistične spremljave posameznih nesreč in tako naprej. Tako da s tega vidika je to v redu. Odzval sem se pa tudi na gospo ministrico, ki je sicer pojasnjevala nekatere stvari, vendar glede naravne katastrofe vas moram korigirati. Jaz kot predlagatelj v današnji seji nisem niti enkrat uporabil te besede, zato ker sem spoštoval to kar je bilo predlagano na matičnem delovnem telesu in kar je bilo tudi opozorilo s strani Zakonodajno-pravne službe, da se te dikcije ne uporablja, zato so bili amandmaji sprejeti in moram reči, da sem se striktno držal tega, da te naravne katastrofe ne uporabljam in sem ves čas govoril o naravni nesreči. Tako da prosim, da ne govorite o tem,

da zaradi tega ker smo mi to napisali v neko gradivo, tudi vi to ponavljate, ker ni potrebe in sem se jaz tega tudi izognil in nisem uporabljal.

Druga stvar, na katero sem se odzval, je to, da ste ponovno, ne bom rekel zavajali ampak mogoče nespretno pojasnjevali, kdo ima v bistvu škarje in platno pri umeščanju v prostor. Vi ste rekli, »umestimo lahko tudi te nevarne objekte izven naselij«, kar se vam zdi očitno tudi sprejemljivo in verjetno večini ljudi tudi, potem ste pa rekli, »potem pa neka lokalna skupnost skozi OPN približa naselje temu objektu«. Res bi prosil, da ne govorimo stvari, ki ne držijo. Sami veste, da za vsak občinski prostorski načrt, ki gre skozi javno razpravo, skozi vse postopke na lokalni ravni, pridejo soglasja vseh resornih ministrstev. In če ministrstva ne dajo neke spremembe, to približevanje nekemu objektu, ki je varovan, ki ima nek koridor, ni možno. Lahko se občina dobesedno na trepalnice vrže, tega ne more uveljaviti in zato nehajmo govoriti o tem, da imajo škarje in platno, v navednicah, župani, občine in tako naprej. Povsod kjer se sprejemajo občinski prostorski načrti, je zadnja beseda s strani pristojnih resorjev, agencij in tako naprej. Če tam ni kljukice, prostorski načrt ni sprejet in ne velja. In ministrstva imajo ves čas možnost vplivati na to in v primeru, da se dobi primerno lokacijo za neko tako odlagališče, ni nobene nevarnosti za to – kakor ste vi želeli sprevreči zadevo –, da bi se neko naselje temu približalo, če vaše službe tega ne dovolijo. Tako da prosim, vnaprej ne s tem, bi rekel, zavajati.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek, pripravita naj se mag. Bojan Krajnc in gospod Jože Tanko.

Izvolite.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, cenjena ministrica, vsi predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Tudi sam moram izpostaviti, da mi je pozitivno to, da ste predstavniki Vlade vseskozi prisotni na tej za mene zelo pomembni seji. Seveda iskreno bi želel, da te seje ne bi bilo treba opraviti v tem Državnem zboru. Ko smo v Slovenski demokratični stranki predlagali to izredno sejo Državnega zbora, sam sem bil tudi že na matičnem odboru, kjer smo to točko obravnavali, pa jaz mislim, da smo danes naredili en velik napredek naprej vsi skupaj. Da se v večini znamo poslušati med sabo, tako z leve kot z desne strani, pa tudi v večji meri to znajo poslušati predstavniki Vlade, kar sem že prej na začetku omenil.

Pa naj začnem seveda na koncu in se tudi ustavim pri teh amandmajih, o katerih bomo danes še prav gotovo govorili vsi skupaj pa o njih glasovali. Jaz mislim, da več ni nobenega dvoma, da je to prav gotovo ena največjih okoljskih, ekoloških nesreč v Republiki Sloveniji; to sem že danes zjutraj povedal, ko sem predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske

demokratske stranke. Veliko vprašanje je, ko govorimo o preveritvi okoljskega soglasja, ki ga je podjetje dobilo, pa seveda vseh tistih, ki se v Republiki Sloveniji ukvarjajo s podobno panogo. Jaz mislim, da tu med nami ne bi smelo biti pomislekov in tudi sam apeliram na vse poslanke in poslance tega Državnega zbora, da tukaj najdemo skupne točke in ta dva amandmaja, ki bosta seveda predlagana, se tudi podpreta.

Vseskozi je v zraku vprašanje glede ugotovitve požarnega inšpektorja. Vprašanje, kako je mogoče, da je v tem podjetju prišlo do požara. Pa seveda vseskozi se poraja vprašanje, ali je podjetje Kemis kršilo požarne predpise ali pa je jemalo to požarno varnost preveč ohlapno. Jaz nisem strokovnjak, da bi lahko to trdil, ampak a veste, ko bi se to zgodilo v enem komunalnem podjetju, ki se s to panogo ukvarja že 30, 40 ali 50 let, bi jaz imel malo manj pomislekov. Ko se pa zgodi to v podjetju, ki je pa njegov lastnik nekdo, ki se ukvarja čisto z drugo branžo, pa seveda vam lahko zagotovim, da se mi tukaj porajajo pomisleki. Še enkrat ponavljam, nisem strokovnjak, da bi lahko o tem sodil, ampak prav gotovo se bom zavzemal in tudi podprl, da se ti okoljevarstveni standardi še enkrat preverijo – pa ne samo za to podjetje, ampak za podobna podjetja, ki v Republiki Sloveniji se ukvarjajo s podobno proizvodnjo teh nevarnih odpadkov, z zbiranjem nevarnih odpadkov.

Velikokrat v Sloveniji neko okolje, predvsem prebivalci tistega okolja obsojajo, ker ne dovolijo, da bi vnesli v ta prostor eno določeno, bom rekel, največkrat pozitivno proizvodnjo. Seveda velikokrat imajo ti ljudje pomisleke. S tem primerom na Vrhniki, s tem požarom v podjetju Kemis pa se seveda posledično ti dvomi bodo še drastično povečali. Poglejte, v okolju živijo ljudje 10, 20, 30 let, eni 60, 70, eni še celo več in jaz mislim, da imajo vedno pravico vedeti, kaj jim nekdo vnaša v njihovo okolje, kjer živijo, seveda predvsem pa v neposredno bližino njihovih stanovanjskih enot, ali je to hiša ali je to blok. Skozi ves dan smo govorili, da informiranje in koordinacija po tej nesreči je bila vseskozi slaba. Spoštovana ministrica, jaz sem že zadnjič – pa ne na to temo, na enem odboru – govoril, »ne obsojamo vedno vas, pričakujemo pa od vas«, spoštovana ministrica, zdaj bom tako povedal, da vsi razumejo, ko to poslušajo, »da nekoga pa potegnemo za ušesa, ki ni opravil svoje naloge«. Mi danes ves dan govorimo o vseh službah, ki jih imamo v Republiki Sloveniji, ki so plačane; vsako uro imajo plačano. En kolega iz Stranke modernega centra je prej omenjal nekoga. Jaz se ne bom zdaj ponavljal, ampak vse poslanske skupine danes ugotavljajo, da so večinoma na vseh točkah zatajili, seveda predstavniki Vlade. Vi, spoštovana ministrica, pa ne vem, ni toliko poguma, da bi nekoga ... Pa ne zato, da bi morali za nazaj obsojati. Da bomo pri naslednji nesreči – jaz želim, da se ne bo kmalu zgodila,

ampak slišali smo že danes skozi ves dan, da sta se v tem tednu zgodili dve nesreči – boljši, da ne bodo ljudje tavalili levo pa desno pa iskali vprašanje tam, kjer jih ne morejo dobiti ali pa dobijo odgovore na vprašanja popačene. In kaj je epilog vsega tega? Tri tedne dogajanja na Vrhniki, da ljudje še manj zaupajo institucijam, ki jih tudi oni posledično plačujejo iz davkoplačevalskega denarja. Jaz sem vedno pristaš, da ne obsojamo vedno vseh, da so vsi krivi. V tem požaru je sodelovalo mislim da preko 250 gasilcev. Jaz sem skoraj prepričan, da so bili ti gasilci večji del prostovoljci. Na mnogo požarih so že ti gasilci sodelovali, pa jaz še nisem slišal, da je kdo od gasilcev na intervenciji zatajil. Da je zaradi gasilca zgorel cel objekt. Pa so to prostovoljci. Jaz sem že zjutraj povedal, da prav gotovo niso vedeli, kam stopajo in kaj bodo gasili med temi stenami podjetja Kemis. Pa to nalogo, to smo danes vsi ugotavljali in tudi stroka ugotavlja, so opravili z odliko. Vse, kar se pa je dogajalo po intervenciji, pa stvari več ne špilajo, po domače povedano.

Zato, spoštovana ministrica, državni sekretarji in predstavniki Vlade, za božjo voljo, pa dajmo enkrat povedati: »Na tem segmentu je ta pa ta zatajil.« In verjetno ne more več te službe opravljati. Pa ne zato, da bi moral službo izgubiti – ker sistem ne funkcionira! Dokler se bo pa to dogajalo, ko vsi vedno molčimo ali molčite ... Je prej kolega Logar rekel, »ministrica, bo treba nekaj ukreniti«. Mi od vas pričakujemo, da jasno poveste vsem nam, ki sedimo v Državnem zboru, in prebivalcem Republike Slovenije, kdo je na tem področju zatajil. Da je bil potreben sklic te izredne seje Državnega zbora in da vseskozi danes ugotavljamo, vsi poslanke in poslanci, vsi predstavniki poslanskih skupin, da zadeva ni funkcionirala. Jaz mislim, da je to neodgovorno do ljudi, ki živijo na Vrhniki.

Jutri se bo zgodilo verjetno kje drugje, ne bomo več se o Vrhniki pogovarjali. Apeliram pa še enkrat in bom samo podprl, da tiste standarde, ki so nekoč ta podjetja dobila, še gremo enkrat preverit. Pa ne zato, ker to želimo v Slovenski demokratični stranki. Ker je to pomembno za ljudi, ki živijo v tej državi in ki imajo v svoji bližini takšne proizvodnje, ki zbirajo zelo nevarne odpadke. Še enkrat pa ponavljam ob zaključku, če se zgodi v enem podjetju, ki se s tem ukvarja že več desetletij, imam sam malo manj pomislekov. Ko pa naletim na podjetje, katerega lastnik je nekdo, ki se ukvarja s čisto neko drugo branžo, imam pa tu večje pomisleke. In tudi na odboru smo večkrat slišali, da je v tem podjetju Kemis na Vrhniki že večkrat zagorelo, ampak dim verjetno ni bil tako visok, da bi prišel v Državni zbor.

Celo kolega poslanec iz Maribora je povedal, da je istemu lastniku tudi zagorelo podjetje v Mariboru. Ne vem, dve leti nazaj ali tri. Istemu lastniku. In jaz mislim, da ne smemo biti tako neodgovorni, da bi si zatiskali oči in da ne sprejmemo danes priporočil, da bi se te stvari še

dale enkrat v preverbo. Ker tu gre za ljudi, ki živijo ob teh objektih. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima magister ...

Postopkovno, gospod Franc Jurša.
Izvolite, imate besedo.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Podpredsednik, hvala za besedo.

Načeloma jaz tudi soglašam s tem, da treba jasno in glasno povedati, kdo v tej zadevi nesreče v Kemisu ni naredil tistega, kar bi moral narediti. Je pa tudi drugo dejstvo, da pa nekateri razpravljavci na tej strani pa smo konkretno povedali, kdo je tisti, ki nekaj ni naredil in povprašali tudi predstavnike ministrstva, ali so bile na lokalni ravni narejene napake, ali so bile na regionalni ravni ali pa državni ravni narejene napake.

Dobro je, da tudi mi poslanci povemo oceno svojo, če že neke splošne ocene ni, za koga mislimo, da je naredil napako. In to rečemo, ker je enostavno in preprosto govoriti o tem, da so neke institucije v množini; potem ne bomo nikoli prišli do konkretnih ugotovitev. In podpredsednik, jaz bom seveda dal tudi to postopkovno zadevo, da bi bilo zelo dobro, če bi vi ki vodite to sejo, razpravljavce na to tudi opozorili. Vem pa, da je to težko, vem, kako mi razpravljamo. Ampak vseeno bi jaz želel, da se konkretno sliši in da se ne obtožuje na splošno.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Postopkovno, gospod Podkrajšek.
Izvolite, imate besedo.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Ja, gospod podpredsednik, hvala za dano besedo.

Ker se je to verjetno dotikalo mene, ker sem razpravljajal pred gospodom Juršo ... Gospod Jurša, jaz ne vem, kam ciljate, jaz nisem sam osebno napadal vaše ministric. / oglašanje iz dvorane/ Jaz mislim, da to zdaj ni smešno. Nisem napadal vaše ministric. Jaz vem, da ste ji zdaj malo stopili v bran. Ampak jaz sem bil večji del danes v tej dvorani in sem poslušal tudi vas, vse predstavnike vseh poslanskih skupin. Sem pozorno poslušal. Če pričakujete od nas, da bomo razsodniki na tej točki, bom rekel, da se v nekem segmentu tudi strinjam. Ampak gospod Jurša, glejte, v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo že sto tisočkrat v tem mandatu opozorili na določene ljudi, na določene predstavnike, to povedali vašim ministrom, predsedniku Vlade, pa se ni nič zgodilo. Jaz sem vesel, da je bila Slovenska demokratska stranka pobudnica za to sejo. Pa ne zato, jaz mislim, da nam danes noben ne bo očital, da je to politično všečno. Ker je to nujno potrebno! In vsi skupaj smo danes ugotovili, da v sistemu nekaj ne špila, po domače rečeno. Od vaše ministric pa pričakujemo, ker dela profesionalno na tem, da pove, kdo je na tem

področju zatajil. Ime, priimek ali pa institucijo. Samo to pričakujem. Jaz nisem minister, jaz sem poslanec. Vem pa, da tu stvari ne špilajo s strani ljudi, ki so dnevno plačani vsak za svoje področje. Gasilci, ki delajo prostovoljno, so opravili intervencijo z odliko. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Imamo še en postopkovni.

Dr. Franc Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Ja, hvala za besedo, predsedujoči.

Več kot evidentno je, da sta oba poslanca zlorabljala postopkovno, zato vas prosim, to je moj postopkovni predlog, da vodite sejo v skladu s poslovníkom.

Pa če se že oglašam ... Moj drugi postopkovni predlog – glede na to, da so moji predniki začetniki požarne brambe na Slovenskem, glede na to, da sem bil nekaj časa najmlajši gasilec v prostovoljnem gasilskem društvu – je, da se neha lesti v zadnjico gasilcem; ker nenazadnje, kje ste pa bili, ko smo razpravljali o poklicnih pokojninah, kje smo, ko razpravljamo o težavah prostovoljnih gasilcev. Hvala za besedo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, dr. Trček.

Sprejemem vaš prvi postopkovni. Strinjam se z vami, dovolil sem samo – glede na to, da sta se dva oglasila –, da pridemo do enakega zaključka, kot ste prišli vi.

Tako da nadaljujemo z delom. Besedo ima mag. Bojan Krajnc, pripravi naj se gospod Jože Tanko.

Gospod Krajnc, izvolite.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Ker gre na splošno v parlamentarizmu za komunikacijo in ker je bila komunikacija danes že večkrat omenjena, se bom tudi sam na začetku še enkrat, ne vem kolikokrat že, obrnil na to. Jaz se spomnim tistega dneva, ko sem izvedel za to nesrečo; po radiu je bilo hvala bogu prvo od navodil, kako naj ljudje ravnajo, to, da naj seveda ostanejo v zaprtih prostorih. Tako da kar se komunikacije tiče – ko govorimo o tistih prvih začetkih gašenja požara, in verjamem, da je bila takšna situacija tudi na terenu, ki ga je vodila Civilna zaščita Vrhnika –, je bilo v prvih urah vse v redu. Seveda se soočamo s komunikacijsko luknjo po tem, ko je bil požar pogašen in vse do dneva prejšnji teden, ko je bila ustanovljena ta medresorska koordinacijska delovna skupina pod vodstvom gospoda Šestana. In potem spet opažamo neko izboljšanje komunikacije in seveda upamo, da bo tudi naprej ostalo tako oziroma da se bo še izboljšalo. Zaradi te komunikacije je bilo za nas najbolj pomembno, da je odbor sprejel dopolnilo k 1. točki priporočila v zvezi s tem, da Državni zbor Republike Slovenije priporoča Vladi, da v

najkrajšem možnem času pripravi in javnosti predstavi nacionalni načrt ravnanja v primeru okoljskih in kemičnih nesreč, ki bo vključeval jasna navodila glede komunikacije in koordinacije v primeru nesreč, ki imajo večji potencial vpliva na okolje in zdravje ljudi. Argumentacija za to izhaja iz razprave kolega Möderdorferja na odboru in tudi danes tukaj. Kar se tiče odgovornosti; strinjam se in to sem tudi sam povedal v razpravi na odboru, da podjetje Kemis in odgovorni v podjetju Kemis pa tudi pri lastniku ne bodo mogli mimo tega. To je pravzaprav že sam napovedal gospod direktor, ko je rekel, da se Kemis nikakor ne izogiba odgovornosti. V razpravi gospoda direktorja na odboru je bilo sicer zaznati nekaj relativizacije – na kar sem opozoril že na odboru in je bilo danes tudi tukaj povedano – v smislu tega, kaj je zdaj tista okoljska škoda, ki bo nastala zaradi požara in kaj je tista škoda, ki je bila na Vrhniki že od prej, saj vemo in smo bili seznanjeni, da je bila Vrhnika zaradi industrije obremenjena že prej. Vse to je nekaj, kar mi v Državnem zboru sami ne moremo ugotoviti in to bo stvar prihodnjih postopkov.

Jaz bi kljub temu imel nekaj vprašanj za prisotne tukaj v dvorani v zvezi s požarno varnostjo in odgovornostjo podjetja, saj se kljub temu, da je gospod Bizjak povedal, da je požarni inšpektorat bil v tovarni in pregledal izpolnjevanje vseh zakonskih in drugih pogojev in da ni ugotovil nepravilnosti, ne morem znebiti vtisa, tako kot nekateri moji kolegi tukaj, da s požarno varnostjo morda vse le ni bilo tako kot bi moralo biti oziroma, bom rekel drugače, da bi lahko bila na višjem nivoju, četudi je bila v skladu z zakonodajo. Človek si pač ne predstavlja, da v neki takšni kemični tovarni, ki ima, predstavljam si, večji del svoje proizvodnje ali obrata prekritega z napravami za avtomatsko gašenje, nekega dela nenevarnih odpadkov pač nima s tem opremljenega. To bi bil standard, ki bi si ga ta obrat in ta lastnik lahko privoščila glede na to, da je iz poročil razvidno, da so poslovali zelo uspešno. In če si kaj sam želim in pričakujem, je, da pri obnovi delovanja v tem obratu, če bo možno, če bodo izpolnjeni pogoji, pride do nekih višjih standardov, ki smo jih že sami, torej v SMC navedli v predstavitvi stališča. Torej, potrebujemo višje standarde na področju okolja. K temu da naj ne bi bilo s požarno varnostjo vse v redu, me je sicer navedlo branje včerajšnjega Dela, in sicer prispevka ali intervjuja z gospo Metodo Dodič Fikfak – oni bodo zdaj namreč najprej pregledali gasilce, če je z njihovim zdravjem vse v redu –, ki je na podlagi pripovedi gasilcev izrazila dvom o ustreznih protipožarnih ukrepih v podjetju in se ji zdi nezaslišano, da Kemis ni resno obravnaval manjših požarov. Niti jaz niti ona nisva strokovnjaka za požarno varnost, pa vendarle smo se danes tukaj mnogi spraševali, če bi lahko bila požarna varnost v podjetju na višji ravni, tako da to je neko vprašanje, ki ga bodo verjetno tudi v okviru nadaljnjih preiskav o

vzrokih požara, za katere tudi še danes ne vemo, kakšen vzrok pravzaprav je, raziskovali.

Vprašanje, ki sem ga omenjal, pa se prav tako nanaša na isti intervju. Gospa Metoda Dodič Fikfak je rekla, da bi morale pristojne službe opraviti meritve prašnih delcev, manjših od 10 mikronov. Vemo, da so bile narejene 10-mikronske ali večje meritve nanodelcev in organskih topil najpozneje drugi dan po požaru. Torej vprašanje je, ali je bilo to narejeno in če ni bilo, zakaj ni bilo. Drugo pa potem da je seveda, kar smo že večkrat slišali, bila kritična do Nacionalnega inštituta za javno zdravje, ki po njenem mnenju ni opravil svoje naloge. Tega pa nam verjetno ni treba več kot tolikokrat ponavljati, ko smo slišali. Nekaj časa si moramo pa pustiti še za razpravo o amandmajih. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jože Tanko, izvolite, imate besedo.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

No, moram reči, da bi si take konstruktivne debate, kot je danes v Državnem zboru pri obravnavi te okoljske nesreče, želel večkrat. Tem, ki so bile, je bilo veliko in jaz mislim, da tako koalicijski poslanci kot tudi vladni predstavniki pač so do tega problema in do te teme pristopili zelo pozitivno in na osnovi takih razprav in udeležb in tudi sodelovanja se lahko stvari premikajo naprej. Če se postavimo tako kot do sedaj – vedno a priori proti predlagani temi in temu oporekamo –, potem kakšnih napredkov, kakšnih dobrih vsebin in rešitev niti ne more biti, ker za to ni nobenih pogojev. Ampak v tem primeru pa vidim, da je interes, da bi se stvari na nek način dodelale, izboljšale in da bi se tudi pri takih problemih, ki se pojavijo, drugače pristopalo.

Mislím, da ste nekateri, tudi koalicijski poslanci do nekaterih stvari, ki so se ob tej nesreči oziroma po tej nesreči dogajale, zavzeli zelo ostro stališče, kar je prav. To moramo na nek način ugotoviti in tudi strinjam se z vami, da nekateri deli niso bili primerno izvedeni, niso pravilno bili izvajani in tako naprej. Skratka, mislim, da je problem, da se ne ve ali pa še pravočasno ne pove, kaj je dejansko gorelo. Če direktor firme pravi, da ne ve, kaj je gorelo niti da ne ve, kaj ima v tej firmi in tako naprej, potem je to kapitalen problem. Vsak tisti, ki je bil direktor firme, ve, kakšen je njegov proizvodni program, ve, kdo so mu ključni dobavitelji, ve, kaj mu dobavljajo, ve, kaj ima na skladišču in kje ima to na skladišču. Direktorja, ki tega ne obvlada, ne moreš šteti za direktorja. To mora vedeti tudi vsak minister – kateri oddelek ima, katere stvari ima v obdelavi, katere bo posredoval in na kakšen način naprej. To velja za vse. To je splošna norma in moram reči, da sem izjemno začuden, da je direktor te firme pač oseba, ki ni vedela praktično nič v prvih dneh. Nič. Moram tudi biti zelo začuden, ker nič o tem niso vedele tudi pristojne inšpekcije. Namreč tisti, ki izvajajo

monitoring, ki nadzirajo pravilnost poslovanja takega okoljsko obremenjujočega objekta, bi morali o tem podjetju vedeti praktično vse. Kaj ima, kje ima, kako ima, na kakšen način postopati v primeru nesreče, kako se izvaja intervencija in tako naprej. In tudi vsi podporni sistemi, ki so del varovanja v primeru okoljske nesreče, pač morajo biti primerno usposobljeni in tudi primerno opremljeni. In tu bi tudi potrebovali odgovore, ali so tisti, ki so prišli na to intervencijo, bili primerno usposobljeni in tudi primerno opremljeni. Po informacijah, ki jih imamo, najbrž temu ni tako. Za tak objekt, ki ima status velike okoljske obremenitve in nevarnosti za okolje, veljajo posebni režimi. Veljajo posebni treningi za ekipe, ki so zadolžene za varovanje takega objekta. Tudi sprašujem, kdaj je bila narejena zadnja vaja tistih, ki so dolžni v takem primeru intervenirati. Je to pet let, je to sedem let in tako naprej. Mi gozdne požare ali pa navadne požare treniramo enkrat tedensko lahko, zato ker se v praksi dogajajo, pa naj gre to za strelo, naj gre to za zažig skozi dimnik in tako naprej. Ampak taki posebni primeri pa se ne dogajajo ne vsak dan ne vsako leto. In za to da imaš primerno usposobljene ekipe in da so tudi primerno, ustrezno opremljene, pač je treba določene vaje trenirati in tako naprej. Jaz mislim, da tu v tem primeru gre za enega ključnih problemov in to velja tudi za vse podobne objekte po Sloveniji. Vaj, treningov gasilcev, civilnih služb, ne vem, drugih služb, tistih ki morajo izvajati kemične analize, ki morajo in tako naprej, teh vaj ni. In to se je v tem primeru pokazalo, zato ker v dolgem času po nesreči se ni dalo priti do nobenih podatkov. Ljudje, ki tam živijo, so se odzvali racionalno, preplašeno. Hoteli so vedeti, kakšne so potencialne posledice tega, kar se je zgodilo. Informacij niso dobili. In če pridete vi v takem primeru s prepočasno informacijo, tudi če je prava, je velika skepsa, je velik dvom v tako informacijo dan. Jaz mislim, da bi morali na tem delati naprej.

Kar zadeva inšpekcijo, moram reči, da sem razočaran, ne na nek način ampak zagotovo razočaran nad odzivom inšpekcije. Če se ne ve, kaj tako okoljsko problematičen objekt shranjuje – ali shranjuje dejansko tisto, za kar ima pooblastilo, ali ima to skladiščeno na pravilen način in tako naprej ... To bi moralo biti jasno naslednji dan. Monitoring takega objekta ne more biti enkrat na tri leta, je nemogoče, ne sme biti, to se ne sme zgoditi. In moram reči, da bi morali tudi o teh stvareh, čeprav jih nismo mi v svojo zahtevo napisali, voditi račune. In tudi o tem bi morali dobiti poročilo, kdaj je bil zadnji pregled recimo takega okoljsko nevarnega objekta recimo na Vrhniki, tam okoli ali pa kjerkoli drugje. Te informacije si tisti, ki ob takih lokacijah živijo, zaslužijo. Morajo jih dobiti.

Ko pa spremljamo ta razna sprenevedanja ob neprijetnih dogodkih – pa ne bom rekel sedaj samo v tem podjetju, v Kemisu, imamo tudi primer v bančnem sistemu, ko

najodgovornejši ne vedo nič o tistem, kar so počeli in za kar so bili posebej zadolženi, ko ne vedo, ali so kaj odločali ali niso, ko so delili milijarde in milijone –, sprašujem pravzaprav, kako visoko plačo moraš imeti, da se ničesar ne spomniš, ko te vprašajo, ker ta amnezija je odvisna od višine plače neposredno. Tisti, ki imajo v tej državi daleč najvišje plače, se o svojem delu v firmi, ki so jo upravljali, spomnijo daleč najmanj. Imamo te primere na preiskovalni komisiji – v zdravstvu, na bankah, imamo te primere recimo pri Kemisu in tako naprej. Daleč najmanj! In če imamo mi na vodilnih funkcijah ljudi, ki se ničesar ne spomnijo, ki doživijo popolno amnezijo v zelo kratkem času, potem najbrž od firm, katerih vodenje jim je zaupano, ne moremo pričakovati nič dobrega, nič pozitivnega, nobenega rezultata. Nobenega rezultata. Jaz mislim, da bi morali v Državnem zboru in tudi izvršnih funkcijah, v izvršni oblasti pač nekaj narediti, da bodo ljudje, ki jih damo na neke funkcije, imeli tudi po enem tednu, ko zapustijo funkcijo ali pa čez eno leto še vedno spomin. Da se bodo spomnili, kaj so počeli, kaj so podpisali, kaj so sprejeli v skladišče in tako naprej. Tega ni. Tu imamo dva igralca v tem Državnem zboru in ta dva lahko opravita trening teh ljudi, preden gredo na kakšne funkcije. Ker vi se morate spomniti vloge, tisočkrat je treba ponoviti, da si zapomniš in na tak način bi lahko vsaj do tega prišli.

Moram reči, da se mi zdi, da se pravzaprav zdaj vsi ukvarjamo z vzroki, zakaj je do tega prišlo, ampak tudi posledice so pomembne, posledice tega. Jaz tu pogrešam, moram povedati, ministrico za zdravje. Ključne posledice, ki jih bo kdorkoli trpel – pa naj gre to za tisto kar je šlo v zemljo, v vodo, v zrak –, se bodo pojavile pri ljudeh, pri živalih, pri rastlinstvu, pri prehrani in tako naprej. Jaz moram tu z žalostjo ugotoviti, da bi pričakoval tudi ali pa predvsem tu ministrico za zdravje. Kar zadeva okoljske stvari, kar zadeva kmetijstvo in tako naprej, to več ali manj poznamo, ne poznamo pa tistega kar se bo po spustitvi takšne količine strupov v ozračje začelo dogajati, ne vem, čez en mesec, čez tri leta in tako naprej. Tega ne vemo. In mi ta trenutek potrebujemo odgovore tudi ali predvsem na tisto, kaj bo po tem, kar se je zgodilo. Za ta del je po mojem mnenju prvenstveno odgovorno Ministrstvo za zdravje in pač sistem, ki ga obvladuje. Ne vem, kako drugi gledate na te stvari, ampak mislim, da je za ljudi, za živali in za življenje v tem okolju pravzaprav najpomembnejše. To je najpomembnejše.

Moram reči, da sta se kolega Jurša pa tudi Gantar jezila predvsem zato, ker je vse koncentrirano na okolje. Jaz mislim, da sta se upravičeno, ampak predlagatelji smo pripravili nek okvir teme in pa predlogov priporočil za razpravo in jaz mislim, da je bila na odbor priložnost, da bi se vsi ti predlogi, ki smo jih mi dali, nadgradili. Ne skrajšali, ampak nadgradili. To, ali gre za naravno nesrečo ali katastrofo, je

pravzaprav nepomembna zadeva. Mislim, da na odboru ni bila izkoriščena priložnost, da bi se ti ukrepi, ki smo jih mi predlagali, nadgradili z ukrepi na drugih področjih, da bi jih tudi vsebinsko razširili, dali tudi kakšne ostrejšje zahteve pri tem primeru in tudi za naprej pri drugih primerih. In to štejem, kolegi, za ključno pomanjkljivost. Mi smo se dejansko tudi v tem delu na nek način koncentrirali na tisti problem gibanja v okolju ljudi in živali in tako naprej, ampak bi bilo smiselno, da bi koalicijski poslanci ali pa tudi ali pa predvsem Vlada predlagala predloge, rešitve, ki bi zavezovali tudi druge resorje in tako naprej. Mislim, da ni korektno, da pri takšnih temah, ki se pojavijo kot problem, da se ukvarjamo samo s tem, ali bi opozicijski predlog podprli ali bi ga še kje odrezali, ampak bi morali nastopiti do tega proaktivno, zadevo izkoristiti kot priložnost in predlagati ureditev tudi drugih stvari, ki so posredno ali neposredno povezane s takim problemom.

Kot rečeno, jaz tu vidim priložnost, da se bodo stvari na nek način nadgrajevale, da se bo dalo tudi na teh področjih kaj narediti. In zato pričakujem, da ta današnji, bom rekel, zelo koherenten nastop, tudi ostalih, da lahko pripelje do nekih rešitev. Ne bi pa rad, da je pravzaprav to samo odziv, zato ker je javno mnenje do tega problema tako, da ste koalicijski poslanci in tudi Vlada na tak način ravnali v tej razpravi, samo zaradi tega. Zdi se mi smiselno, da bi stvar postavili naprej, ciljno in tudi predlagali rešitve za naprej. Če smo to sejo preslabo izkoristili za to, kar sem sedaj povedal, predlagam, da se dogovorimo tudi za kakšno nadaljevanje na odboru, kjer bodo potem te stvari tudi še prihajale, tudi kakšna poročila in tako naprej, da se te stvari naredi. Vsekakor se mi pa zdi, da sta tista dva naša predloga priporočil, ki na odboru nista bila sprejeta, pa se sedaj v neki drugi obliki modificirani obliki pojavljata kot neka dodatna vsebina, da se ju podpre in da vsa ta okoljsko nevarna področja, okoljsko nevarne firme, da se stvari začne resno preverjati in pa predvsem tudi tekoče izvajati nadzor. In jaz mislim, da poročanja o nadzorih v takih firmah bi morala biti sestavni del takih ali drugačnih letnih poročil ali polletnih poročil, ki jih prejema tudi Državni zbor, da bi lahko te stvari tudi morda nadzirali in pa tudi kaj predlagali. Mi dobimo vseh sort poročila, nekatera so smiselna, druga niso. Mislim, da bi pa poročila vezana na take hude probleme, ki jih lahko povzročijo nekateri objekti v okolju, da bi pa morali dobivati polletno, če ne letno. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Samo da vas obvestim, gospod Tanko. Gospa državna sekretarka je prisotna z Ministrstva za zdravje; ne samo ona, tudi predstavniki Ministrstva za obrambo, Ministrstva za kmetijstvo in Ministrstva za okolje in prostor in tudi večina koalicijskih poslancev. Zdi se mi pomembno poudariti, ker ste večkrat omenil, da

ministrice za zdravje danes tukaj ni. Gospa državna sekretarka je tukaj že, koliko ur smo tukaj, šest, sedem ur, zato da ne bi bili napačno razumljeni.

Nadaljujemo in prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnica Vlade in predstavnik predlagatelja.

Kot prva ima besedo predstavnica Vlade, in sicer ministrica za okolje in prostor gospa Majcen.

IRENA MAJCEN: Hvala, predsedujoči.

Ste že pravzaprav vi povedali oziroma obrazložili, kdo vse tukaj smo prisotni, čeprav sem jaz mnenja, da se ve, kdo je tukaj prisoten. Je pa, kot kaže, to nekaterim ali priročno za razpravo, da ne vedo, kdo smo tukaj prisotni, ali pa kaj drugega.

Jaz bi za zaključek, kot smo se tudi vsi prisotni dogovorili, povedala stališča Vlade do predlogov in priporočil, ki so nam bila posredovana. Nekako smo ocenili, da smo v sami razpravi že odgovarjali na konkretna vprašanja in se temu ne bi več posvečali. Sem že v uvodu povedala, da priporočilu številka 1 Vlada ne nasprotuje. Prav tako Vlada ne nasprotuje priporočilu številka 2. Vlada tudi ne nasprotuje priporočilu številka 3, medtem ko priporočilu številka 4 Vlada nasprotuje in prav tako Vlada nasprotuje priporočilu številka 5. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo dobi še predstavnik predlagatelja, gospod Danijel Krivec.

Izvolite, imate besedo.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala še enkrat za besedo.

Še enkrat moram reči, da se vsem zahvaljujem za res dobro in, bi rekel, konstruktivno razpravo. Mislim, da je bil fokus res usmerjen v to, da najdemo neke rešitve skozi to, da smo v bistvu analizirali, kaj je šlo narobe v tem primeru. In večinoma smo se strinjali, da je bilo kar veliko napak, ki jih je treba pri neki potencialni naslednji situaciji odpraviti, in vsled tega so tudi ta priporočila, ki jih imamo pred seboj. Glede na to, da smo vložili pa še dodatne amandmaje, bi pa kasneje pri amandmajih zadevo dodatno obrazložil, zato da smo bolj konstruktivni. Tako da še enkrat, upam, da boste tako priporočila kot te zadnje amandmaje, ki smo jih vložili v skladu z razpravo, ki je bila v Državnem zboru, in tudi s sugestijami kolegov poslancev iz koalicije ... Se pravi, dodatni amandmaji, ki so usklajeni oziroma prilagojeni vsem tem zahtevam Zakonodajno-pravne službe, po drugi strani pa tudi razpravam, ki so se v Državnem zboru odvijale.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Zaključujem splošno razpravo.

Prehajamo na razpravo o točki dopolnjenega predloga priporočila in o vložnem amandmaju Poslanske skupine SDS k 4. in 5. točki in njuni spremembi so objavili na e-klopi.

Odpiram razpravo.

V razpravo dajem tako 4. točko dopolnjenega predloga priporočila in amandma Poslanske skupine SDS.

Gospod Danijel Krivec, izvolite, imate besedo.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Ja, kot sem že rekel, na matičnem delovnem telesu je bilo to priporočilo zavrnjeno, zato smo pripravili amandma, ki je bil identičen najprej v začetku, zdaj smo pa vložili spremembo amandmaja. Amandma k 4. točki priporočila se glasi: »Državni zbor Republike Slovenije priporoča ministrstvu, pristojnemu za okolje in prostor, da prouči okoljevarstvena dovoljenja vseh poslovnih subjektov v Sloveniji, ki opravljajo dejavnost, ki lahko povzroči onesnaženje okolja večjega obsega in je nevarno za zdravje ljudi ter so locirani v bližini naseljenih območij in zaščitenih naravnih okolij.«

To zadevo smo preoblikovali v skladu, kot sem rekel, z navodili Zakonodajno-pravne službe in tudi v luči vseh razprav, ki ste jih tudi koalicijski poslanci imeli pri tej temi. Sama obrazložitev pa je logična glede na zadnje dogodke tako v Kemisu kot, zdaj vidimo, v Ljutomeru pa verjetno še kje. Dejansko menimo, da je potrebna neka dodatna presoja, kar mislim, da ste ugotavljali vsi razpravljavci. In s tega vidika predlagamo, da se tudi to priporočilo, ki je splošno, sprejme in s tem tudi omogoči ministrstvu, da na tem področju naredi korak naprej.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Ugotavljam, da, ja ... Mag. Bojan Krajnc, izvolite imate besedo. Potem za vami še dr. Franc Trček.

Izvolite.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Poslanska skupina SMC je priporočiloma pod točko 4 in 5, kakor ju je predlagatelj predlagal za sejo odbora, nasprotovala že na odboru in bi nasprotovala tudi prvotno vložnim amandmajem predlagatelja. Po vložitvi amandmajev za spremembo k 4. in 5. točki pa bo Poslanska skupina SMC amandma k 4. točki podprla. V velikem delu oziroma popolnoma odpravlja namreč pomislek Zakonodajno-pravne službe v zvezi s tem, ko opozarja na pravno naravo priporočila kot akta Državnega zbora in opozarja tudi na omejitve, da ukrepov, ki niso v pristojnosti naslovnikov, ne more predlagati. Zato bomo torej ta amandma k 4. točki podprli.

Ne bomo pa podprli amandmaja k 5. točki, ki sicer odpravlja pomisleke Zakonodajno-

pravne službe, je pa ministrica na seji odbora obsežno razložila spremembe na področju zakonodaje, ki se pripravljajo. V skladu z Zakonom o varstvu okolja bo torej treba prenesti Seveso direktivo, čeprav se seveda zavedamo, da bodo, kot je to običajno za zakonodajo s področja okolja, spet debate okrog tega, ali smo preveč strogi ali premalo strogi, na kar je opozorila že ministrica na odboru. Ampak o tem takrat. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Franc Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Ja, hvala za besedo.

Mi bomo te zadeve podprli, čeprav seveda v Združeni levici nimamo nekih iluzij glede okoljevarstvenega prebujanja tako predlagatelja kot ostalih poslanskih skupin ali, če hočete, v bistvu partij. Lahko rečem, danes sem poslušal to, nekateri pravite razpravo. Jaz moram priznati, da tukaj neke razprave nisem ravno kaj dosti uzrl, videl. V bistvu pa nekako ti predlogi tukaj, se mi zdi, da je malo to norčevanje iz vsega skupaj. To kar se tukaj predlaga, prva tri priporočila že tako ali tako mora izvršilna oblast upoštevati, ne glede na to kdo jo bi tvoril. Ostali dve priporočili bi pa vsaka oblast z malo zdrave pameti v takšnem primeru upoštevala. Tako da jaz, odkrito povedano, ne razumem na osebni ravni, čemu sploh ta današnja seja v takšni obliki, res ne. Seveda pa jo razumem na način vašega pač političnega nabiranja točk, kar je čisto legalno in legitimno. Žal pa nekako nimam iluzij, da nas kakšen podoben dogodek – en se je zgodil pred kratkim, upam, da jih ne bo še kaj več – ne bo presenetil. Upam, da se bo vsaj šlo v smeri nekih resnih inšpekcij teh enajstih subjektov, upam pa tudi, da bo neka druga sestava tega Državnega zbora – če ne prej čez leto dni – začela nek resen razmislek in delo o nekih drugih in drugačnih in okoljsko manj spornih gospodarskih in industrijskih podstati Slovenije ter tudi sprejela temu primerno tako zakonodajo kot podporne ukrepe. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Kolegice, kolegi, sprašujem, ali želi še kdo razpravljati o 4. členu ter amandmaju Poslanske skupine SDS?

Ugotavljam, da ne, zato dajem v razpravo še 5. točko dopolnjenega predloga priporočil in amandma Poslanske skupine SDS.

Gospod Danijel Krivec, izvolite, imate besedo.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Ja, hvala za besedo.

Tudi ta amandma smo v bistvu spremenili in dopolnili v skladu predvsem z današnjo razpravo in sugestijami kolegov iz koalicije. Zdaj vidim, da tudi tega ne bojo podprli,

če sem prav razumel, vendar je res, tako kot je kolega Trček rekel, nerazumljivo. Kajti ta amandma govori o tem, da priporočamo ministrstvu, pristojnemu za okolje in prostor, da prouči ustreznost veljavne zakonodaje, ki ureja umeščanje v prostor in izdajo okoljevarstvenih soglasij za poslovne subjekte, ki opravljajo dejavnost, ki lahko povzroči onesnaženje okolja večjega obsega in je nevarno za zdravje ljudi ter v primeru ugotovljenih zakonodajnih pomanjkljivosti na tem področju pripravijo ustrezno spremembo zakonodaje. Ta sklep oziroma ta predlog priporočila je – po eni strani se strinjam s kolegom Trčkom – zelo nezavezujoč, daje pa vsaj neko težo tej današnji razpravi, da ima nenazadnje ministrica tudi neko težko takrat ko nastopa ali v razgovorih z ostalimi kolegi ministri v nekem konkretnem primeru, ki je vezan na to zakonodajo, ali s svojimi podrejenimi, pa se lahko sklicuje na to, da v bistvu te spremembe in te presoje zahteva tudi Državni zbor, in to koalicija in opozicija brez razlike. Ta argument, da se zdaj zakonodaja tako ali tako spreminja – vemo, imamo v proceduri Zakon o urejanju prostora in Zakon o graditvi objektov in tako naprej –, v ničemer ne negira tega priporočila. Saj zakonodaja se vedno spreminja in če mi vsaj opozorimo, da jo je treba pogledati tudi z vidika problema, ki smo ga zaznali v primeru Kemisa, mislim, da to ni nobena težava.

Tako da jaz vseeno apeliram, ne glede na to, da sem zdaj slišal, da ste si premislili v koaliciji, vendar je res nerazumljivo, da mi kot poslanci ne bi ministrstvu, ki pripravlja to zakonodajo, priporočili, da je pozorno ravno na ta del problematike in jo bolj podrobno s tega vidika prouči. Tako da jaz predlagam, da vseeno razmislite in podprete tudi to priporočilo, ker nobenemu ne zavezuje nobenih rok, nobenega nič ne obtožuje, daje pa jasen signal, da smo problem zaznali tudi v Državnem zboru in da se vsi enotno strinjamo, da je to treba na nek način korigirati. Tako da jaz vseeno apeliram na zdrav razum pri pritiskanju na glasovalni strojček.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Želi še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, in ker nihče ne želi razpravljati, zato tudi zaključujem razpravo in prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 4. točki dopolnjenega predloga priporočila.

Glasujemo. Glasovanje poteka. Ne dela? PrekinitevZačenjamo z glasovanjem. Glasovanje poteka.

Navzočih je 55 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, 8 jih je bilo proti.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 8.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 5. točki dopolnjenega predloga priporočila.

Glasujemo. Prekinjam, se opravičujem. Gospod Franc Jurša, imate priložnost za obrazložitev glasu.

Izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Desus.

Zakon o urejanju prostora je vloženo v proceduro Državnega zbora in bo predvidoma na julijski seji tega Državnega zbora. Gradbeni zakon – splošna razprava bo na junijski seji. To se pravi, te zadeve urejata ta dva zakona in ni potrebe po sprejemanju te točke predloga, ki so ga dali v Poslanski skupini SDS.

Zdaj pa še nekaj za informacijo, verjetno ste več ali manj že vsi slišali. Danes, pravzaprav včeraj je zagorelo v Ljutomeru, kot sem že enkrat rekel. Moram vam povedati, da je Nacionalni inštitut za javno zdravje dal svojo izjavo, da je dal svojo izjavo direktor Eržen in da je Nacionalni laboratorij za javno zdravje tudi v Ljutomeru. Danes pa odgovora, niti enega odgovora s strani Ministrstva za zdravje nismo v zvezi z nesrečo dobili. Zelo je neodgovorno, da ste, državna sekretarka, cel čas, celih 8 skoraj ur tu sedeli, pa niste dali poslancem niti enega odgovora.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Obrazložitev glasu, dr. Franc Trček. V svojem imenu najverjetneje, ne? Poslanske skupine.

Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Ja, hvala za besedo.

Kot smo že prej povedali, bomo mi to podprli. Naloga Državnega zbora, kljub temu da se bomo bližali volitvam, je nekaj drugega, kot smo zdaj slišali pred kratkim. Res je tudi, da je Ščavnica onesnažena, kar je bil nek rezultat tega žal dogodka. Če se že dotaknemo te zakonodaje, ki jo bomo sprejemali, jo seveda natančno analiziramo in moram reči, da v Združeni levici nismo ravno navdušeni nad okoljevarstvenim delom in spremembam in smerjo, v katero se gre. A veste, nekako lajna v tem Državnem zboru je odpravljanje administrativnih ovir. Eno je odpravljanje administrativnih ovir, drugo je pa slabšanje zakonodaje na takšen način, ki odpira vrzel za tovrstne dogodke. Če smo se kaj iz te zgodbe naučili, pa se bojim, da se nismo, je dejansko, da potrebujemo dosti bolj premišljeno zakonodajo in seveda tudi nadzorno delovanje v praksi. Mi bomo zato to podprli. Kot sem pa že rekel, glede na sklic tega Državnega zbora in tudi kar se je dogajalo v zadnjih treh letih, žal nimamo nekih pretiranih iluzij, da se bomo na okoljevarstvenem področju v tem sklicu premaknili tja kamor bi se morali, bomo pa v Združeni levici zelo veseli, če se bo izkazalo, da se glede tega motimo. Hvala za besedo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Danijel Krivec, izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala.

Mi bomo seveda v naši poslanski skupini to podprli. Vidim, da je do neke mere tudi veliko nerazumevanja. Podprli bomo namreč zato, ker umeščanje v prostor ni ločeno od ostale zakonodaje in ta del se zdaj ureja, vendar če govorimo o izdaji okoljevarstvenih soglasij za take poslovne subjekte, pride v poštev kar še precejšen del zakonodaje: Zakon o varovanju okolja, Zakon o vodah, polno nekih drugih stvari. In nenazadnje, kolega Jurša, ste sami ugotovili, da v primeru onesnaženja zdaj v zadnjem primeru nesreče tudi ni nekega protokola, ki bi jasno narekoval nekemu, da poroča oziroma da vam da podatke. Ravno zato je to priporočilo, da se preveri zakonodaja v celi paleti, ki pač omogoča umeščanje v prostor plus izdajo okoljevarstvenih dovoljenj v primerih, kot je Kemis, tovarna oziroma objekt v Ljutomeru in tako naprej. Zato je meni še toliko bolj nerazumljivo, da skozi celotno današnjo razpravo vsi ugotavljate, da je to potrebno; priporočilo je jasno, nič ne posega v zdajšnje vložene zakone. Opozarja pač na to, da je treba to zakonodajo pogledati z vseh vidikov, ne samo z vidika umeščanja v prostor. To je samo en del in je treba prebrati celoten predlog, ki priporoča, da se ta zakonodaja prevetri z vseh zornih kotov. In mislim, da je s tega vidika to – bi vsaj moralo biti glede na vaše razprave – sprejemljivo za vse in nič ne posega v dejavnosti in aktivnosti, ki jih Ministrstvo za okolje in prostor sedaj pelje v primeru spremembe in sprejema zakonodaje, kot je Zakon o urejanju prostora in Zakon o graditvi objektov. Še enkrat opozarjam, za vse te objekte obstaja še veliko druge zakonodaje, ki mora biti upoštevana, da se okoljevarstveno dovoljenje izda in prevetri. To je potrebno na celotnem področju. Jaz vseeno apeliram na vas, da podprete tudi to priporočilo in daste možnost ministrici, da ima v roki en sklep Državnega zbora, ki nalaga, bi rekel, podrejenim, da tudi te dokumente oziroma to zakonodajo resno vzamejo v obravnavo in pripravijo popravke, če so potrebni. Samo v toliko je to priporočilo in nič več.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Želi še kdo obrazložiti glas? Ugotavljam, da ne.

Prehajamo na glasovanje. Glasovanje poteka.

Navzočih je 55 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti pa 34.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 34.)

Ugotavljam, da amandma ni bil sprejet.

Prehajamo na odločanje o dopolnjenem predlogu priporočila v celoti.

Kakšna obrazložitev glasu? Ugotavljam, da ne. Zato začnemo z glasovanem.

Glasovanje poteka.

Navzočih je 59 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 58, proti pa 1.

(Za je glasovalo 58.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je bilo priporočilo sprejeto.

Zaključujem to točko dnevnega reda in tudi 44. izredno sejo Državnega zbora.

Čisto na kratko, želim vam lep vikend. Lep pozdrav, nasvidenje.

Seja se je končala 9 . junija 2017 ob 16.08.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA.....	38
BIZJAK, MAG. MILOŠ.....	26, 31
BRATUŠEK, MAG. ALENKA.....	23

D

DIMIC, IVA.....	42
DOBOVŠEK, DR. BOJAN.....	16

F

FERLUGA, MARKO.....	34
---------------------	----

G

GANTAR, TOMAŽ.....	46
GRIMS, MAG. BRANKO.....	35

H

HAINZ, PRIMOŽ.....	30
--------------------	----

J

JURŠA, FRANC.....	12, 22, 51, 56
-------------------	----------------

K

KORDIŠ, MIHA.....	14
KOVAČIČ, MARIJA ANTONIJA.....	44
KRAJNC, MAG. BOJAN.....	17, 51, 55
KRIVEC, DANIJEL.....	6, 20, 49, 54, 55, 57

L

LAH, ZVONKO.....	15
LEVIČAR, MARINKA.....	36
LOGAR, DR. ANŽE.....	28

M

MAHNIČ, ŽAN.....	44
MAJCEN, IRENA.....	9, 47, 54
MAUČEC ZAKOTNIK, JOŽICA.....	25
MÖDERNDORFER, JANI (JANKO).....	17

N

NEMEC, MATJAŽ.....	13
NOVAK, LJUDMILA.....	23

P

PODKRAJŠEK, BOJAN.....	11, 49, 51
------------------------	------------

R

RANC, DANILO ANTON.....	37
-------------------------	----

S

STRNIŠA, MAG. TANJA.....	27
--------------------------	----

Š

ŠERGAN, VOJKA.....	48
--------------------	----

ŠKODNIK, IVAN	43
T	
TANKO, JOŽE	52
TONIN, MAG. MATEJ	33
TRČEK, DR. FRANC	31, 51, 55, 56
V	
VEBER, JANKO	40
Z	
ZAJC, SIMON	24
ZORČIČ, IGOR	8, 41

LEGENDA

PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra
PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS ZL – Poslanska skupina Združena levica
PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije
PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti
PS NP – Poslanska skupina nepovezanih poslancev
NeP – Nepovezani poslanec